

Poslovno poročilo 2012

Vsebina

Splošni del 3

Predstavitev 4

Preteklost 5

Sedanost 7

Razvojne smernice 17

Predstavitev vodstva 21

Predstavitev dejavnosti 22

Obseg dejavnosti 24

Posebni del 25

Umetniški ansambel 26

Izvedba programa 27

Programski sklop I 28

Premiere 28

/ Rdeča kapica 30 / Salto mortale 33 / Ribič Taro 36 / Kocke 41 /

Zaigrane zgodbe 44

/Zmrdica in Zmrdek 45 / Janček ježek 48 / Proces 52 / Gagarin! 56 / Mož, ki je sadil 60 /

Premislek ob premierah 64

Ponovitve naslovov iz preteklih sezon 70

Gostujoče predstave 75

Gostujoči dogodki 2012 77

Programski sklop II 78

Gostovanja 78

Mednarodna gostovanja 78

Poletni lutkovni pristan 80

12za12 90 / Japonska jesen 93

Razstave 97

Pedagoški program 100

Izjemni dogodki - Lutkovna okupacija 103

Javna prisotnost LGM 106

Dostopnost programa LGM 111

Ocena doseženih ciljev in rezultatov 113

Zakonske in druge pravne osnove 114

Dolgoročni cilji 115

Letni cilji 115

Navedek iz programa dela 117

Kazalniki 121

Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev 123

Programski sklop I 126

Premiere 126

Ponovitve naslovov iz preteklih sezon 127

Gostujoče predstave 128

Načrt in realizacija 129

Primerjava 2011 in 2012 129

Programski sklop II 133

Gostovanja 133

Mednarodna gostovanja 133

Poletni lutkovni pristan 2011 135

Razstave 137

Studio LGM 137

Pedagoški program 138

Komentar 140

Povzetek 141

Nepričakovane, nedopustne posledice 145

Ocena uspehov v primerjavi s prejšnjimi leti 146

Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja 147

Ocena učinkov poslovanja 148

Kadrovanje 149

Investicije 150

Zaključek 151

Splošni del

Predstavitev

Uradno ime	Javni zavod Lutkovno gledališče Maribor
Kratko poimenovanje	Lutkovno gledališče Maribor → LGM
Naslov	Vojašniški trg 2 A, 2000 Maribor
Telefon	02 22 81 970
Faks	02 22 81 978
Spletni naslov	www.lg-mb.si
Elektronski naslov	info@lg-mb.si
Matična številka	5103959000
Davčna številka	39815480
Vrsta dejavnosti	90.010 – umetniško uprizorjanje
Podračun UJP	02170-6030356767

Zakonske podlage za delovanje javnega zavoda Lutkovno gledališče Maribor:

- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Lutkovno gledališče Maribor (MUV št. 22/04)
- Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o ustanovitvi javnega zavoda Lutkovno gledališče Maribor (MUV št. 33/10)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur. list RS št. 77/07 – UPBI in 56/08, 94/09, 4/10, 20/11, 100/11)
- Odlok o proračunu Mestne občine Maribor (MUV št. 8/12)
- Nacionalni program za kulturo 2012-2015
- Kulturni program Mestne občine Maribor 2007-2011
- Investicijski program Lutkovno gledališče v Minoritih (2008)
- Zakon o zavodih
- Zakon o javnih uslužbencih
- Zakon o javnih financah (Ur. list RS št. 79/99, 124/00, 79/01, 109/08, 49/09, 107/10, 11/11, 110/11)
- Navodilo o predložitvi letnih poročil pravnih oseb javnega prava (Ur. list RS št. 109/10)
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju
- Zakon o uravnoteženju javnih financ (Ur. List RS št. 40/12 in 55/12)
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 (Ur. list RS št. 104/12)

Preteklost

Javni zavod Lutkovno gledališče Maribor (LGM) je bilo ustanovljeno z združitvijo dveh aktivnih ljubiteljskih lutkovnih gledališč v Mariboru – Lutkovnega gledališča KUD Jože Hermanko Maribor in Malega gledališča lutk DPD Svoboda Pobrežje – ki sta pred tem močno zaznamovali lutkovno ustvarjanje severovzhodne Slovenije v petdesetih in šestdesetih letih. Obe skupini sta gojili ljubiteljsko lutkovno dejavnost, ki je bila v Mariboru in po vsej SV Sloveniji v sokolskih društvih izredno aktivna že v predvojnem času.

8. decembra leta 1973 je prišlo do formalne združitve, 1973/74 je bila sezona ustanavljanja in priprave aktov, sezona 1974/75 pa šteje za prvo profesionalno sezono novoustanovljenega slovenskega lutkovnega gledališča za otroke. Vpis v sodni register se je izvršil leta 1975.

V tridesetih letih delovanja je bilo gledališče organizacijsko večkrat preoblikovano, dokler ni ob koncu avgusta 2004 Mestni svet Mestne občine Maribor na prvi seji jesenskega sklica sprejel **Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Lutkovno gledališče Maribor** (MUV št. 22/04). Tako je ustanoviteljica javnega zavoda LGM postala Mestna občina Maribor.

Lutkovno gledališče Maribor je bilo ustanovljeno z namenom pripravljati in redno igrati lutkovne predstave za otroke tako v domači dvorani (podedovana je bila po Lutkovnem gledališču KUD Jože Hermanko, nahajala se je v 1. nadstropju zgradbe Mariborske knjižnice in prav tako v upravljanju tega zavoda) pa tudi po vsej Sloveniji in v zamejstvu. Z rastjo kakovosti se je večal tudi interes organizatorjev festivalov in Lutkovno gledališče Maribor je naglo postajalo tudi mednarodno prepoznavno, o čemer pričajo številna gostovanja na vseh kontinentih (razen v Avstraliji).

LGM je letno pripravilo od 3 do 4 premierne uprizoritve. Gledališče je vsako leto ponavljalo še do 18 predstav iz prejšnjih sezon, ki so ali železi repertoar lutkovne klasike ali pa zelo uspele in si jih trg želi; skupaj je bilo v koledarskem letu običajno zabeleženih okoli 350 izvedb v domači dvorani in na gostovanjih.

LGM je bilo do 31. 8. 2010 javni zavod z manj kot 20 zaposlenimi. Njegovo delovanje sta financirala Ministrstvo RS za kulturo (v deležu cca. 98,4 %) in delno (program mednarodnega lutkovnega festivala Poletni lutkovni pristan) Mestna občina Maribor (v deležu cca. 1,6 %).

Leto 2010 je bilo zagotovo prelomno v razvoju LGM, saj se je preselilo v nove prostore (naročnik prenove minoritskega samostana, kamor se je septembra 2010 preselilo Lutkovno gledališče Maribor, je Mestna občina Maribor, tudi večinski sofinancer projekta prenove poleg tedanjega Ministrstva za kulturo RS in evropskih strukturnih skladov), kar ni pomenilo le prostorske spremembe, temveč tudi vzpostavitev nove razširjene programske strukture, prenovo organizacijske sheme in zaposlitev večjega števila novih delavcev, vse v povezavi z novim načinom financiranja, ki bi omogočilo kakovosten razvoj lutkovnega gledališča v sodoben lutkovni center.

Rotovška nostalgija

Sedanost

Lutkovno gledališče Maribor je s sprejetjem **Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Lutkovno gledališče Maribor** z dnem 30. 12. 2010, MUV št. 33/10, (in posledičnim vpisom sprememb v sodni register) uradno preseljeno na nov naslov Vojašniški trg 2 A. Tam naseljuje minoritski samostan, kjer je bila izvedena rekonstrukcija in sprememba namembnosti obstoječega objekta za namene delovanja lutkovnega gledališča.

Vrsta in velikost prostorov:

Klet	703,33 m ²
<ul style="list-style-type: none">• Prostori za gledalce• Prostori za nastopajoče• Servisni prostori• Skladiščni prostori• Tehnični prostori• Komunikacije	<ul style="list-style-type: none">149,07125,45107,9998,12151,5271,18
Pritličje	952,81m ²
<ul style="list-style-type: none">• Prostori za gledalce• Prostori za nastopajoče• Tehnični prostori• Komunikacije	<ul style="list-style-type: none">395,01290,8912,61142,03
Prvo nadstropje	593,60 m ²
<ul style="list-style-type: none">• Prostori za gledalce• Prostori za nastopajoče• Servisni prostori• Skladišča in arhiv• Tehnični prostori• Upravni prostori• Komunikacije	<ul style="list-style-type: none">112,7740,58107,902,4925,58151,23177,64
Drugo nadstropje	521,24 m ²
<ul style="list-style-type: none">• Enote za nastopajoče• Skladišča in arhiv• Tehnični prostori• Upravni prostori• Komunikacije	<ul style="list-style-type: none">63,2116,6380,68166,29212,63
Skupno	2.770,98 m²

Opombe:

Fundus

Zaradi primanjkljaja skladiščnih prostorov v novem objektu (razlog: podtalnica) LGM za ta namen še vedno uporablja prostor v pritličju dotrajane zgradbe na ulici Gorkega 34 v (pre)skromni izmeri **540,52 m²**, ki jo želi za bolj smiselne vsebine uporabljati mestna četrt. MOM intenzivno išče nadomestne prostore za fundus LGM, najverjetneje na območju nekdanje tovarne TVT Boris Kidrič. Tam obstajajo ustrezni - svetli, suhi in uvozni - prostori v izmeri cca. 1.000 m², ki jih v letu 2013 MOM načrtuje najeti za namen skladiščenja opreme LGM.

Kavarna

Zaradi slabe funkcionalnosti v minoritskem samostanu še ne obratuje gostinski lokal, predviden v pritličju objekta v skupni velikosti 117,93 m². Problem je v neločljivi prostorski povezanosti lokala s preostankom gledališča, kar se morebitnim najemnikom zdi preveč tvegano za obratovanje, samo LGM pa ne želi in ne zmore izvajati gostinske dejavnosti. Trenutno potekajo dejavnosti v smeri sodelovanja z gostinsko-lutkovno zadrugo, ki naj bi začela delovati junija 2013.

Reklamacije

Reklamacije in odpravljanje napak v garancijskem obdobju je predstavljalo ogromen del delovnih obvez po selitvi vse do novembra 2012. Odprava v garancijski dobi pa je bila nujna, sicer bi pomanjkljivosti permanentno ovirale tekoče izvajanje programa gledališča in povzročale nepotrebne (in neobvladljive) stroške. V glavnem so težave odpravljene, med najpomembnejše izboljšave pa štejemo: toplotna in zvočna izolacija velikega odra, programiranje elektrike, premičnost tehničnega mostu, varnostne in zaščitne ograje, utrditev klančine S dostopa, nujna dodatna osvetljava delovnih mest idr.

Čarobni prehod

Novi prostori LGM vključujejo dve dvorani, veliko s 182/273 sedeži in malo z 48/72 sedeži. Dvojno štetje pomeni število sedišč za otroke oz. za odrasle. Sistem klopi/dvosedov teoretično omogoča optimizirano 'polnjenje' avditorija.

Velika dvorana z velikim volumnom odrskega prostora ter najsodobnejšo scensko in odrsko opremo omogoča uporabo raznovrstne sodobne lutkovne in gledališke tehnologije, s tem pa lastno produkcijo in izvedbo morebitnih gostujočih t. i. velikih predstav.

Velika dvorana

Mala dvorana po drugi strani produkcijsko ni rentabilna, služi pa ponovitvam malih predstav iz preteklih sezon ter lastni 'delikatesni' produkciji. Gre predvsem za lutkovne poslastice za poznavalce lutkovnega medija, omogoča pa tudi gostujoče prireditve, npr. literarne ali glasbene večere ipd. Predstavlja odličen testni prostor za uvajanje lutkovnega programa za odrasle.

Mala dvorana

Ob dvoranah je neprecenljiva še učilnica, poimenovana **Studio**, ki služi izvajanju razširjenega pedagoškega programa, okroglih miz, posvetov, sestankov, razprav, bralnih vaj, tiskovnih konferenc idr. Pomeni sodoben in funkcionalno opremljen delovni prostor, ki zaradi svoje široke uporabnosti pogosto ne zadovolji vseh programskih potreb.

Studio

Spomladi smo (bolj po naključju kot namerno) ugotovili še ustreznost dodatnega prostora v minoritskem samostanu, ki ni imel jasne namembnosti – po mnenju projektantov naj bi dopolnjeval obratovanje kavarne, po našem mnenju pa je ustrežnejši za vnašanje

dopolnjujočih programskih vsebin. Poimenovan je Klub in se nahaja globoko v kleti, točno nasproti toaletnih prostorov. Razen nerodnega vhoda (strme stopnice) in nenavadne soseščine ga pri uporabi omejuje odsotnost kakršne koli tehnike. Samo električne vtičnice so in te morajo zadoščati za izvedbo preprostih vsebin. Sicer je prostor čarobno historičen – akustična obokana klet s funkcionalnimi sedišči.

V Klubu je svoj dom našel Proces Matije Solceta. (Se čudimo?) Za kar smo hvaležni, saj prostor odkriva v popolnoma novi luči.

Klub med Procesom in po njem

Lepo in sodobno so opremljene tudi vse delavnice – scenografske v kleti in lutkovne v prvem nadstropju. S tem poleg popolnih pogojev za snovanje odrske opreme predstavljajo tudi odlične učne prostore za zainteresirane ustvarjalce in bodoče zunanje sodelavce gledališča. Kot mentorje dodatno angažiramo zanimive lutkovne ustvarjalce, ki predstavljajo vrh v Sloveniji in v tujini (npr. Gregor Lorenci, Ivica Bilek, Tereza Venclova, Noriyuki Sawa idr.). LGM sodeluje z Višjo šolo za oblikovanje materialov in Srednjo šolo za medijske komunikacije Maribor ter sprejme na prakso določeno število študentov in dijakov. Izmed teh se postopoma oblikuje vedno širši nabor možnih sodelavcev v lutkovni, šiviljski in scenski delavnici. Pogodbe o sodelovanju smo podpisali tudi z Umetniško akademijo v Osijeku in Akademijo za gledališče, radio, film in televizijo Univerze v Ljubljani, za Univerzo v Mariboru pa smo oblikovali triletni dodiplomski študijski program lutkovnega gledališča.

LGM končno naseljuje en sam objekt – konec je odtujenosti upravnih pisarn od ustvarjalnih prostorov, delo teče nenehnem povezanem prepletu vsebin, kar je za LGM močno spodbudno, predvsem pa nujno. Tako se vsak proces dejansko zmeraj razume kot neločljiv preplet različnih vsebin, ki vodijo k istemu cilju. V čudovito poslopje na Lentu pa vedno raje vstopajo tudi številni očarani obiskovalci.

Prenovljen minoritski samostan na Lentu

Tudi CGP odraža značaj gledališča - kombinacijo historičnega (samostan iz 12. st.) in sodobnega (lutkovno gledališče), igrivega, a ne otročjega (odgovorni in preiščljeni lutkovni nagovori vseh generacij večnih 'otrok'), novo pogumno estetiko, ki človeka omehča in nasmeji.

Tako nenavadna stavba na popolnoma nov in izviren način nagovarja raznovrstne obiskovalce. Je zahtevna, a gostoljubna. Topla, a kompleksna. LGM se v takih delovnih pogojih pospešeno razvija v smislu sodobnega evropskega in svetovnega lutkovnega središča ter postopoma dosegla primerljivo umetniško raven.

Gledališče zaradi zahtevnosti programa in pestrosti izvedbe uresničuje program s pomočjo pogodbenih zunanjih sodelavcev – igralcev, predvsem pa izdelovalcev scenskih elementov, oblikovalca, fotografa idr. Pogodbeni sodelavci so tudi umetniški ustvarjalci predstav: režiserji, likovniki, glasbeniki, lektorji, scenografi, kostumografi ...

Gledališče ima redno zaposlenih 24 delavcev: 8 igralcev (3 izhajajo iz ljubiteljskih struktur, ena je diplomirana igralka z Oddelka za igro in lutkarstvo osiješke umetniške akademije, dva diplomanta igre z ljubljanske AGRFT, ena magistra igre s praške DAMU, smer alternativno in lutkovno gledališče, ter ena diplomantka mariborske filozofske fakultete), 5 tehničnih delavcev, 3 delavce v delavnici za izdelavo lutk in scene, 1 gospodarja-upravnika objekta, 1 čistilko-kurirko in 6 delavcev uprave. V letu 2012 smo zaposlovali še 2 pomožna delavca iz programa javnih del.

Organizacijska enota	Delovno mesto	Število delavcev
<u>1. UMETNIŠKI ANSAMBEL</u>	dramski igralec	8
Skupaj		8
<u>2. TEHNIČNA SLUŽBA</u>	tehnični vodja	1
	oblikovalec svetlobe	2
	oblikovalec zvoka	2
Skupaj		5
<u>3. DELAVNICA</u>	oblikovalec lutk	1
	scenograf	1
	izdelovalec lutk, rekvizitov, kostumov in scene – inženir scenske opreme	1
	čistilka III / kurir III	1
	gospodar upravnika V	1
Skupaj		5
<u>4. UPRAVA</u>	direktor in umetniški vodja	1
	strokovni sodelavec za organizacijo in poslovanje	1
	poslovni sekretar VII/2	1
	organizator stikov z javnostmi in promocijo	1
	glavni računovodja VII/2	1
	blagajnik	1
Skupaj		6
<u>Vse enote LGM skupaj</u>		24
Dodatno	pomožni delavec (javna dela)	2
Skupaj zaposlenih v LGM v letu 2012		26

Opombe:

LGM z dovoljenjem ustanovitelja iz lastnih virov financira eno zaposlitev od 1. 1. 2011 – čistilka/kurir in eno od 1. 10. 2011 – scenograf (določen čas, polovični delovni čas).
15 zaposlitev financira MZK in 7 MOM.

Sistemizacija delovnih mest v LGM predvideva **33 zaposlitev**, ki jih bomo skušali v prihodnosti pridobiti. Le polna zasedenost delovnih mest lahko omogoči optimalno izrabo čudovitega, a kompleksnega in zahtevnega prostora ter realizacijo načrtovanega ambicioznega programa v razširjenem obsegu, kot ga predvideva investicijski projekt prenove minoritskega samostana.

Največji primanjkljaj predstavljajo nezapolnjena, a sistemizirana delovna mesta v delavnici za izdelavo lutk, kostumov in scene: scensko-odrski mojster in inženir scenske opreme (skupno 4 nezasedena delovna mesta).

Zgodba o uspehu

Lutkovno gledališče Maribor je v tem trenutku na začetku dobro zastavljene razvojne poti. Nov začetek lahko pomeni uspešno zgodbo, a zato morajo biti programske (ter organizacijske in finančne!) smernice jasne, ustvarjalna vodila pa: strokovnost, lepota, kakovost, raznolikost, raznovrstnost, sporočilnost, učinkovitost.

Predstave

Programska shema je zastavljena celovito, strokovno, umetniško prepričljivo in ambiciozno, privlačna pa za čim širši krog obiskovalcev Lutkovnega gledališča Maribor. Ni zgolj nizanje posameznih naključnih vsebin, pač pa celovit načrt, izhajajoč iz osnovne usmeritve gledališča – centra sodobnega lutkovnega ustvarjanja.

Sezono sestavljajo premiere, povezane v konceptualno celoto, po sledečem premišljeno izdelanem starostnem ključu: 3 otroške predstave, 1 mladinska, 1 predstava za odrasle. Med predlogami vsaj: 1 klasika, 1 avtorska, 1 sodobna slovenska, 1 iz svetovnega vrha. Poudarek je na preizpraševanju lutkovnega medija ter vključevanju klasičnih lutkovnih tehnologij na eni strani ter sodobnih lutkovnih pristopov na drugi.

Pestro produkcijo in hkrati širši postproduksijski prostor si gledališče zagotavlja s postopno vpeljano koproduksijsko politiko (npr. Športniki, Moment, MG Ptuj, SNG Maribor, LG Ljubljana), ki lahko vnese element presenetljivosti, ta pa v gledališču ni nepomemben, pa tudi povečano postprodukcijo. Predstave ohranjamo na programu, dokler je po njih povpraševanje, vendar skušamo ne preseči mejo 15 ponovitev iz preteklih sezon.

Predstave so namenjene najširšemu krogu gledalcev vseh starosti (v veliki večini najmlajšim), hkrati pa del produkcije cilja na zahtevnejšo gledališko publiko. S tem se utrjuje vloga lutkovnega gledališča v prostoru slovenske profesionalne gledališke produkcije.

Posebno zahtevna naloga je nagovarjanje mladostnikov/srednješolcev, ki izgubljajo stik z gledališčem in potrebujejo privlačne in koristne gledališke vsebine na prehodu v odraslost. Iz tega izhaja nuja oblikovanja rednega abonmajskega programa.

Del produkcije je še vedno fleksibilen in tako prilagojen potrebam gostovanj. To omogoča produkcija v mali dvorani. Velika dvorana postaja prostor ustvarjanja manj mobilnih velikih lutkovnih predstav s pomočjo privlačne sodobne odrsko-scenske tehnologije, ki jo veliki oder premore v izobilju. Tako razširjena produkcija potrebuje tudi dobro zastavljeno in učinkovito politiko festivalskih gostovanj.

Festivali

Poletni lutkovni pristan (PLP) ostaja mednarodni poletni lutkovni festival, lokacijsko se umešča na Lent k novemu gledališču. Vzpostavlja se strokovna selekcija, ki v program uvršča le najboljše prijavljene predstave. Tak lahko pomeni tudi vez z izbrano nacionalno lutkovno produkcijo.

PLP vključuje še dodatne vsebine – delavnice, seminarje, razstave.

Bienale lutkovnih ustvarjalcev Slovenije se vrača v Lutkovno gledališče Maribor. To je za LGM izraz velikega zaupanja. Kot izvajalec LGM (v tesnem sodelovanju z ULU) zagotavlja najboljše pogoje za izvedbo festivala ter ga tako potrjuje kot prerez najboljše dvoletne nacionalne lutkovne produkcije, možnost strokovne izmenjave in širše (inter)nacionalne prepoznavnosti.

Studio

Del dodatnega programa namenjamo raziskovanju in eksperimentu. Studio je hkrati prostor povezovanja z nevladnimi organizacijami lutkovne usmeritve (npr. Moment, Teatro Matita, Športniki, DAMU, NoriSawa Art Theatre), v njem pa lahko kot rezultat procesnega raziskovanja nastajajo dovolj prepričljive lutkovne predstave z bolj alternativno usmeritvijo, česar redni repertoar javnega zavoda morda ne prenese, za razvoj lutkarstva pa je nujno.

Delavnice in izobraževanja

Velik objekt zahteva več dejavnosti. Začenjamo s skrbno izdelanim programom delavnic in izobraževanj za skupine in posameznike, za otroke in odrasle. Cel sklop pedagoškega programa smo razdelili na posamezne programe:

- za skupine 101 lutkovna fizika in Za zaveso ter za njihove mentorje celoletni lutkovni seminar
- za posameznike celoletne delavnice Puppets Minority za otroke
- za oboje Lutke na razstavi in Časovno okno ter sklop glasbenih vsebin
- občasne aktualne delavnice kot razširitev repertoarnega programa

Sem prištevamo tudi oblikovanje vizualno privlačne in vsebinsko strokovne stalne muzejske razstave lutk s poudarkom na prikazu lutkovnih tehnologij in faz v procesu ustvarjanja lutkovnih predstav.

Lutke na razstavi

Publikacije

Program postopno podpiramo z različnimi publikacijami, ki imajo dodatno informativno in motivacijsko vrednost. Prvi so na vrsti razširjeni gledališki listi, sedaj knjižice, ki vključujejo dodatne informativne vsebine, povezane s predstavami.

Sezonska knjižica je vsakič privlačna, razumljiva, informativna, hkrati izraža koncept sezone.

Izdajamo dodatne vzgojno-izobraževalne publikacije, npr. gledališki bonton, predstavitev poklicev v lutkovnem gledališču, brošura o muzejski razstavi lutk.

Sčasoma vzporedno s predstavami dodajamo zvočne in video- posnetke predstav, ne kot komercialno, temveč na prvem mestu kot predstavitevno gradivo.

Po tri predstave v sezoni posnamemo za otroški program TV SLO.

Sklep

Želimo ustvariti prijetno in sodobno lutkovno gledališče, ki skozi ustvarjalno domišljijo in z dobro organizacijo, tudi dodatnih vsebin, premišljeno nagovarja gledalce vseh starosti in zahtevnosti.

Razvojne smernice

Splošno

Z novo javno in celostno podobo v novih prostorih na privlačni lokaciji na Lentu ob Dravi se LGM lepo vključuje v celostno kulturno-zgodovinsko podobo mesta. Vidik prostorske identitete tako ne sme biti zanemarljiv - veliko pomembnejše kot do sedaj so dodatne programske vsebine (razstave, vodeni ogledi samostana in gledališča, premišljeno zastavljen sklop pedagoškega programa, eksperimentalni studio), saj se tako mikaven prostor odpira tudi zunaj osnovnih uprizoritev in postaja točka, ki jo siceršnji obiskovalci LGM, pa tudi drugi, obiskujejo podobno kot ostale znamenitosti starega mestnega jedra.

Kadrovske zadeve

Do konca izvedbe projekta preoblikovanja LGM skladno s selitvijo v nove prostore število zaposlenih z 22 v letu 2010 postopoma raste (na 24 v letu 2011 in 26 v 2012), saj sicer maloštevilen kolektiv ne bo kos predpisanemu programu (ki temelji tudi na zahtevah investicijskega projekta prenove samostana). Zaradi spremembe tehničnih pogojev dela po preselitvi je bistvena reorganizacija tehničnega sektorja z dodatnimi zaposlitvami strokovnega kadra ter stalnim izobraževanjem in usposabljanjem obstoječega. S tem mislim predvsem na odgovorno in spretno upravljanje nove scenske in odrske tehnologije ter nadziranje in upravljanje elektronsko krmiljenih sistemov. Izvajamo in dopolnjujemo načrt stalnega izobraževanja kadrov na podlagi ustrezne tehnične dokumentacije.

Dodatni kader bo potreben tudi v delavnicah za izdelavo lutk in scene. Sedaj LGM rešuje trenutne naloge s pomočjo zunanjih programskih sodelavcev, vendar bo nujno zaposliti dodatne strokovnjake, ki bodo kos večjim in zahtevnejšim scenskim tehnologijam. Angažiranje vrhunskih strokovnih sodelavcev pa hkrati pomeni tudi najučinkovitejšo obliko izkušenskega učenja za zaposlene. Vpeljali smo sistem s pomočjo mojstrov, ki gostujejo v LGM kot zunanji sodelavci projektov in mentorji hkrati (npr. Lorenci, Bilek, Junaković, Venclova, Sawa idr.). Na ta način želimo vpeljati mednarodno razširjeno mrežo sodelavcev in tako pridobiti ustrezno usposobljen kader, ki ga v Sloveniji tako rekoč ni, saj za zdaj še ni mogoče pridobiti formalne izobrazbe na področju scenografije lutkovnega gledališča.

Za umetniška dela pri postavitvah predstav bo LGM tako kot do sedaj tudi dalje angažiralo ustrezne zunanje sodelavce na osnovi pogodb, odvisno od potreb posamezne uprizoritve. Enako zaposlitveno politiko bo izvajalo z zunanjimi sodelavci s specifičnih področij. Specializirane igralce pa je LGM v osnovi že pridobilo, kar je nujno predvsem zaradi razširitve in kakovostnega dviga dosedanjega repertoarja po preselitvi v nove prostore. Nova repertoarna strategija bo seveda zahtevala ustrezno usposobljen igralski ansambel, zato je nujen sistem stalnega strokovnega izobraževanja, namenjenega možnim zunanjim sodelavcem, predvsem pa lastnemu kadru (npr. animacijske delavnice različnih lutkovnih tehnik in tehnologij).

V skrbi za ustrezno strokovno usposobljen igralski kader se je LGM povežalo s praško DAMU (v LGM je zaposlena ena diplomantka), smer alternativno in lutkovno gledališče, z ustrezno ljubljansko umetniško akademijo (v LGM sta zaposlena 2 njhova diplomanta) ter z osiješko umetniško akademijo (v LGM je zaposlena 1 diplomantka), smer igra in lutkarstvo. Hkrati se LGM močno angažira pri oblikovanju študijskega programa na področju lutkovnega gledališča znotraj akademije za umetnosti, ki jo ustanavlja Univerza v Mariboru. Praktično pa se vpogled v inovativno študentsko ustvarjanje zagotavlja tudi s spremljanjem alternativnih lutkovnih projektov (in vključevanjem vanje), kot sta recimo Lutkovna okupacija (idejni vodja Matija Solce), ki se v obliki uličnih, klubskih in improviziranih akcij večkrat letno umešča v LGM, ter festival alternativnega gledališča Prestopi v organizaciji gledališča Moment (Zoran Petrović).

Produksijske smernice

Glede na trenutno zavezujoči koeficient večinskega sofinancerja delovanja LGM, ministrstva za kulturo, bo LGM število premier in ponovitev širilo zgolj postopno, v skladu z dogovori med ministrstvom in mestno občino, najprej znotraj okvirov, raje se bo usmerjalo v kakovostno rast. Novi razkošni prostori namreč zlahka nastavljajo past nezmerne širitve, ki lahko v nadaljevanju resno ogroža programsko kakovost.

Prvi vsebinski premik predstavlja konceptualno snovanje repertoarja kot jasne celote, razgibane na račun raznovrstnosti kakovostnih konceptov in ustvarjalcev. Tako zasnovana sezona preišlje senzibilizira gledalce in jih nagovarja s primerno gledališko estetiko, temelječo na raziskovalnem pristopu. Ta bo vpeljeval različne lutkovne tehnologije, preverjal mejne gledališke prakse in ponujal raznovrstne vizualne izraze. Pomembno je predstave vnaprej jasno definirati glede na ciljno publiko in zagotoviti dovolj privlačen program za vse starostne skupine.

LGM bo tako skušalo preseči značaj samo otroškega gledališča in vpeljevalo kompleksen lutkovni program za širše občinstvo. Postopoma bomo uvajali tudi abonma za odrasle gledalce. Otroško publiko pa načrtujemo upoštevati smrtno resno – nikakor je ne podcenjevati in ponujati 'otročjih' vsebin, pač pa skušamo otrokom zastavljati zahtevna vprašanja in jih tako usmerjati v kompleksno razmišljanje o sebi in o svetu. To se nam zdi pomembno vzgojno vodilo, ki skozi estetiko pomaga pri razvoju zdravih, zahtevnih in kritičnih državljanov.

Organizacijsko bo primeren tudi sistem koprodukcij. Možne koproduksijske partnerje vidimo v SNG Maribor, Lutkovnem gledališču Ljubljana in drugod. Veliko idejnih obogatitev pa si obetamo iz sodelovanja z nevladnimi organizacijami gledališke in lutkovne usmeritve (npr. Moment, Teatro Matita, Zapik) pa tudi s preverjenimi partnerji iz tujine (npr. Športniki, NoriSawa Art Theatre).

Eksperiment kot temelj razvoja

Do sedaj priložnostni lutkovni studio postaja stalni sistem lutkovnega in gledališkega raziskovanja neodvisnih lutkovnih ustvarjalcev. Program Studia LGM zagotavlja skrbno oblikovan sklop temeljnih znanj in izkušenj lutkovnega in gledališkega snovanja, ki bodo članom studia omogočali kakovostno lutkovno in gledališko ustvarjanje. Tako bo LGM dodatno širilo krog občinstva, zagotavljalo pestrost ponudbe in hkrati (dolgoročno) izobraževalo morebitne zunanje sodelavce za izvajanje razširjenega repertoarja. Z eksperimentalno zasnovo studia bi dosegli tudi logično vsebinsko zaokroženost programa LGM, ki bi tako segal od klasičnih otroških preko zahtevnih mladinskih in odraslih predstav do raziskovalno-eksperimentalnih projektov.

Prostor za eksperiment se je v LGM odpiral tudi v sklopu projekta EPK 2012 skozi dodatni program t. i. lutkovnih miniaturok pod skupnim imenom Zaigrane zgodbe. Te so v resnici avtorski projekti članov umetniškega ansambla in njihovih sodelavcev po lastnem izboru. Tako LGM neguje in spodbuja lastni kreativni potencial, lutkovno estetiko in angažiranost znotraj zavoda.

Pedagoški program

LGM lahko v novih prostorih nudi strokovno pripravljene izobraževalne programe s področja lutkovne umetnosti. Ti so namenjeni učencem (ob kulturnih dnevih na šolah in v vrtcih ter ob drugih priložnostih) in učiteljem, predvsem mentorjem gledaliških, dramskih in lutkovnih krožkov ter gledaliških klubov. Osnovni sklop programov vsebuje:

Za skupine

- Za zaveso
- 101 lutkovna fizika
- Lutkovna glasba

- Seminar za mentorje lutkovnih skupin in neodvisne ustvarjalce

Za posameznike (celoletni programi)

- Puppets Minority
- aktualne ustvarjalne delavnice ob predstavah
- Lutkovne počitnice

Za vse

- Časovno okno, vodeni ogledi samostana in gledališča
- Lutke na razstavi, ogled Lutkovnega mesta, stalne muzejske razstave lutk

Sodelovanje in povezovanje

Ustrezni pogoji omogočajo snemanje repertoarnih predstav in živo umetnost povezujejo z otroškim in mladinskim programom TV-produkcije (sodelovanje s TV Slovenija).

LGM postopoma vzpostavlja sistematično izdajanje priložnostnih in strokovnih publikacij: razširjene gledališke liste, CD-je z glasbo iz repertoarnih predstav, DVD-je repertoarnih predstav, plakate, priponke, majice, bloke, zvezke, pisala ipd. z novo celotno podobo LGM.

Letno bomo razpisovali tudi natečaj za izvirne lutkovne predloge. S tem bomo pospešili produkcijo otroških lutkovnih besedil in si (upajmo) zagotovili bazo dobrih uprizoritvenih predlog.

Postopoma bomo oblikovali tudi jasno politiko gostovanj. Posebno mesto naj ohranjajo gostovanja na uveljavljenih mednarodnih festivalih v Sloveniji in tujini, saj je to pomembno za vzpostavljanje položaja LGM v strokovnem »lutkovnem« okviru, kar je nujno za prepoznavnost s strani strokovne javnosti. Na ta način LGM širi tudi svojo ciljno publiko. Hkrati pa želimo ohraniti prijazno podobo LGM, ki »pride tudi na dom«, kot so vajeni predvsem mladi gledalci iz slovenskih, tudi zamejskih okolij, saj v domačem prostoru pogrešajo profesionalno lutkovno produkcijo.

V novih prostorih je tudi manj tehničnih ovir za organizacijo gostovanj drugih gledališč (t. j. vzpostavljanje stalnih gledaliških izmenjav), skupin in posameznikov, vzpostavljamo pa stalno in redno izmenjavo predstav z LG Ljubljana.

Postavljamo razstavo lutk, plakatov in drugega materiala iz preteklosti LGM. Osrednji del stalne muzejske razstave je postavljen, sledi še njegova razširitev. Stalno razstavo bomo dopolnjevali z aktualnimi postavitvami, izhajajočimi iz trenutnega repertoarja. Ločeni del »razstavišča« omogoča razstavljanje otroških izdelkov z delavnic, razgovorov, tematskih snovanj, ki se pogosto izmenjavajo. Morda tako obliko snovanja spodbudimo z natečajem.

Spodbujanje sodelovanja z različnimi partnerji, z interesnimi skupinami in s posamezniki, je tudi eden ključnih načinov povečevanja interesa za lutkovno gledališče in obiska programov LGM. Razvijamo celovit trženjski in promocijski načrt, ki ga začnemo izvajati spomladi 2013.

Poletni lutkovni pristan

Del stalnega programa je tudi **Poletni lutkovni pristan (PLP)**, uveljavljen mednarodni lutkovni festival, ki poteka v t. i. »mrtvi sezoni«. PLP pomeni pomemben del poletne kulturne ponudbe v mestu. Njegova prednost je tudi umeščenost v mestno jedro, v ambient ulic in trgov. Nova lokacija pa mu prinaša tudi dodatno kakovostno dimenzijo in privlačnost. Vsekakor naj PLP ostane festival mesta v mestu in njegovem ambientu, prav pa je, da postane resno stičišče najboljših lutkovnih praks. Novi tehnični pogoji bodo omogočili tudi izbor nekaterih zahtevnejših predstav ter tako povečali pestrost festivalske ponudbe, hkrati bodo omogočili širšo spremljevalno ponudbo festivala – več otroških ustvarjalnih delavnic, strokovne lutkovne seminarje za udeležence festivala, strnjeno lutkovno delavnico (ali seminar) za mladino, strokovne razgovore idr. PLP vsako leto

poišče dodatni fokus, v 2102 recimo čez vse leto razporejen program gostovanj najboljših tujih lutkovnih produkcij (12za12), v letu 2013 lutkovno prihodnost in lastno refleksijo itd.

Bienale lutkovnih ustvarjalcev Slovenije

Namen Bienala je prikaz izbora najboljših slovenskih lutkovnih predstav preteklih dveh sezon (premierno uprizorjenih med 1. majem v letu prejšnjega festivala in 30. aprilom tekočega leta) s težnjo predstavitev umetniških presežkov na področju lutkovne ustvarjalnosti.

Kriteriji izbora festivalskega programa so: kakovost, konsistentnost, izvirnost estetike v vseh segmentih predstave, domiselni ustvarjalni princip, izpovedna moč, interpretacijski način, animacijska tehnika in tehnologija, poudarki po mnenju aktualnega selektorja festivala.

Na festivalu sodelujejo institucije, nevladne organizacije, umetniške akademije, neformalne skupine in posamezniki (s sedežem v R Sloveniji in zamejstvu) ne glede na članstvo v ULU.

Bienale ULU je festival tekmovalnega značaja z naslednjimi cilji: izbor in predstavitev najboljših dosežkov preteklih dveh let na področju lutkovne umetnosti, promocija in popularizacija lutkovne ustvarjalnosti pri vseh starostnih skupinah občinstva, tako doma kot v tujini, nagrajevanje lutkovnih ustvarjalcev in njihovih stvaritev, spodbujanje kakovostne in profesionalne ravni slovenske lutkovne ustvarjalnosti, pretok informacij in izmenjava predstav, predstavitev slovenske lutkovne ustvarjalnosti tujim selektorjem, organizatorjem in strokovni javnosti, predstavitev tuje lutkovne ustvarjalnosti v domačem prostoru, spodbujanje raznolikosti in hkrati povezanosti lutkovnega prostora in izraza strokovna izmenjava v obliki pogovorov, posvetov, seminarjev in predavanj.

Organizaciji, izvedbi, konceptu in umeščanju festivala tudi v mednarodnem okviru LGM posveča veliko pozornosti.

Izobraževanje

LGM se zaveda potrebe po sistematičnem strokovnem izobraževanju na področju lutkovnega gledališča, ki edino lahko zagotavlja trajnostni razvoj področja v slovenskem prostoru. Nemogoče je črpati samo iz tujine ali sprejemati kompromise zunaj polja lutkovnega gledališča na škodo le-tega. Študijski program bi polje lutkovnega gledališča bogatil, pomlajal in vzpostavljajal drznejši odnos ustvarjalcev, s tem pa večal privlačnost medija tudi med gledalci. Zato se LGM aktivno vključuje v postopek oblikovanja študijskega programa lutkovnega gledališča znotraj akademije za umetnosti UM.

Predstavitev vodstva

Vodstvo zavoda predstavljajo: direktorica ter svet gledališča in programski svet.

V skladu s Spremembami in dopolnitvami Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Lutkovno gledališče Maribor (december 2010) direktorica gledališča opravlja dvojno vodstveno vlogo: poslovno in umetniško. Direktorica opravlja svoje naloge v skladu s pogodbo o zaposlitvi na osnovi imenovanja. Naloge natančno opredeljuje odlok o ustanovitvi in jih potrjuje tudi novi Odlok o spremembah in dopolnitvah /.../.

15. oktobra 2009 je vodenje LGM prevzela Mojca Redjko, po izobrazbi profesorica slovenščine in angleščine, pred tem 20 let zaposlena na Prvi gimnaziji Maribor kot učiteljica slovenščine. Tam je gledališko delovala kot ustanoviteljica Gledališke šole Prve gimnazije in Druge scene Prvega odra ter vodja obeh programov. To je počela 13 let. Sedaj vodi javni zavod LGM, kar je prevzela v obdobju zadnje pete faze gradbene prenove samostana, z nujno (še ne zastavljene) programske prenove in organizacijske posodobitve gledališča ter leto dni pred selitvijo.

Od februarja 2011 so člani sveta gledališča, ki izjemno naklonjeno in z zaupanjem do odločitev vodstva delujejo za dobro razvoja gledališča:

1. predstavniki ustanovitelja:
 - Lidija Divjak Mirnik, prof., predsednica
 - Marjan Bačko, dramski igralec, član
 - Zdenka Križanič, prof., članica (po odstopu Sandre Androić)
1. predstavnica ministrstva:
 - Staša Cetinski, članica
2. predstavnik zaposlenih:
 - Miljenko Knezoci, oblikovalec zvoka, član

Februarja 2011 je bil formiran tudi programski svet kot strokovno posvetovalno telo:

- Silvan Omerzu, predsednik (predstavnik ULU)
- Jernej Lorenci, član (predstavnik AGRFT)
- Danilo Trstenjak, igralec, član (predstavnik zaposlenih)

Predstavitev dejavnosti

Lutkovno gledališče Maribor izvaja javno službo: nemoteno in vztrajno zagotavlja javne kulturne dobrine na področju lutkovnega gledališča in drugih gledaliških dejavnosti. Z mnogoterostjo vsebin, žanrov in estetik povezuje in združuje klasične animacijske tehnike z vsemi izraznimi scenskimi oblikami. LGM daje pri svojih uprizoritvah prednost domači ustvarjalnosti: vsako leto uprizori dve slovenski deli za otroke; vsaj eno je praviloma prvič uprizorjeno v slovenskem gledališko-lutkovnem prostoru. Tretje delo pa je iz svetovne mladinske literature in prirejeno za lutkovni oder. LGM namenja pretežni del dejavnosti otrokom v najzgodnejši starosti, ki jih s postopnim vključevanjem zahtevnejših del uvaja v svet gledališke in druge kulturne ustvarjalnosti in kulturnih vrednot. Del svoje dejavnosti načrtuje in izvaja tudi za mladostnike in odrasle. Pri realizaciji predstav vabi mlade sodelavce (režiserje, likovnike, glasbenike) na eni strani in izkušene lutkovne ustvarjalce na drugi.

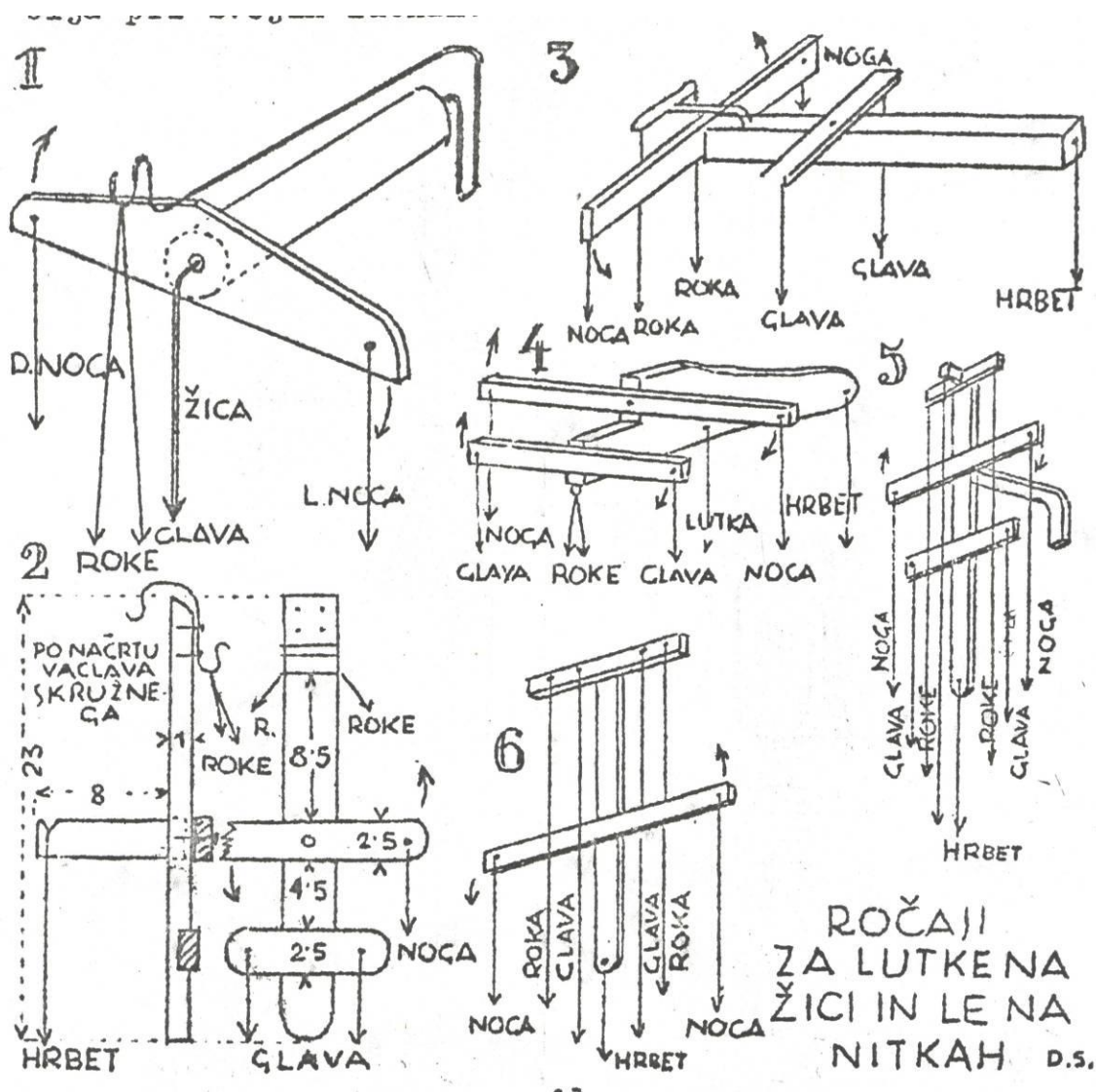
LGM opravlja kot javno službo naslednje dejavnosti:

- pripravlja in izvaja lutkovne predstave (4-5 premier letno),
- gostuje s predstavami po vsej Sloveniji in v tujini,
- izdeluje lutke, kostume, scenske elemente in rekvizite,
- sodeluje na lutkovnih festivalih v Sloveniji in tujini,
- organizira mednarodni lutkovni festival Poletni lutkovni pristan,
- izvaja Bienale Ustanove lutkovnih ustvarjalcev Slovenije,
- pripravlja in objavlja publikacije s področja dejavnosti gledališča (sezonska knjižica, gledališki programi),
- pripravlja in izvaja seminarje in delavnice s področja gledališke in lutkovne umetnosti,
- izvaja mentorstvo v ViZ organizacijah in izobraževalnih ustanovah za pedagoge, mentorje in organizatorje kulturnih dejavnosti,
- izvaja mentorstvo ljubiteljskim lutkovnim skupinam,
- omogoča uporabo kapacitet drugim kulturnim ustvarjalcem (EPK v 2012, Mariborska knjižnica, KKZ, JSKD, Slavistično društvo, Društvo bibliotekarjev Slovenije, Plesna izba Maribor, razna društva idr.),
- vzdržuje strokovno knjižnico za področje svoje dejavnosti,
- se vključuje v dejavnosti ULU in UNIMA,
- sodeluje pri pripravi in izvedbi drugih kulturno-umetniških prireditev,
- medijsko posreduje umetniške stvaritve,
- varuje muzejsko zbirko lutk,
- odgovorno in gospodarno upravlja z novim objektom
- idr.

Ob rednih premiernih uprizoritvah je LGM 23 let organizator mednarodnega lutkovnega festivala Poletni lutkovni pristan, ki v poletnih mesecih ponuja najmlajšemu občinstvu raznolike lutkovne predstave z vseh koncev sveta. Vsako drugo leto organizira Bienale lutkovnih ustvarjalcev Slovenije kot tekmovalni pregled najboljše nacionalne lutkovne produkcije, 'showcase', izmenjavo in druženje. S svojimi gostovanji v tujini pa posreduje slovensko lutkovno ustvarjalnost širši evropski publiki.

LGM iz leta v leto razvija vse bogatejši pedagoški program ustvarjalnih lutkovnih delavnic in vodenih ogledov, ki sedaj dobiva tudi podobo študijskega programa na akademiji za umetnost.

Svoje kulturno poslanstvo LGM izpolnjuje tudi z mentorsko vlogo ljubiteljskim lutkovnim skupinam, s strokovno pripravljenimi delavnicami, predavanji in s posredovanjem vsebin o lutkovnem gledališču kot delu gledališke umetnosti različnim stopnjam ciljne publike. Kot gledališče z bogato politiko gostovanj in široko ponudbo kulturnih dobrin redno oskrbuje področje SV Slovenije, redno tudi vsa slovenska gledališča, ki imajo program za otroke, in tiste kraje po Sloveniji, ki imajo opremljene kulturne domove z dvoranami, ki omogočajo še sprejemljiv nivo uprizarjanja lutkovnih predstav. LGM se tako uvršča med zavode širšega družbenega pomena, ki izvajajo dejavnost tudi v javnem interesu države, skladno s 67. členom Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo.

Obseg dejavnosti

Javni zavod LGM deluje z namenom pripravljati in uprizarjati lutkovne predstave za otroke, mladino in odrasle. Letno pripravi 5 novih uprizoritev, na programu pa ohranja okoli 15 predstav iz prejšnjih sezon. Skupaj (novitete in ponovitve) LGM izvede približno 300 predstav; cca. 70 % v lastni dvorani, 30 % pa na terenu po vsej Sloveniji, redno pri zamejskih Slovencih v Avstriji in Italiji ter na mednarodnih festivalih doma in v tujini.

Predstave si v letu dni ogleda okoli 60.000 gledalcev. Povprečno število gledalcev znaša med 150 in 200 obiskovalcev, udeležencev pedagoškega programa pa 20. Od 1. 9. 2010 je večja kapaciteta tudi v domači hiši: velika dvorana vsebuje 182/273 sedežev (v povprečju 227), mala pa 48/72 sedežev (v povprečju 60). Obisk na terenu je odvisen od velikosti gostovalnih prostorov.

Redna dejavnost LGM je tudi mednarodni lutkovni festival Poletni lutkovni pristan (PLP), ki poleti (v obsegu dobrega meseca dni) ponuja okoli 25 lutkovnih predstav iz mednarodnega prostora, bogati kulturno ponudbo mesta v času počitnic in hkrati omogoča vpogled v širšo lutkovno produkcijo zanimivih izvajalcev in ustvarjalcev. Ob koncu avgusta teče strnjeni del festivala, v katerem se zgoščeno zvrstijo slovenske predstave za otroke in odrasle, posebej skrbno pa je izveden dan, ko se predstavijo najmlajši lutkovni ustvarjalci, se ustvarjalno družijo in izmenjujejo izkušnje. PLP se zaključi v zgoščenem razširjenem vikendu, ki tudi ustvarjalcem in izvajalcem omogoča izmenjavo, učenje in druženje. Krona festivala so nagrade strokovne in otroške žirije, poimenovane Maček v žaklju.

V okviru pedagoškega programa LGM organizira delavnice (ustvarjalne in predstavitvene, seminarje idr.) ter ogled gledališča s predavanji o lutkovni umetnosti; vse to na različnih stopnjah zahtevnosti, glede na ciljno publiko, a v povprečju vsaj 2-3 na teden, redno od oktobra 2010.

LGM prireja likovne razstave v avli gledališča. Gre za likovne osnutke lutk in scenskih rešitev novo uprizorjenih predstav, poustvarjanje otrok ob ogledu domačih predstav in za tematske razstave časa poletnega festivala. V letu 2012 je bil razstaveni program specifičen, poudarjeno angažiran in inovativen, preseljen tudi v okolico objekta.

Obseg programa iz leta v leto opazno raste v količini in pestrosti vsebin.

Primerjava / V letu 2012 je LGM izvedlo **354** (322 v 2011) lastnih predstav (9 premier in 17 ponovitev naslovov iz preteklih sezon) ter gostilo **39** dogodkov od drugod, pretežno v okviru projekta Evropska prestolnica kulture 2012.

Skupno s pedagoškim programom in ogledi samostana (**243** izvedb v letu 2012, 197 v letu 2011), s **25** predstavami na festivalu Poletni lutkovni pristan (27 v letu 2011), z **38** gostujočimi predstavami in s **6** priložnostnimi razstavami je LGM v letu 2012 izvedlo **705** posameznih prireditev (ali 10,6 % več kot leto prej, ko jih je bilo 663).

Na dogodkih beležimo **71.337** obiskovalcev (10,5 % več kot leta 2011, ko jih je bilo 67.741).

Od **354** lastnih predstav jih je LGM **234** (66,1 %) izvedlo doma in **120** (33,9 %) na gostovanjih (**73** po Sloveniji in **47** v tujini – Avstrija, Italija, Hrvaška, Češka, Poljska, Srbija, Bosna in Hercegovina, Nemčija), kar ob povečanem številu izvedb predstav kaže tudi na prijazno gostovalno in ugodno festivalsko politiko gledališča.

Posebni del

Umetniški ansambel

Umetniški ansambel v LGM obsega samo igralski kader. (Zaposlena dramaturginja, tudi vodja pedagoškega programa in PLP, je hkrati strokovna programska sodelavka in se zato sistemizira v organizacijsko enoto Uprava.)

Povprečna starost igralcev znaša 36 let, kar kaže sliko močno pomlajenega ansambla. V uprizoritvah pa so dodatno pogodbeno zasedeni igralci, delno zaradi želje gledališča in gostujočih režiserjev po igralskem presežku, delno iz nuje ob povečani programski produkciji.

Zasedenost redno zaposlenih igralcev v letu 2012

Ime in priimek	Starost nad 50 let	Število vseh odigranih predstav	Število premiernih uprizoritev	Število prezasedb / vskokov
Miha Bezeljak	-	146	4*	-
Maksimiljan Dajčman	da	63	2	-
Barbara Jamšek	-	60	3	1
Metka Jurc	da	137	2	-
Aja Kobe	-	165	3	-
Danilo Trstenjak	da	175	3	-
Elena Volpi	-	124	4**	-
Anže Zevnik	-	86	3	1

*Višje število premiernih uprizoritev na račun avtorskega projekta.

**Višje število premiernih uprizoritev na račun mednarodne koprodukcije Gagarin!

Povprečno **119,5** odigranih predstav na igralca v letu 2012.

Zasedenost pogodbeno angažiranih igralcev v letu 2012

Ime in priimek	Število odigranih predstav	Število premiernih uprizoritev	Število prezasedb / vskokov
Miha Arh	16	1	-
Karolina Godič	15	-	-
Davorin Kramberger	41*	-	-
Maruša Majer	7	-	-
Zvezdana Novaković	64**	1	1
Boštjan Sever	8	1	-
Andrej Vršič	4	-	-
Vito Weis	7	-	-

*Upokojen z 31. 12. 2011, zaseden v velikem številu ponovitev predstav iz preteklih sezon.

**Urgentni prezasedba zaradi odhoda igralke in zasedba v velikokrat igrano predstavo.

Izvedba programa

Programski sklop I

Premiere

Avtor Naslov	Kraj in čas premiere	Načrtovano / realizirano število ponovitev	Načrtovano / realizirano število gledalcev	Opomba
Svetlana Makarovič po motivih bratov Grimm Rdeča kapica	VD, 22. 3.	27 / 50	4.500 / 9.967	Rdečo kapico smo zaradi preprostejše izvedbe igrali kot predpraznično predstavo namesto Ribiča Tara.
Tamara Kučinović in Aja Kobe Zmrdica in Zmrdek	MD, 7. 4.	10 / 21	500 / 2.217	Zaigrane zgodbe
Janček ježek	MD, 14. 4.	1 / 33	60 / 2.098	Zaigrane zgodbe (PLP produkcija)
Matija Solce po motivih F. Kafke Proces ali žalostna zgodba Josefa K.	Klub, 28. 4.	10 / 16	500 / 476	Zaigrane zgodbe
Nebojša Pop Tasić Salto mortale	MD, 10. 5.	7 / 8	1.260 / 327	-
LGM in Športniki, SLO-CZ koprodukcija Gagarin!*	MD, 1. 9.	10 / 10	500 / 1.501	Zaigrane zgodbe, sprva <i>metamorfoze</i>
Po motivih zgodbe Jeana Gionoja Mož, ki je sadil drevesa	MD, 15. 9.	10 / 5	500 / 221	Zaigrane zgodbe
Noriyuki Sawa Po japonski ljudski pravljici Ribič Taro	VD, 2. 11.	30 / 10	6.000 / 2.026	Glej Rdeča kapica.
Po knjigi Ele Peroci Hišica iz kock Nika Bezeljak Kocke	VD, 6. 12.	20 / 10	500 / 410	-
Skupaj	-	125 / 163	14.320/19.243	-

VD = velika dvorana

MD = mala dvorana

*namesto načrtovane predstave *metamorfoze*

Komentar:

Od načrta smo se najbolj oddaljili pri izvedbi predstav *Rdeča kapica* in *Ribič Taro*. Namesto načrtovane decembrske izvedbe predstave *Ribič Taro* smo namreč zaradi preprostejšje logistike in primernosti tudi za najmlajše v veselem predprazničnem obdobju izvajali predstavo *Rdeča kapica*, zato je pri obeh v realizaciji opazno odstopanje od načrta. Vendar v kompletu: Skupno število izvedb obeh predstav naj bi obsegalo 57 ponovitev, realizirali pa smo jih 60. Za predstavo *Ribič Taro* načrtujemo bogatejšo postprodukcijo v letu 2013. Vsekakor je realizacija bistveno preseгла načrt (142 %).

Izvedli smo vse načrtovane premiere, to je 4 naslove.

Dodatno smo izvedli načrtovano število Zaigranih zgodb, in sicer 5 naslovov. En naslov smo zamenjali: namesto predstave *metamorfoze*, smo realizirali mednarodno koprodukcijo s Športniki z naslovom *Gagarin!* in kot festivalsko produkcijo PLP zaigrano zgodbo *Janček ježek*.

O vseh premierah LGM poročamo skupaj, ne glede na to, kako smo jih v načrtu dela napovedovali – ali med premierami ali v sklopu PLP ali kot izjemni dogodek. Razlog je v tem, da se v resnici prav lepo pridružujejo naboru repertoarnih predstav, ga smiselno dopolnjujejo in kakovostno zaokrožujejo. S tem jih izpostavljamo tudi kot najbolj trajnostno naravnani učinek projekta EPK 2012.

»/.../ saj pridni deležni so dosti ljubezni, porednim pa manjka dobrot.«
(Frane Milčinski Ježek: *Za poredne otroke*)

Svetlana Makarovič po motivih bratov Grimm: **Rdeča kapica**

Režiser in scenograf **Klemen Markovčič**

Rdeča kapica **Aja Kobe**

Veverica **Metka Jurc**

Volk **Miha Bezeljak**

Lovec **Danilo Trstenjak**

Babica **Zvezdana Novaković, k. g. / Barbara Jamšek**

Avtor likovne podobe **Peter Škerl**

Kostumograf **Iztok Hrga**

Avtor glasbe* **Gregor Strniša**

Lektorica **Metka Damjan**

Oblikovalca svetlobe **Miljenko Knezoci** in **Klemen Markovčič**

Mojster luči **Miljenko Knezoci**

Mojster tona **Mitja Pastirk**

Lutkovni tehnolog **Ivica Bilek**

Izdellovalci lutk in scenskih elementov **Mateja Arhar, Darka Erdelji, Primož Mihevc, Neva Vrba**

Izdellovalec scene **Branko Caserman**

* Priredba songov po izvorni glasbeni zasnovi Urbana Kodra z dovoljenjem avtorja.

Premiera **Velika dvorana LGM, 22. 3. 2012 ob 18.00**

Uprizoritvena predloga je priredba kultne pravljice, ki je sprva bila izvedena v obliki radijske igre. Z manjšimi prilagoditvami je predloga zdaj primerna tudi za izvedbeni prevod v lutkovno dramskem jeziku. Izvedbenega prevoda tokrat ne zanimajo nove pripovedne izpeljave, pač pa želi preprosto uprizoriti osnovno zgodbo in jo hkrati ujeti v igriv dialog med lutkovnim in dramskim gledališčem, kot da se jo igramo ali pripovedujemo pred spanjem. Pravljična osnova jasno nakazuje razmerje med dobrim in slabim, nedvoumna pa je tudi v obsodbi slabega. Čeravno gre za t. i. črno pravljico in značilno eksplicitno pripovedno krutost bratov Grimm, je tokratna priredba zelo duhovita, vsekakor pa tudi iskra in pravljicična. Literarno izhodišče ponuja tvorjenje kontrastov v izvedbi, s čimer je že v izhodišču ustvarjena notranja dinamika bodoče uprizoritve. Zlasti med krutostjo na eni strani in pravljicičnim jezikom izvedbe na drugi. Ti dve skrajnosti sta osnova za uravnotežen izvedbeni prevod, ki je dinamičen že sam po sebi.

Režija v osišče postavlja partnerski odnos med živim igralcem in lutko. Kot najbolj primerna za takšno izhodišče se ponuja tehnika namiznih lutk, kjer sta igralec oz. animator in lutka v enakovrednem položaju. Pomembna za režijo je tudi povsem dramska igra. Kar pomeni, da se malemu gledalcu, ki prvič stopa v gledališče, ponudi tisto obliko dramske interpretacije in izvedbe, s katero se bo čez leta srečal tudi v dramskem gledališču. Dojemanje današnjih otrok je namreč neverjetno zahtevno in ne gre ga podcenjevati. To smo si posebno izvirno privoščili v upodobitvi Volka, ki s+edini ni lutka, pač pa igralec v stiliziranem kostumu.

Prav mehek in sprotni prehod med različnimi uprizoritvenimi polji je gotovo lahko intriganten, hkrati pa ne preveč ekspliciten ali namerno didaktičen. Razmerju med dramskim in lutkovnim sledi tudi režija z vsemi izvedbeni sredstvi – likovna zasnova, kostumografija, scenografija, glasba. Tokrat zasedba odgovarja številu likov, torej ne gre za podvajanje posameznih likov. Ne glede na to, da so liki v pravljicičnih oblikah sicer ploski tipi, brez psihološkega ozadja, pa odločitev pri posameznem tipu za ključno značajsko potezo lahko tvori povsem plastičen lik, ki igralcu ponuja interpretativni izziv, sami predstavi pa razgibanost.

V likovnem pogledu predstava stavi na izčiščen, skoraj že znakovni jezik, ki malega gledalca v (domišljijah) razmišljanjih spodbuja in ne zapira v tolmačenje lastnega likovnega jezika. Na prvi pogled deluje precej 'tradicionalno', a se razgiba prav v živem odnosu med lutkovnim in dramskim.

Posebna skrb je namenjena (izvirni) glasbi. S songi gre vendarle za nekakšno glasbeno pravljičico. Vsekakor pa režija glasbe ne razume zgolj kot zvočni okvir in pasajo med posameznimi slikami, temveč kot vzporedno pripoved, mestoma pa tudi komentar.

Dramaturgija pravzaprav ni posegala v literarno tkivo. Gre za izvrstno dramatizacijo in adaptacijo, ki je pri prenosu iz radiofonskega v lutkovni uprizoritveni jezik potrebovala le nekaj skromnih intervencij.

Dramaturško hrbtenico priredbe tvori t. i. kadrirana dramaturgija slik. Zgodba je namreč razdeljena na tri pripovedne etape – uvod (Doma), jedro (V gozdu) in zaključek (Pri babici). Takšen način omogoča bolj pregledno in jasno pripovedno strukturo, pomembno zlasti za najmlajšega gledalca, ki tako lažje sledi toku dogajanja. Hkrati pa ravno prehodi med posameznimi slikami predstavljajo dinamično dramaturško (in seveda tudi režijsko) izhodišče. Prav ti pripovedni medprostori, poleg samih prizorov, tvorijo ritmično vezivo uprizoritve.

Zavezana jeziku priredbe ostaja tudi lektura. Giba se v območju povsem knjižnega jezika; odrska izreka v tej obliki je za ciljno starostno skupino ključna, če ne že nujna. Opuščeni so le dolgi infinitivi, nižje pa se govorne ravni ne spuščajo.

Ciljna publika je natančno definirana, to je starostna stopnja od 3 let starosti do druge triade devetletke. Gre za starostno obdobje, ko so otroci počasi sposobni moralnega presojanja. Zato predstava prvenstveno izpostavlja ključno vprašanje med dobrim in slabim. Reprezentant slednjega je seveda Volk, ki tokrat predstavlja slabo stran človeka, vendar pa se nam kljub vsemu mrcina na koncu tudi nekoliko zasmili. To temeljno vprašanje je seveda spodbuda tudi za dialog med staršem oz. mentorjem in otrokom. Starostni stopnji je prilagojena tudi dolžina predstave, ki obsega skromnih, a dinamičnih 25 minut. To minutažo narekuje tudi sama literarna predloga.

Iz kritike lutkovne predstave Rdeča kapica, *Klasika v vseh pogledih*, Barbara Volčjak, Večer, 27. 3. 2012:

/.../ Vsebinsko je torej tokratna Rdeča kapica bolj ali manj klasična, le mamo je zamenjala veeverica (ima morda manj ali celo več avtoritete ali je dramaturško pomembna zaradi večje dinamičnosti dogajanja?). Enako lahko rečemo tudi za režijsko in likovno izvedbo uprizoritve. Klasičnim ročnim lutkam in vizualno čisti, preprosti sceni z razmeroma malo, zato pa dovolj funkcionalnimi elementi se pridružuje lik volka v podobi živega igralca (z veliko smisla za drobne nianse, ne da bi učinkoval pretirano ali groteskno, ga je odigral in odpel Miha Bezeljak).

/.../Kot celota tako Markovčičeva postavitev učinkuje dovolj skladno, da se ji ni treba bati za občinstvo, saj ga bo tako ali tako pritegnil že naslov. Rdeča kapica je pač – klasika.

V celoti objavljena kritika je dostopna na:

http://www.lg-mb.si/f/docs/predstave_lgmb/Vecer---Rdeca-kapica---lutkovna-kritika.pdf

Druge medijske povezave:

- <http://www.veza.sigledal.org/uprizoritev/rdeca-kapica>
- <http://www.veza.sigledal.org/prispevki/pravljiice-nikoli-ne-bi-smele-oditi-iz-nasih-zivljenj-morale-bi-nam-ostati-kot-stalne-sopotnice-in-zaveznice>
- http://www.lg-mb.si/f/docs/predstave_lgmb/Vecer---Rdecakapica.jpg
- http://www.lg-mb.si/f/docs/predstave_lgmb/Vecer---Rdeca-kapica---lutkovna-kritika.pdf

Predstavo razumemo kot zgledno uprizoritev ene izmed najbolj priljubljenih klasičnih pravljic, presežno predvsem v duhovito-grozoviti upodobitvi Volka in v vzpostavitvi napetega odnosa med njim (igralcem) in ostalimi liki (lutkami). Preprosta scenografija (zelo zelo primerna za gostovanja) pa predstavlja eno od bolj učinkovitih oblikovanj 'lutkovnega' prostora na zahtevnem odru v Veliki dvorani LGM.

Nebojša Pop Tasić: **Salto mortale**

Režiser, avtor lutk, scenograf in kostumograf **Silvan Omerzu**

Igralci

Maksimiljan Dajčman

Barbara Jamšek

Boštjan Sever, k. g.

Elena Volpi

Anže Zevnik

Dramaturg **Marko Bauer**

Avtorica glasbe **Bojana Šaljić Podešva**

Lektorica **Metka Damjan**

Oblikovalec luči **Šimon Koči**

Mojster luči **Enver Ibrahimagić**

Oblikovalec zvoka **Marko Jakopanec**

Vodja animacijskih priprav **Brane Vižintin**

Izdellovalca lutk **Žiga Lebar** in **Silvan Omerzu**

Izdellovalca scene **Branko Caserman** in **Matjaž Bajželj**

Izdellovalec kostumov **Iztok Hrga**

Premiera **Mala dvorana LGM, 10. 5. 2012 ob 20.00**

Smrt pripluje v kraj, v katerem ji je oznanjeno, da tu nima jurisdikcije. Dobrodošli v Mestu nesmrtnih, kjer se brez prestanka vrti ples šestih (brez)smrtnih grehov, umetni raj, v katerem vladata veselje in trgovanje, disko pri belem dnevu, oder, na katerem Bog in čas ne igrata nobene vloge. Slaba neskončnost, slaba nesmrtnost.

Posebej za predstavo spisano Tasićevo dramsko besedilo združuje poznosrednjeveško temo mrtvaškega plesa in ekstazo Vidovega plesa, ne zato, da bi smrt odganjalo, temveč da bi jo priklicalo nazaj. Kjer je dan enak dnevu in greh grehu, kjer je treba nenehoma nekaj početi, kaže staviti na tisti sedmi dan in tisti sedmi greh, lenobo, melanholično acedijo. V duhu misli 'a kjer je nevarnost, raste tudi rešilno' ni za to nalogo nič primernejšega od Omerzujevnega lutkovnega bestiarija. Zoper evangelij Johna Donna zakličimo: "In, smrt, ti boš spet, smrt, ti boš živela!"

Alegorija mrtvaškega plesa, gledališka, lutkarska igra o smrti? Mar z alegorijo ni konec? In mar smrt ni umrla? Evangelij Johna Donna, ki se je izkazal za klavrno novico. Kot za razmere simulakra zatrdi Baudrillard: »Smrt nima več prizorišča, niti fantazmatskega, niti političnega, kjer bi se predstavila, kjer bi igrala, slavnostna ali nasilna.« Ali je odsotna ali brezgravitacijska. Kar je bila nekoč mojstrovina stoicizma, življenjski dosežek, »umreti tako, da ti nima smrt kaj vzeti«, je danes vnaprejšnja danost, izgotovljenost brezživljenjskosti. Kjer vlada brezbržnost, vlada tudi vseenost življenja in smrti. Če (osebni) strah pred (osebno) smrtjo kljub temu vztraja, je to vztrajanje inercija.

S plesom ni nič manj težav. Kako uprizoriti koreografijo predstavnikov različnih plasti družbe, ko so vse plasti izenačene v administrativnem aparatu, v popolno nerazločljivost kadrov? Zdaj plešejo le še uradniki ter tu in tam kak puščavnik, umirajoč od blaznosti ali revščine. Ni vladajočih ni vladanih, je le oblast/ekran, ki vidi/kaže vse.

Kako lahko gledališče kljubuje tej vseprisotnosti in brezsmrtnosti, ne da bi pri tem izpadlo anahronizem, poskus vračanja starega? Kako vzpostaviti simbolično, povrniti prostor družbenega, kako ljudskost soočiti z množico in kakšno vlogo pri tem morejo in morajo odigrati lutke? V tem je stava predstave Salto mortale. Ne stava, ki izziva smrt, stava, ki jo priklicuje. Obnoviti prvi del stoicistične formule: smrt vzeti nase, kajti ta ni zgolj nasprotje življenja.

Predstava temelji na izčiščeni likovni podobi, značilni za Silvana Omerzuja izpred let. Črno-bele javajke so filigransko natančno animirane v škatli iz neobdelanega lesa in pločevine. Naravni materiali delujejo prazno, izpraznjeno. Govor je poetično privzdignjen, robato zabeljen z vulgarizmi, značilnimi za Tasića. Prazen svet v katerem kraljuje raja brez konca in kraja, brez pravil in meja, kjer se pleše divji (lutkovni) rejv in od koder izhoda ni, če ni smrti. Najde jo samo Lenuh – ker nič ne počne, ne počne tudi nič slabega. Izmuzne se, najprej vase, potem čez. Pred nami ne zapletenem škripčevju zalebdi, si prisluhne, nato vrtoglavo strmoglavi v brezno konca. Salto mortale. In je rešen.

Salto mortale je zahtevna lutkovna predstava za zrele obiskovalce gledališča, ki terja veliko truda pri nagovarjanju tiste sorte občinstva, ki je sicer vajeno dramskega gledališča.

Iz lutkovne kritike *Kdo pleše mrtvaški ples*, Petra Vidali, Večer, 18. 5. 2012:

/.../ Nebojša Pop Tasić izpiše svet, iz katerega je pregnana oziroma je v njem čudna mala obstranka. Svet, v katerem je stalna znanka iz črne kronike in s tem ponovljiva in ne edinstvena; svet, v katerem je medicina prevzela vlogo boga in poslednje sodbe. Seveda avtor ne postavlja tez, malo mesto naseli z morilskimi mesarji, župani, ki poskrbijo za mesto brez smrtnih motenj, krokarskimi zdravniki in drugimi meščani? odjemalci storitev. In enim človekom, ki noče biti vse to, a ga seveda prisilijo, da jim ne bi z drugostjo kvaril užitka.

/.../ Salto mortale, še ena sodobna igra s smrtjo, še eno preigravanje smrti, je tokrat res smrten. Lutke Silvana Omerzuja so zmeraj sublimno razgaljeni mehanizem za izgovarjanje in odrsko premikanje, vedno razkrivajoče lutko kot naravno stanje in metaforo; vedno že okostnjaki, zato jim smrt lepo pristoji. Ni bistvene razlike med smrtniki in smrtjo, razen ko gre res za čisto smrt, in tokrat gre.

/.../ Prav tako so odlično distribuirane vloge in prehodi med dramskimi in animacijskimi deleži znotraj posameznih vlog in celote. In igralci, Barbara Jamšek, Maksimiljan Dajčman, Boštjan Sever, Elena Volpi in Anže Zevnik, so mojstri doziranja, srhljivo hladno pripovedovalci, ki nepremično strmijo v publiko, in spretni animatorji podivjanih lutk, ko je treba. Vzemite si čas(vsaj) za to smrt. Samo eno uro traja.

V celoti objavljena kritika je dostopna na:

http://www.lg-mb.si/f/docs/predstave_lgmb/Salto-mortale_Vecer_Petra-Vidali.pdf

Iz lutkovne kritike *O smislu bivanja in biti*, Špela Standeker, Dnevnik, 18. 5. 2012:

/.../ Medtem ko se na zgornjem nivoju odra odvija ples, ki na nekaterih mestih prehaja v vročične, orgiastične seanse, delujejo epizodne scene na spodnjem nivoju odra kot lahkotni komični vložki, v katerih je Pop - Tasić med drugim uporabil tudi precejšnjo mero pouličnega humorja.

/.../ Na odru to poudarjajo tudi animatorji, ki so ves čas oblečeni kot pogrebniiki, in tako ne dovolijo spregledati vsenavzočnosti smrti. S tem dobi predstava - ne glede na duhovitost in lahkotnost, ki veje iz ' določenih scen-pridih neizbežnosti, srednjeveška parabola, prestavljena v sodoben čas, pa na subtilen način postavlja večna vprašanja o smislu bivanja in biti.

V celoti objavljena kritika je dostopna na:

http://www.lg-mb.si/f/docs/predstave_lgmb/Salto-mortale_Dnevnik_Spela-Standeker.pdf

Druge medijske povezave:

- <http://www.erevija.com/novica/4202342/V-LGM-Salto-mortale-in-ozivljena-umetnost-V>
- www.ljnovice.com/default.asp?podrocje=6&menu=6&novica=156238
- <http://www.veza.sigledal.org/prispevki/ozivljena-umetnost-smrti>
- <http://www.veza.sigledal.org/prispevki/v-lgm-salto-mortale-in-ozivljena-umetnost-smrti>
- <http://tvslo.si/predvajaj/umetnost-igre/ava2.131390723/>

Noriyuki Sawa po japonski ljudski pravljici: **Ribič Taro**

Režiser, avtor likovne podobe in koreograf **Noriyuki Sawa**

Igralci

Miha Bezeljak

Maksimiljan Dajčman

Barbara Jamšek

Metka Jurc

Aja Kobe

Danilo Trstenjak

Elena Volpi

Anže Zevnik

Avtorica songov in dramaturginja **Amelia Kraigher**

Avtor glasbe **Boštjan Gombač**

Lektorica **Metka Damjan**

Asistentka režiserja **Taeko Yoshida**

Oblikovalec svetlobe **Jason M. Smith**

Oblikovalec zvoka **Marko Jakopanec**

Odrska mojstra in pomočnika pri animaciji **Enver Ibrahimagić** in **Mitja Pastirk**

Oblikovalci lutk in rekvizitov **Noriyuki Sawa**, **Neva Vrba**, **Gregor Lorenci**, **Biserka**

Bobnar, **Darka Erdelji**, **Lucijan Jošt**, **Primož Mihevc** in **Taeko Yoshida**

Oblikovalca scene **Branko Caserman** in **Lucijan Jošt**

Oblikovalka kostumov **Mojca Bernjak**

Izvajalec osvetljave lutke **Miljenko Knezoci**

Oblikovalec zvoka za song Himna morskega kraljestva **Blaž Celarec**

Premiera **Velika dvorana LGM, 2. 11. 2012 ob 18.00**

Japonski, ki leži na daljnem vzhodu, pogosto rečemo tudi dežela vzhajajočega sonca. Sestavlja jo dolga veriga manjših in večjih otokov, zato je življenje na Japonskem že od nekdanj tesno povezano z morjem. Tudi naša lutkovna priredba japonske pravljice o ribiču Taru gledalce zapelje pod morsko gladino in skozi glasbo, zvoke, igro barv, gibanja in svetlobe pričara zgodbo častitljive starosti.

Ime protagonista japonske pravljice Taro Urašima se prvič pojavi v 15. stoletju, a zgodba o revnem ribiču, ki reši želvo in je zato nagrajen s poroko z ljubko princeso iz zmajske palače pod morjem, je nastala že mnogo pred tem – v 8. stoletju. Skozi čas so se rojevale njene številne različice, antropologi so v njej prepoznali tudi podobnosti z ljudskimi zgodbami drugih, japonski zelo oddaljenih kultur, kot sta na primer kitajska in irska. V njenih različicah je mogoče iskati celo povezave z nekaterimi biblijskimi motivi.

Zgodba o ribiču Taru ima vse lastnosti dobre zgodbe. Po svojem notranjem ritmu je izrazito dramatična in je nasploh ena najbolj znanih in najslavnejših ljudskih pripovedk, ki je navkljub svojim japonskim posebnostim tako univerzalna, da je že davno očarala ves svet. Navdihnila je številna umetniška dela, slike, grafike, lutkovne in gledališke predstave, celo romane, risane, animirane in igrane filme, v novejšem času pa tudi najrazličnejše video igre. Zaradi nenavadne suličaste oblike, ki spominja na ribiško torbo s palico, je bila po slavnem ribiču Taru Urašimi poimenovana tudi Arizema urašima, posebna rastlina iz družine lilij, ki raste v alpskih predelih prefektуре Šizuoka na Japonskem.

Zgodba o ljubezni / Zakaj je Tarova zgodba tako zelo popularna, univerzalna in navdihujoča? Najprej zato, ker je to zgodba o mnogih ljubeznih: o ljubezni med sinom in njegovo materjo, o ljubezni do narave in morja, o ljubezni med preprostim mladeničem in prelepo zmajsko princeso iz morskega kraljestva, o ljubezni in navezanosti na dom ...

Nadalje zato ker na popolnoma nevsiljiv način, brez vsakršnega dvigovanja »pedagoškega prsta«, govori o spoštovanju do sveta, ki nas obkroža: o spoštovanju ljudi, živali, rastlin, vse žive in nežive narave ... In nenazadnje zato ker je to zgodba o prelomljeni obljubi.

Zgodba o človeški naravi / Ribič Taro je dobri mladenič, ki se potem, ko se iz zmajske palače pod morjem na hrbtu velike želve vrne v domačo vas, da bi obiskal svojo drago mamo, znajde v svetu, ki ga ne prepozna več. Šatulja, ki mu jo je dala ljubljena princesa Oto-hime, preden se je ločil od nje in se odpravil domov, je edina, ki mu lahko pomaga odgovoriti na vprašanje, zakaj se je svet med njegovo odsotnostjo tako zelo spremenil in kje je zdaj njegova mama. Nenavadna mešanica občutkov zmedenosti, obupa, ljubezni, radovednosti, hrepenenja in neustavljive želje po spoznanju Tara spodbudi, da prelomi obljubo, dano princesi, in dvigne pokrov čudežne šatulje, ki hrani skrivnostni zaklad.

Ribič Taro je tudi zgodba o človeški naravi, ki jo radovednost žene v odkrivanje novih resnic o svetu. Vsa znanost, vsa človekova odkritja, ki so skozi dolga stoletja revolucionirala naša življenja, temeljijo na dveh najlepših in obenem najnevarnejših človeških lastnostih – radovednosti in pogumu. A včasih moramo, tako kot junak iz naše zgodbe, za nova spoznanja plačati tudi zelo visoko ceno.

Zgodba o času in minevanju / Usodno spoznanje, za katerega je Taro moral odpreti pokrov čudežne šatulje, ki ima velik simbolni pomen in odločilno razreši zgodbo, je, da čas v zmajski palači pod morjem teče povsem drugače kot na zemlji; da je čas tista dimenzija, ki je lahko tudi relativna ... Zmajska palača nazadnje preraste v metaforo za naravo, ki je vselej mo(go)čnejša od človeka, predvsem pa nas spodbudi k razmišljanju o času – tej neoprijemljivi, neustavljivi in neulovljivi četrti dimenziji, v katero je ujet vsak izmed nas. Kolikokrat si zaželimo, da bi se čas ustavil ali vsaj upočasnil svoj tek? Ali da bi tekel hitreje? Včasih se nam zdi, da ena ura traja celo večnost, drugič spet mine, kot bi trenil ... Naše povsem osebno dožemanje časa je lahko drugačno od časa, kot ga živijo in doživljajo drugi. Včasih se celo zazdi, da živimo vsak v svojem (vzporednem) času in včasih naši različni, povsem individualni časi trčijo med sabo v danem prostoru, se srečajo, da podelijo skupaj nekaj trenutkov, potem pa se vsak ob svojem času, ki mu je odmerjen, odpravi po poti naprej, z večjo ali manjšo željo po tem, da bi naši časi ponovno sovpadli, se srečali in trčili med sabo ...

Zato je zgodba o Taru tako zelo človeška, navdihujoča in resnična za vse čase in vse generacije.

Proces dela pod vodstvom in skupaj z Noriyukijem Sawo in Taeko Yoshida je bil globoko poučen, izobraževalen in koristen v vseh pogledih. Izdelovali smo lutke bunraku, senčne lutke, maske, stilizirane rekvizite in kostume, animirali material in svetlobo, plesali in se učili igrati na arhaične inštrumente. Spoznali smo, da se tudi najmlajši otroci (od 3. leta) ne bojijo ogromnih zmajskih rib in smrti.

Iz napovedi Lutke po japonsko, Petra Tihole, tednik Mladina, 2. 11. 2012:

/.../ »Ribič Taro je predstava za odrasle in otroke, predstava za družine, s katero bi gledalcem rad odprl japonsko dušo, žalostno in lepo hkrati,« pravi Nori. Opira se na tradicionalno japonsko zgodbo, priljubljeno po vsem svetu, to je zgodba o ljubezni, o človeški naravi, o času in minevanju, pa tudi o človeku, ki ne ve več, kje je njegov dom. Prav zato je to tudi njegova zgodba, pravi Nori, ki je na Japonskem študiral slikarstvo in po študiju poučeval na srednji šoli, študijske poti pa so ga po šestih letih poučevanja zanesle v Evropo, in to je močno zaznamovalo njegovo ustvarjalno pot. Zdaj že več kot 20 let živi v Pragi, na Japonsko se vrača le zaradi dela, zato se tudi sam sprašuje, kje je njegova »zmajeva palača«.

/.../ Prav zato so se pred svojevrstnim izzivom znašli tudi domači animatorji, saj denimo pri bunraku – celoviti uprizoritveni formi, sestavljeni iz bogatih elementov, ki sama po sebi ustvarja čarovnijo, popolnost, celovitost, in to že 300 let – posamezno lutko animirajo kar po trije animatorji.

/.../ No, največja magija na odru se kljub vsemu zgodi med animatorjem in lutko, sploh ko ta oživi. »V Evropi animatorji tudi igrajo, tradicionalno japonsko lutkovno gledališče pa zahteva, da so skriti in so le sence lutke, njena duša,« pravi Nori. Prav zato z vznemirjenjem opazuje, kako se igralski kolektiv, ki ga sestavljajo Miha Bezeljak, Maksimiljan Dajčman, Barbara Jamšek, Metka Jurc, Aja Kobe, Danilo Trstenjak, Elena Volpi in Anže Zevnik, prilagaja novemu položaju.

V celoti objavljena napoved je dostopna na:

<http://www.lg-mb.si/premiere/ribic-taro/> in na
<http://www.mladina.si/117385/lutke-po-japonsko/>

Iz lutkovne kritike Kulturaža s predstave Ribič Taro, Peter Rak, Delo, 6. 11. 2012:

/.../ Sawa nam v predstavi demonstrira tako rekoč vse, kar je mogoče v (lutkovnem) gledališču narediti. Najprej gigantsko platno, ki visi nad nekoliko zbeganim avditorijem, saj se vsi sprašujemo kako za vruga bomo sploh videli kaj se dogaja na odru, vendar se zadeve hitro postavijo na svoje mesto, saj se platno iz strehe spremeni v scenografijo. Sledi nepretrgan niz optičnih iluzij, ki s klasičnim inventarjem, lutkami, simpatičnimi in nekoliko manj simpatičnimi spaki, lučjo in senčnimi efekti ustvari ne samo okvir zgodbe, temveč kar zgodbo samo, pač v slogu stare maksime sodobne umetnosti, da je forma obenem tudi vsebina.

/.../ Da se zadeva ne razleze v razkošen, a prazen formalizem poskrbijo igralci, ki v slogu bunraku gledališča tudi po trije skupaj upravljajo z lutkami ali pa ji polifonično posojajo svoj glas. Sicer pa je predstava poslovenjena ne samo s prevodom, temveč tudi z odličnimi songi Amelie Kraigher, kar omogoča pristnejšo identifikacijo z dogajanjem na odru in domiselno povezavo posameznih prizorov, ki že tako in tako zelo gladko zdrsnejo eden v drugega.

/.../ Lutkarske oziroma igralske kreacije ponovno dokazujejo, da je Lutkovno gledališče Maribor (LGM) z novimi prostori v minoritskem kompleksu dobilo tudi izjemen igralski ansambel, kjer se veterana kot sta Maksimiljan Dajčman in Danilo Trstenjak odlično dopolnjujeta z mlado generacijo na čelu z Anžetom Zevnikom in Mihom Bezeljakom. Nič ne zaostajajo Barbara Jamšek, Elena Volpi in Aja Kobe, vsi skupaj pa ustvarijo zelo prepričljiv projekt, ki se žanrsko spogleduje tudi z glasbenim gledališčem.

V celoti objavljena kritika je dostopna na:

<http://www.lg-mb.si/premiere/ribic-taro/> in na
<http://www.delo.si/kultura/oder/kulturaza-s-predstave-ribic-taro.html>

Druge medijske povezave:

- <http://tvslo.si/predvajaj/japonski-lutkar-noriyuki-sawa/ava2.150044212/>
- <http://www.delo.si/druzba/panorama/kako-je-ribic-taro-zacel-loviti-v-mariboru.html>
- <http://www.delo.si/kultura/oder/evropske-lutke-z-japonskim-pridihom-in-dizajnom.html>
- <http://www.lg-mb.si/mediji-o-nas/barbara-gavez-volcjak-vecer-5.-11.-2012/>
- <http://www.youtube.com/watch?v=bT6eUvss9GY>
- http://www.lg-mb.si/f/docs/mediji-o-nas/Intervju_Noriyuki-Sawa_Vecer.pdf

Ribič Taro je ena od najbolj domišljenih, lutkovno bogatih in estetskih stvaritev v LGM. Je vizualno in sporočilno čarobna, zvočno privlačna ter igralsko (in animacijsko) brezhibna. Nanjo smo upravičeno zelo ponosni.

Kljub težavni mobilnosti je že prejela vabila na gostovanja (jeseni 2013 v SNG Drama Ljubljana).

Nika Bezeljak po motivih Ele Peroci: **Kocke**

Režiserka **Nika Bezeljak**

Igralca **Barbara Jamšek, Danilo Trstenjak**

Glasbenik **Klemen Bračko**

Avtorica likovne podobe **Sabina Šinko**

Dramaturginja **Katarina Klančnik Kocutar**

Avtor glasbe **Klemen Bračko**

Oblikovalec svetlobe **Enver Ibrahimagić**

Odrski mojster **Mitja Pastirk**

Izdelovalci lutk, scene in rekvizitov **Branko Caserman, Darka Erdelji, Lucijan Jošt,**

Neva Vrba

Šivilja **Maja Švigelj**

Premiera **Velika dvorana LGM, 6. 12. 2012 ob 18.00**

Predstava *Kocke* je nastala kot estetsko doživetje za najmlajšo publiko, to so otroci od leta in pol do štirih let starosti. Gledališče za najmlajše se je oblikovalo na koncu devetdesetih let v Skandinaviji in Italiji, kjer je tudi danes najbolj uveljavljeno kot zvrst, v zadnjih letih pa je oživelo tudi v Sloveniji. Njegova posebnost je vsekakor tesen preplet s predšolsko pedagogiko, razvojno psihologijo in prvimi koraki malčka v estetsko vzgojo. Po opravljenih raziskavah v evropskem prostoru taka doživetja pripomorejo k spoznavni in čustveni bogatitvi otrok, zaznavanju na vseh čutnih ravneh in tudi razvoju govornih spretnosti.

Zgodba, ki le asociativno bazira ne pripovedi Ele Peroci, ponuja namige za nizanje situacij v predstavi, kot osnovni motiv pa funkcionira hišica. V središču predstave je pojem doma z vsemi njegovimi predmeti, prostori, domačimi, sostanovalci, razmerji ... *Kocke* so glavni likovni element, iz katerega se gradi prostor igre. Malčki odlično sprejemajo vsako novo situacijo, saj jih pozdravlja s pojmi in objekti, igračami, ki jih poznajo in so jim najbližji. Zgodbo lahko kasneje s pomočjo staršev podoživljaji tudi doma, obnavljajo fragmente iz predstave in tako umetniški dogodek trajno obdržijo v spominu kot spodbudo pri nadaljnjem raziskovanju in razvoju.

Vloga in sodelovanje staršev pri taki predstavi je zato ključnega pomena. Odrasli s svojimi komentarji lahko pomaga otroku že med predstavo, seveda z odmerjenimi in nemotečimi intervencijami, še pomembneje pa je, kako se vključi v otrokovo pripravo na odhod v gledališče in podoživljanje, ko je dogodek že mimo. Tako je ena izmed nalog predstave tudi vzpostavljanje stika s starševsko publiko, interakcija z malčki pa prvenstvenega pomena.

Komunikacija v gledališču za najmlajše temelji na vzajemnem zaznavanju, ne samo poslušanju in gledanju, ampak zaznavanju z vsemi čuti. Zato je precejšnja pozornost namenjena strukturi predstave, ki se širi od uvodne igre pred samim začetkom (v interaktivnih tunelih na poti do odra) na spoznavanje odra in predmetov tudi po zaključku. Prihod na oder (gledalci in prizorišče so skupaj na odru) je prepleten z dogajanjem v predstavi, s prvo situacijo kot sprožiteljem začetka. Vsakršna vpletenost gledalcev v dogajanje je pomembna, specifično konstituiranje pravil je nujno, saj se razlikuje od konvencionalnega tipa gledališča, prostorskega in vsebinskega odnosa med odrom in avditorijem. Zato smo pozornost usmerili k natančni pripravi uprizoritvenega prostora, ki omogoča poleg vizualne izkušnje tudi celovito telesno izkušnjo, gibanje, prek katerega lahko malčki raziščejo prostor igre. Celotna uprizoritev gradi predvsem na animaciji predmetov in manipulaciji prostora, ni bo klasična lutkovna predstava animacije likovali oseb. S takim vodenjem igre otrokom zlahka predstavimo pojme, kot so daleč in blizu, veliko in majhno, trdo in mehko ...

Z mislijo na estetsko vzgojo pa želimo uvesti nekaj konvencionalnih gledaliških znakov, kot so luč (seveda brez trenutkov popolne zatemnitve), konvencija odnosa odra in avditorija, začetka in konca predstave, poklon, aplavz, nevsakdanje doživetje ...

Želja predstave je, malčkom omogočiti nevsakdanje prijetno in poučno doživetje. Odsotnost zgodbe kot temelja in velik pomen materialnosti in telesnosti v tej zvrsti gledališča odpira široko polje gledališkega eksperimenta in postavlja gledališče za najmlajše ob bok avantgardnemu in eksperimentalnemu gledališču. V tem kontekstu je tako uprizarjanje avtentični umetniški izraz in umetniško delo, namenjeno resnično mladi publiki z omejeno kulturno ponudbo.

S predstavo Kocke nam je v resnici uspelo 'prebiti' dosedanje spodnjo mejo starosti naših obiskovalcev. Prav se nam zdi, da smo to storili strokovno argumentirano, natančno koncipirano, estetsko in predvsem zelo uspešno. K temu sta veliko prispevali avtorici (Sabina Šinko v vizualnem pogledu in Nika Bezeljak), pa tudi igralca, ki otrok ne mučita z osladnostjo (Danilo Trstenjak, Barbara Jamšek) in glasbenik, ki spremlja dogajanje in neopazno z zvokom barva atmosfero (Klemen Bračko).

Napoved, Natalija Sinkovič, Poročila - Radio Maribor MM1, 6. 12. 2012:

/.../ Nocoj ob 18ih bo v Lutkovnem gledališču Maribor še zadnja letošnja premiera. Predstava Kocke je nastala po motivih pravnice Ele Peroci Hišica iz kock in bo posebna, saj so se ustvarjalci prvič lotili predstave za najmlajše otroke stare od prvega do četrtega leta.

NATALIJA SINKOVIČ: Nocoj ob 18ih bo v Lutkovnem gledališču Maribor še zadnja letošnja premiera. Predstava Kocke je nastala po motivih pravljice Ele Peroci Hišica iz kock in bo posebna saj so se ustvarjalci prvič lotili predstave za najmlajše otroke, stare od prvega do četrtega leta. Take predstave imajo seveda svoje zakonitosti. Tempu je prilagojen, krajše so in konkretne, brez abstraktnih pojmov. Otroci v predstavi

prepoznavajo vsakdanje predmete in znane igre. V Hišici iz kock se je glavna junaka srečujeta s podobami iz resničnega življenja, z vremenom, s fizikalnimi značilnostmi predmetov, mejami človeškega telesa, z razmerji med osebami, stereotipi in posebnostmi. Govor vizualna podoba in glasbena oprema so prirejani tako, da otroci uprizorjeno, vsebino z lahkoto dojemajo in jo pozneje tudi podoživijo. Nastopila bosta igralca Barbara Jamšek in Danilo Trstenjak, avtor glasbe je Klemen Bračko, režiserka Nika Bezeljak, avtorica likovne podobe pa Sabina Šinko. Ponovitev bo v soboto ob 10.00 in 11.30.

Napoved, Kultura, Gledališče za res majhne, Petra Vidali, Večer, 6. 12. 2012:

/.../ V lutkovnem gledališču Maribor so ponosni, da s kockami prvič nagovarjajo starostno skupino, ki je v tradicionalni shemi lutkovnih gledališč za otroke običajno prezrta. Po izjemno uspešnih iniciacijah v gledališče za odrasle je to prvi korak v še eno novo smer.

Druge medijske povezave:

- <http://veza.sigledal.org/prispevki/v-mariborskem-lutkovnem-gledaliscu-premiera-kock>
- <http://tvslo.si/predvajaj/glasnik-oddaja-tv-maribor/ava2.152794335/>
- <http://www.delo.si/kultura/deloskop/deloskop-napoveduje-kocke.html>

Predstava je uspešnica, starši otroke vodijo v gledališče od blizu in daleč, vračajo se večkrat, otroci pa dejansko predstavo aktivno spremljajo, v njej energično sodelujejo in se po koncu še dolgo igrajo z dostopnimi predmeti in v interaktivnih tunelih, ki so nekakšni zunanji spremljevalci predstave.

Zaigrane zgodbe

Umetnost v lutkovni preobleki običajno enega človeka, pripovedovalca, glasbenika, gibalca in animatorja drobcenih lutkic in prenosnih scenografij, smo poimenovali Zaigrane zgodbe. Sestavlja jih serija petih avtorskih projektov, ki jih je LGM realiziral v sklopu programa Lutkovni minoriti in je (bil) del programa Evropska prestolnica kulture 2012.

Koncept / Sklop Zaigrane zgodbe se naslanja na večino pripovedovanja zgodb. Pripovedovanje zgodb je starodavna umetnost ohranjanja dogodkov v besedah in podobah, z zvoki in pogosto s pomočjo improvizacije. Njihovi temeljni elementi so fabula, osebe in pripovedna perspektiva. Zgodbe so pogosto pomagale učiti, razlagati in zabavati, vse tudi z namenom ohranjanja moralnih vrednot. Včasih vsebujejo veliko resnice, lahko pa so popoln plod domišljije, delež obojega je zmeraj težko določljiv.

Zgodbe obstajajo tako dolgo kot jezik. To je svet mitov, preteklosti, domišljije. Razlagajo življenje. So glas življenja. Človekova potreba po zgodbi je skoraj tako pomembna kot primarna potreba po hrani, pomembnejša od potrebe po ljubezni in zavetju. Vsak narod ima svoje zgodbe in legende. Njihov razvoj je ves čas oblikoval tehnološki napredek. Nekoč so pripovedovalci uporabljali le glas v kombinaciji s kretnjami in mimiko, potem so zgodbe začeli beležiti; zgodnje jamske poslikave so npr. najstarejše zabeležene oblike zgodb. Pesek, listi, veje in drugi materiali so prav tako zapisovali zgodbe. Vse pa se je bistveno spremenilo z odkritjem in razvojem pisave: slike, piktogrami, ideogrami in črke so postali novi mediji za hitrejšo širjenje zgodb po vsem svetu. Pospešek je dodal izum tiska. Danes to nadomeščajo elektronski mediji. Tradicionalne zgodbe, ki so se nekoč prenašale od ust do ust in preživele samo po spominu, so se danes transformirale v popularno multimedijsko scenaristiko.

Nekoč je bilo pripovedovanje zgodb pomemben del vsakdanjega življenja. Pomenilo je dogodek, ki je vključeval pripovedovalca, zgodbe in poslušalce. Pripovedovalec je vzpostavil izkušnjo, poslušalci pa so kot odziv oblikovali osebne mentalne podobe iz slišanih in prikazanih pripovedi. Prav na osnovi doživete izkušnje so ljudje postajali sooblikovalci umetnosti in uspešni sprejemniki posredovanih vrednot.

Pripovedovalec si zgodbe ni zapomnil na pamet. Oprl se je na serijo pomembnih zapletov in v pripovedi vsakič formiral dramatični lok. Tako niti dve pripovedi iste zgodbe nista identični. Raziskave so pokazale, da so zgodbe sestavljene iz dveh pomembnih elementov – iz stalnih besednih zvez in tematskih sklopov. Pripovedovalec se je skozi vrstice zgodbe pomikal s pomočjo stalnega besedišča in od dogodka do dogodka s pomočjo stalnega zaporedja tem. Najpogostejša tema je ponavljanje (npr. pravilo trojnosti: trije bratje, tri uganke). Teme niso tesno povezane s konkretno zgodbo, pač pa se v številnih zgodbah ponavljajo kot različice. Razlog je v tem, da so pogosto arhetipske – torej del univerzalne resnice, v preteklosti povezane z obredjem in vero. Zgodbe so polne lahko določljivih linearnih dogodkov ter oseb s preprostimi značaji in skopim notranjim življenjem. Ko se zgodi kaj nadnaravnega, je to predstavljeno kot samoumevno in pričakovano. Zato imamo zgodbe radi – četudi ne vedno prijetno, je v njih vse jasno.

Izkupiček / Sklop petih lutkovnih miniaturok je rezultat avtorskih projektov igralcev LGM z izbranimi sodelavci. Drobní umetniški zalogaji, žlahtni lutkovni drobci, vizualne estetizacije besedil, ki jih zaznamuje inovativen ustvarjalni pristop, v komornih gledaliških prostorih.

Po pregledu umetniškega rezultata v letu 2012 prav Zaigrane zgodbe (kot celota) predstavljajo vznemirljivejši del produkcije LGM in odlično zaokrožujejo hišni repertoar v smislu sodobnega in inovativnega (mestoma celo eksperimentalnega) lutkovnega pristopa.

Tamara Kučinović in Aja Kobe: **Zmrdica in Zmrdek**
Po motivih stripov *Calvin & Hobbes* Billa Wattersona in *Durica* Ivice Bednjanca

Režiserka **Tamara Kučinović**
Igralca **Aja Kobe** in **Anže Zevnik**

Oblikovalka svetlobe **Tamara Kučinović**
Avtorica likovne podobe **Ivana Čemerikić**
Avtor glasbe **Igor Večerić - DJ WOO D**
Dramaturginja **Katarina Klančnik Kocutar**
Lektorica **Metka Damjan**
Mojster luči **Enver Ibrahimagić**
Mojster tona **Marko Jakopanec**
Izdellovalec scenografije **Branko Caserman**
Izdellovalci lutk **Mateja Arhar, Ivana Čemerikić, Tamara Kučinović** in **Neva Vrba**
Šivilji **Ivana Čemerikić** in **Maja Švagelj**

Premiera **Mala dvorana LGM, 7. 4. 2012 ob 18.00**

Ideja / Za to zgodbo so avtorici motivirali in inspirirali stripi, predvsem stripi, ki svit jih brali, ko sta bili še majhni - *Durica* avtorja Ivica Bednjanca in *Calvin & Hobbes* avtorja Billa Wattersona. Mislita, da današnji otroci ne prebirajo stripov, saj pravzaprav lepi, inteligentni otroški stripi ne obstajajo več. Zakaj pa prav ta dva stripa? Ker sta glavna junaka različnih spolov, a sta si značajsko podobna: samosvoja, pametna, posebna otroka. S tem želiva otrokom povedati, da ni nič narobe, če si drugačen in misliš, da ne sodiš v ta svet. Vedno obstaja nekdo, ki ti je podoben, te razume, in zaradi tega se ti svet zdi lepši.

Zgodba / Avtorska zgodba se naslanja na dva otroška stripa in govori o deklici in dečku, ki sta si po značaju zelo podobna. Oba sta malo posebna otroka, ki se ne družita rada s svojimi vrstniki, ne marata početi stvari, ki jih njuni vrstniki radi počnejo, najraje se držita sama zase in zdi se jima, da je pravzaprav ves svet proti njima. Tudi med seboj se ne prenašata, čeprav sta naskrivaj zaljubljena eden v drugega. Njuno zgodbo spoznamo/vidimo skozi oči osemletne deklice Zmrdice, glavnega lika, skozi niz epizod iz njenega življenja. Deklica Zmrdica (tako jo vsi kličejo, ker ji nikoli nič ni všeč in vse / vsi ji gredo na živce) je nenavadna, a zelo pametna za svoja leta. Nosi mamine prevelike čevlje s peto in vedno kaj novega izumi, ko bo velika bo izumiteljica. Njen najboljši prijatelj je Ovca, igračka-lutka, s katero se Zmrdica pogovarja, ji zaupa, z njo telovadi, doživlja razne avanture in nikoli ne odide od doma brez nje. Tudi Zmrdek se ne mara družiti s svojimi vrstniki in tudi on ima svojega plišastega prijatelja, tigrja Tigra.

Zgodba se zaplete, ko Zmrdica nekega dne dojamе, da je pravzaprav zaljubljena v Zmrdka. To ji gre seveda zelo na živce, zato se odloči, da mora nekaj ukreniti proti temu. Tiger in Ovca sta sicer plišasti igrački, a Zmrdičina in Zmrdkova najboljša prijatelja, ki govorita s človeškim glasom. Nekega dne jima je zadosti in se odločita, da bosta naredila premirje med Zmrdico in Zmrdkom ter ju 'spravila skupaj'. Zmrdica in Zmrdek s pomočjo svojih plišastih igračk dojameta, kako sta si v resnici podobna, da vsakdo potrebuje prijatelja - pravega prijatelja, ne samo plišastega - in da je v resnici prav lepo biti zaljubljen.

Likovna podoba / Upošteva zasnovano stripa in na odru oblikuje prazne svetle površine, na katere z intenzivnimi barvami 'riše' kostume, lutke in rekvizite. Rezultat je vzorčna slikanica, z režijskim pristopom nadgrajena v strip (= montaža slik / prizorov). Opazno je poigravanje s tremi mediji: z igralcema, z lutkama in s svetlobo. Celota se uresničuje kot svojevrstna 'urbana' estetika dvorišč iz blokovskih naselij. Kar primerno poudarja odlična avtorska glasba, ki sliko in zvok združi v nekakšno urbano dvoriščno zgodbo za petletnike.

Letak / "Hej Zmrdek, kaj pa tako smrdi? Je tu kje v bližini smetišče ali si se ti pozabil umiti?" "O, Zmrdica, sem slišal, da si tako grda, da se te še lastna mama sramuje." Tako si Zmrdek (razkuštran, predrzen in neskončno simpatičen) in Zmrdica (važna, razkuštrana in nesramno simpatična) izražata ljubezen. Njuna predrzna narava jima pač ne dopušča, da bi to naredila tako kot drugi otroci. Zaradi njune drugačnosti ju preostali ne razumejo. Njuna edina prava prijatelja sta zato plišasti igrački: džungelska zver gospodič Tiger Previdni in puhasta volnena stvarca gospodična Ovca Beee. A tiger in ovca imata svoj načrt ...

Iz ocene lutkovna uprizoritev, Zmrdica in Zmrdek, Domiselno in zabavno, Peter Rak, Delo, 13. 04. 2012:

/.../ Redko se vizija režiserja oziroma režiserke tako sklada z vizijo scenografa oziroma scenografke, kot je to v primeru predstave Zmrdica in Zmrdek. Scena je namreč identična dvojni atmosferi na odru, torej je enostavna in kompleksna, monokromna in barvita, celovita in prevotljena, realna in čarobna..., predvsem pa ponuja obilo možnosti za dinamičen preplet dogodkov, saj oba protagonista v silovitem ritmu zasedeta celotno površino odra.

/.../ Hrvaška režiserka Tamara Kučinović izvrstno obvlada prijeme za oživitev obeh živalic, še zlasti pa igralko in igralca, ki se prav tako prelevita v svojevrstni živalici, infantilnost se namreč zdi pristna in ne zgolj zaigrana, da bi ugajala mlademu občinstvu. Poleg tega rokohitrsko lahkotno in domiselno manevrirata z lutkami ter z brezštevlnimi rekviziti, kar ustvarja dodatno napetost. Da koncentracija pri otrocih ne popusti, dokazujejo njihove reakcije, saj tako gostobesedne in navdušene asistencije občinstva pri zapletih junakov niso prav pogoste.

/.../ Aja Kobe in Anže Zevnik ponovno dokazujeta, da se znata ne samo metjejsko, temveč predvsem čustveno povsem identificirati z mladim gledalcem, še več, imata tisto relativno redko sposobnost, da v tourstnih predstavah uživata, kar zagotavlja užitek tudi drugim. Projekt, ki je primeren za tako rekoč vse generacije, saj se odvija na različnih nivojih – za najmlajše kot topli skeč z aluzijami na identičen odnos otroka do plišaste živali, za nekoliko starejše kot zabavni vodič skozi pasti odraščanja ter vzpostavljanja

navez z nasprotnim spolom, za tiste še nekoliko starejše pa kot zbir obojega in kot napotek, kako reagirati ob dilemah svojih otrok, ki ne potrebujejo niti pomilovanja niti pokroviteljstva, temveč pristne emocije.

V celoti objavljena ocena je dostopna na:

http://www.lg-mb.si/f/docs/predstave_lgmb/Delo_Zmrdica-in-Zmrdek.pdf in na <http://www.delo.si/kultura/oder/ocena-predstave-zmrdica-in-zmrdek.html>

Druge medijske povezave:

- <http://www.lg-mb.si/mediji-o-nas/barbara-vojcjak-vecer-20.-4.-2012/>
- http://www.lg-mb.si/f/docs/mediji-o-nas/Vecer_Tamara-Kucinovic.pdf
- <http://www.lg-mb.si/mediji-o-nas/ivana-unuk-rsi-april-2012--zmrdica-in-zmrdek/>
- <http://www.veza.sigledal.org/uprizoritev/zmrdica-in-zmrdek>

Predstava *Zmrdica in Zmrdek* ima nekaj bistvenih kvalitiet: je likovno izčiščena slikovita urbana pustolovščina, opremljena z neverjetno privlačnim avtorskim otroškim jazzom, kjer otroci (od 5 let) z lahkoto prepoznavajo situacije iz svojega vsakdanjika, se torej posmejijo tudi na svoj račun, ko prepoznavajo svojo lastno 'zmrdljivost'. Ob huronski zabavi (igralca sta fantastično aktivna in duhovita) se torej neopazno vzgajajo.

Druga nenavadno uporabna lastnost je, da je predstava tako scenografsko premišljena, da v domači hiši odlično funkcionira na obeh odrih in je skrajno primerna za gostovanja (paziti je treba samo na širino avditorija).

Janček ježek

Režiserka **Margrit Gysin**

Dramaturginja **Irene Beeli**

Igralka **Elena Volpi**

Ustvarjalna ekipa **Zuzana Vítková, Branko Caserman, Maja Švagelj, Jason Smith, Katarina Klančnik Kocutar, Alenka Borec, Bor Kos, Mojca Redjko, Šimon Kočí**

Premiera **Mala dvorana LGM, 14. 4. 2012 ob 18.00**

Margrit Gysin, pogosta gostja Poletnega lutkovnega pristana (*Bratje krokarji, Očka medved, igraj se z mano* idr.), celovita lutkovna ustvarjalka s prepoznavnim avtorskim pristopom, predavateljica, mentorica, specialna pedagoginja, družinska terapevtka idr., je skozi 30 let intenzivnega gledališkega dela razvila specifično obliko lutkovnega gledališča, ki ji sama pravi gledališče figur. Gre za malo formo, v kateri nastopa sama – pripoveduje zgodbo, animira figure in jim posoja glas.

'Naslovov' ne izbira iz komercialnih vzgibov, torej zaradi priljubljenosti, pač pa vedno išče teme, ki bi otrokom utegnile koristiti. Glede na izbrano temo (pri čemer sodeluje z dramaturginjo Irene Beeli) se odloči za material in obliko ter to poglobljeno raziskuje, dokler ne doseže zanjo značilne natančnosti v izrazu. Figure so zmeraj majhne, primerne za izvajanje v majhnih intimnih prostorih, ki zagotavljajo neposrednost in bližino med zgodbo in sprejemnikom. Vedno natančno premisli primernost teme za določeno starostno skupino in se zavestno vnaša možnosti izvedbenih odklonov, ki lahko starostno definicijo nekoliko 'premaknejo'.

Rada izbira klasične in preproste pravljice s ploskimi liki, ki jim nato dodaja aktualne in vsakdanje lastnosti. Tako zgodbe aktualizira in pravljice nagovarjajo mlade gledalce v jeziku njihovega časa. Niso več arhaičen pojav, ki se ga opazuje od zunaj ali od daleč, temveč (spet) govorijo njim in samo njim, pogosto razlagajo, tolažijo, pojasnjujejo, se celo ostro posmehujejo zmotam odraslih. Nikoli ne pozabi na terapevtsko moč umetnosti za otroke, in vse to brez dvignjenega žugajočega kazalca, zgolj skozi prilagojeno estetiko.

Sodelovanje / Z Eleno Volpi sta se odlično ujeli, saj se Elena sistematično ukvarja s snovanjem lutkovnega gledališča za otroke (podiplomski študij) in se posveča podobnim temam kot Margrit. Odnos je postopoma postajal mentorski, Elena je dobivala naloge (tudi zaradi ciklične narave projektnega dela) in jih samostojno izvajala. Njen avtorski prispevek ni majhen, vloženi napor pa ogromen. Tako delo terja zrelega in discipliniranega izvajalca. Elena je izbrala zgodbo (iz otroštva, ki jo je imela rada) in se tako okvirno opredelila tudi za starostno skupino otrok (od 3. leta). Iz več elementov (motivov) se je precej zgodaj porodila ideja o glini kot osnovnem izraznem materialu ter o sprotnem oblikovanju likov in scenografije med predstavo na 'odru' – majhni vrtljivi in prenosni mizici. Tako se ustvari iluzija otroške igre in omogoči neposredno poustvarjanje (kot ponavljanje vzorca) po ogledu.

Letak / Zgodba o Jančku bi bila čisto navadna zgodba o čisto navadnem dečku, ki živi povsem povprečno deško življenje, če ga ne bi lepega dne spremenili v ježka. Življenje ježka je, čeprav se marsikomu ne zdi, vse prej kot preprosto in srčkano. Že iz postelje je težko vstati, kaj šele priti čez cesto ali objeti prijatelja. Tudi ježkovega jedilnika se ne bi razveselil noben otrok: sama jabolka, hruške in ob nedeljah mogoče kakšen deževnik za posladek.

To je predstava o sicer navadnem dečku-ježku, ki pa se nekega meglenega jutra odloči, da ne bo nikoli obupal, zato bo namesto jabolk raje iskal svojo srečno zvezdo. Za to je potreben pogum (soočanje s seboj in z lastnimi strahovi), nujni so prijatelji, predvsem pa odločnost na poti, ki se utegne občasno zazdeti napačna.

Kultura, Dva ekstrema, dva bisera, Barbara Volčjak, Večer, 20. 04. 2012:

/.../ Povsem drugačna poetika je navdihnila predstavo Janček ježek, v kateri je pod režijskim vodstvom Švicarske lutkarice Margrit Gysin zablestela igralka Elena Volpi. Komorna uprizoritev preseneča ne le z vsebino, temveč predvsem z izvedbo: lutke in rekviziti nastajajo dobesedno sproti, pred gledalčevimi očmi iz gline in nekaj predmetov iz narave, se vmes tudi preoblikujejo in tako hkrati posnemajo resnično in ustvarjajo svoje, odrsko življenje.

/.../ Raznoliki uprizoritvi pa si vendarle delita nekaj značilnosti: predvsem je obema skupna določena jasnost dogajanja, logičnost zaporedja dejanj, zaradi katerih tudi umirjena, lirično obarvana zgodba o ježku mine kot v hipu. Vidi se, da so bile na delu izkušene, četudi na novo nastale ekipe z jasno predstavo o izrazni moči gledališča, ki sledi zastavljenemu cilju.

V celoti objavljena kritika je dostopna na:

<http://www.lg-mb.si/f/docs/mediji-o-nas/Dva-ekstrema-dva-bisera.pdf>

Druge medijske povezave:

- <http://www.lg-mb.si/mediji-o-nas/lidija-cucko-rsi-april-2012--jancek-jezek/>
- <http://www.lg-mb.si/mediji-o-nas/barbara-volcjak-vecer-19.-5.-2012/>
- <http://www.totimaribor.si/2012/04/jancek-jezek-navdusil-otroke/>
- <http://novodanes.si/story.php?title=V LGM lutkovna miniatarka Jancek Jezek>
- http://www.siol.net/kultura/novice/2012/04/v_lgm_lutkovna_miniatarka_jancek_jeze
- <http://www.veza.sigledal.org/uprizoritev/jancek-jezek>

O premišljenosti projekta in odličnem vodenju ge. Gysin priča tudi serija poskusov pri iskanju podobe za spremljajočo publikacijo – tudi ta naj nagovarja vse družinske člane in vsakemu ponuja informacijo, kot jo potrebuje za čim natančnejše razumevanje dogodka.

Janček ježek je predstava za najmlajše, posebno primerna za družinsko publiko. Zaradi svoje 'skromne' opreme je odlična gostovalna predstava, tudi za negledališke prostore. Je ganljiva, prijazna, a neprizanesljiva, tolažeča in opogumljajoča. Specifično atmosfero seveda vnaša izvajalka (igralka, pevka, animatorka, oblikovalka pa še kaj hkrati), ki po predstavi povabi otroke k oblikovanju gline. Tako lahko vsak odnese svojega Jančka in zanj skrbi, kot se mu zdi, da je treba, da ta ne bo osamljen, zapuščen v gozdu ali žrtev posmeha objestnega kralja. Predstava veliko gostuje, tudi v tujini (tudi zaradi povezav zvajalke.)

Matija Solce po motivih Franza Kafke: **Proces ali Žalostna zgodba Josefa K.**

Režiser in avtor glasbe **Matija Solce**

Igralca **Miha Bezeljak** in **Miha Arh k.g.**

Dramaturginja **Jelena Sitar Cvetko**

Avtorja likovne podobe **Primož Mihevc** in **Matija Solce**

Oblikovalca luči **Matija Solce** in **Miljenko Knezoci**

Izdellovalec lutk in scene **Primož Mihevc**

Garderoberka **Svetlana Maloić**

Izdellovalka kostumov **Maja Švigelj**

Premiera: Klub LGM, 28. 4. 2012 ob 20.00

Koncept / Predstava za mladino in odrasle sloni na romanu judovskega Čeha nemškega robu Franza Kafke z naslovom Proces. Kafko običajno razumemo kot problematičnega avtorja, katerega pisanje je bilo v izhodišču terapevtskega značaja, postavljeno v sanjski svet bolečih travmatskih simbolov avtobiografskega porekla. A različni razlagalci njegove proze trdijo, da je Kafkov literarni svet prežet s humorjem, kot ga pozna le malo avtorjev. Ta humor je seveda specifičen – pogojuje ga brezkompromisen vstop v kafkovski svet, brez sodb, predvsem pa brez moralizirajočega zgražanja. Premo sprejemanje znakov (podobno kot to narekuje branje Biblije) kar samo po sebi odstira tančice komičnega in odpre se neskončen svet pomenskih plasti.

Solce jih je skušal interpretirati skozi sliko in zvok, kot to značilno počne v svojem odrskem ustvarjanju. Tudi v Procesu nadaljuje razvoj svojega lutkoglasbenega ali glasbolutkovnega žanra, kar je mogoče s pomočjo dveh odličnih izvajalcev in predanega avtorja scenografije in lutk.

Kafkovski svet se začne po vijugasti poti skozi minoritsko drobovje in sanitarije v do Procesu nenaseljeni zatohli Klub. Soočanje se začne s sedežnim redom, ko so se gledalci prisiljeni posesti zroč eden v drugega. Ja, kje pa je scena?

Položena omara se prebuja v vse mogoče – v oder, različne like, del scenografije, vstavljeni prostor, instrument – kot je to tipično za Kafkove simbole – jasni so v odvisnosti od sobesedila, na tak način se njihov pomen spreminja in travma pogloblja.

Kostumografija je militaristična. Lutke so posplošene (nikakršne individualnosti ni na/v njih, razen ljubkega K-ja v dodatku, s katerim s z lahkoto identificiramo in nam prinese nekakšno olajšanje, da le nismo mi tisti K).

Zvok je vse – beseda (v različnih jeziki), peti toni, odigrani instrumentalni vložki (na dele scenografije).

Celotna predstava je partitura, igralca sta prav tako dobro uglašena instrumenta, enako kot pripadajoča oprema predstave. Tudi tehnik.

Letak / V nadčasovni glasbeno-lutkovni kompoziciji se v vlogi Josefa K. znajde gledalec. Igra ga neusmiljeno prestavlja v brezizhodne situacije, seznanj ga z drobovjem družbenega stroja, pa tudi z intimnim svetom Josefa K. Gledalec je postavljen v središče, kjer se mora na milost in nemilost odgovorno podvreči procesu.

V dinamični predstavi je Kafkova poetika interpretirana skozi gledališče objektov, intenzivne glasbene vložke, ročne lutke ter subtilne atmosfere. Igralec, beseda, zvok, udarec, svetloba in gledalec postanejo v Procesu enakovredni elementi, ki jih je težko razdružiti.

Dame in gospodje, obtoženi ste!

Iz ocene gledališko – lutkovna predstava, *Odbiti Kafka*, Peter Rak, Delo, 05. 05. 2012:

/.../ Da je lahko Kafka zabaven in aktualen, dokazuje predstava Proces ali Žalostna zgodba Josefa K. Namesto mistične, počasne in temačne atmosfere se zgodba odvrti z izjemnim tempom, intenzivnost dogajanja je potencirana z bliskovito menjavo sekvenc, rezi prizorov so stopnjevani do skrajnih meja, intim fabule – kolikor ta sploh obstaja – je komaj mogoče slediti, čeprav se vedno znova nakazujejo njeni nastavki in fragmenti.

/.../ Režiser Matija Solce je zasnoval tako zgoščeno in obenem razpuščeno rekonstrukcijo Kafkovega romana, da lahko govorimo predvsem o kolažu slik, gest, zvokov in luči, pravzaprav kar o ludističnem kalejdoskopu, kljub temu pa nosi v sebi neko »perverzno« notranjo logiko in sklenjen dramaturški lok.

/.../ Te so uprizorjene tako dinamično, da je protagonistoma Mihi Bezeljaku in Mihi Arku treba čestitati ne samo za memoriranje in natančno sinhronizacijo vseh verbalnih, telesnih in vizualnih akrobacij, temveč tudi za fizično kondicijo.

/.../ Ker je to predstava v lutkovnem gledališču, so seveda te integralni del projekta, vendar je klasičnih marionetnih prijemov malo, v ospredju je improvizacija, pri kateri igralca mojstrsko izkoristita tako rekoč vse ude, in to zgolj s pomočjo minimalnih oziroma kar zasilnih rekvizitov, ki v njunih rokah presenetljivo prepričljivo oživijo.

/.../ Kakršne koli dodatne razlage se zdijo odveč, režiser in igralca so dobesedno vzeli misel duhovnika iz Kafkovega Procesu – hkratio razumevanje in nerazumevanje iste stvari se ne izključuje. Odlična predstava.

V celoti objavljena kritika je dostopna na:

http://www.lg-mb.si/predstave_lgmb/proces-ali-zalostna-zgodba-josefa-k/ in na <http://www.delo.si/kultura/oder/ocena-predstave-franz-kafka-proces.html>

Iz lutkovnega eseja, *Obupno, a ne resno*, Polona Balantič, Pogledi, 23. 05. 2012:

/.../ Predstava Proces ali Žalostna zgodba Josefa K., ki jo je po motivih iz Kafkovega Procesu ustvaril Matija Solce, nas zagradi pred vrati Postave. Začne se z znamenitim odlomkom, v katerem Kafka bistroumno ubesedi kleč svoje tragične eksistence. To je naraščajoči dvom v možnost dostopa do absolutne resnice, do zadnje vednosti, ki je v Procesu izenačena z zadnjim virom pravičnosti. Solcetov Proces se zato razvija predvsem kot eksistencialna drama absurda, njena sporočilnost pa kot da kroži okoli misli iz odlomka Pred vrati Postave.

/.../ Opravka imamo s skrajno zgoščeno naracijo, v kateri igralca Miha Arh in Miha Bezeljak gledalce dobesedno ženeta od enega k drugemu prizoru iz Procesu in ki v skrajno eliptičnem slogu le nakazuje Kafkovo zgodbo.

/.../ Poleg avtorja sta za imenitno uprizoritev najbolj zaslužna oba igralca. Skoraj neverjetno je, kako Mihi Arhu in Mihi Bezeljaku na miniaturni sceni in z enim velikim scenskim elementom, multifunkcionalno omaro(ob režiserju likovno podobo podpisuje Primož Mihevc), uspe ustvariti občutek velikega odra. Oblečena v črna usnjena plašča zasliševalcev in pooblaščenih pretepačev sta Arh in Bezeljak krvnika, v naslednjem trenutku sta upravljalca anonimnih in brezštevilnih sodelavcev Sodišča, ki nastopajo kot lutke z identičnimi obrazi, nato njune roke in noge, ki molijo iz omare, postanejo nekakšni poroki obstoja drugih likov iz romana, gospodične Bürstner, odvetnika in Leni, pa vse do slikarja Titorellija.

/.../ Pravzaprav je skoraj neverjetno, kako mojstrsko Arh in Bezeljak izpeljeta predstavo; skozi koliko vlog, žanrov in vzdušij lahko preideta v manj kot uri in koliko pomenov predstave nakažeta. Zgolj nakažeta in nič več. Zato predstava odpira cel horizont, na katerem se hkrati začne in konča svet Franza Kafke.

V celoti objavljen lutkovni esej je dostopen na

http://www.lg-mb.si/f/docs/predstave_lgmb/Pogledi_20120523_011.pdf

Druge medijske povezave:

- <http://www.youtube.com/watch?v=Inik1ZatIfo>
- <http://www.lg-mb.si/mediji-o-nas/polona-balantic-pogledi-23.-5.-2012/>
- [http://novodanes.si/story.php?title=Zalostna zgodba Josefa K-
v lutkovni preobleki](http://novodanes.si/story.php?title=Zalostna%20zgodba%20Josefa%20K-%20v%20lutkovni%20preobleki)
- <http://www.erevija.com/novica/4166045/Zalostna-zgodba-Josefa-K-v-lutkovni-preobl>
- <http://www.delo.si/kultura/oder/deloskop-napoveduje-proces.html>
- <http://www.veza.sigledal.org/uprizoritev/proces-ali-zalostna-zgodba-josefa-k>
- <http://www.veza.sigledal.org/prispevki/proces-ali-zalostna-zgodba-o-josefu-k-refleksija>

Predstava *Proces ali Žalostna zgodba Josefa K.* je ena od tistih stvaritev, na katere se bodo sklicevale številne mlajše generacije gledaliških ustvarjalcev (si upam trditi brez težnje k nepotrebnosti). Je celostna uprizoritev, ki globoko posega v strukturo pojava, ki mu rečemo gledališče. Odpira nove možnosti razumevanja gledaliških elementov in njihove 'uporabe'. Z močnim avtorskim podpisom je tudi privlačna festivalska predstava (npr. Bolgarija, september 2013). Gledalcev ji ne zmanjka, s čimer ruši stereotip o problematičnosti lutkovnih predstav za (mladino in) odrasle.

Predstava se je uvrstila v spremljevalni program Borštnikovega srečanja 2012.

Gagarin!

Koprodukcija Športniki in LGM, CZ-SLO

Režiser **Jakub Vašíček in skupina**

Dramaturg **Tomáš Jarkovský in skupina**

Scenografka **Tereza Venclová**

Glasba **Športniki**

Oblikovalec luči in zvoka **Bor Kos**

Igralci **Adam Kubišta, Johana Vaňousová, Elena Volpi, Tomáš Jarkovský / Anže Zevnik, Jakub Vašíček**

Češka premiera **28. junij 2012**

Slovenska premiera **Mala dvorana LGM, 1. 9. 2012 ob 20.00**

Športniki so bili ustanovljeni leta 2011 med študijskim procesom za predstavo *?zakaj* v LGM. V obilici prostega časa so člani razširjene umetniške ekipe tekali po nabrežju reke Drave in zbujali zavist v vseh manj mobilnih. Ponosno ime kliče po ponosnih zmagah! Prvi skupni projekt LGM in Športnikov se imenuje Vrnitev v Bullerbyn, slovensko-češki hit, zmagovalna predstava češkega nacionalnega lutkovnega pregleda v letu premiere. Zlati Erik je Športnikom naložil mnogo odgovornosti, a so jo sprejeli kot izziv - kot nadaljevanje odrske raziskave na temo lutkovnega gledališča.

Literarna predloga / Predstavo navdihuje mladinska pripoved Jurija M. Nagibina Smehljaj in zvezde, ki opisuje življenje in delo Jurija Aleksejeviča Gagarina, prvega človeka v vesolju: "Jasno, mnogi bodo presegli Gagarina. A nihče se po poletu ne bo tako smehljajal človeštvu in vesolju kot Jura Gagarin. In to je pomembno, mnogo bolj pomembno, kot se utegne zdeti ..." Knjiga je bila namenjena socialistični mladini, ki naj preko komunističnega eksempla krepí narodno zavest in se zaveda, da je dolžna pripomoči k napredku in razvoju domovine.

Aktualizacija / *Gagarin!* ni nostalgični pogled v preteklost, ki si ob manku človeških vrednoti nekritično želi vrnitev starih. Ne, *Gagarin!* je nekakšna univerzalna predstava o odnosih, pojavih, o večnih zlorabah, o nespremenljivosti človeške narave in posledično človeških usod. Je odrski eksempl. Tudi v kontekstu lutkovnih vprašanj.

Lutkovno gledališče / Kolektiv namreč trdi, da ne ustvarja lutkovnih predstav, pač pa preprosto predstave, mogoče kvečjemu gledališke predstave. Lutka je zgolj eno od izraznih sredstev, poleg petja in igranja glasbe, plesa, simbolične scenografije idr. Kar se zelo hitro zreducira na skupni vizualni imenovalec in širše spraševanje o tem, kaj lutkovno gledališče sploh je. V predstavah Športnikov (in LGM) je lutka prav vse, tudi svetloba in senca, tudi nevidno (samo slišano), tudi človeški gib, analogni filmski feljton, babuška, otroška igračka psa. Če lutkovno gledališče razumemo kot gledališče znakov, je skrajno lutkovno gledališče tisto, ki vsak znak animira in celo nadgrajuje. Ali ni to najbolj čisto lutkovno gledališče? Takšno je 'nelutkovno' gledališče Vašíčkove ekipe.

Namen / Predstava služi zabavi in samospraševanju o smislu življenja. To počne na po češko lahkoten način, na videz ležerno, v resnici pa krepko premišljeno. Mladina in odrasli gledalci se zabavajo do onemoglosti, a hkrati jasno vedo, da gre za prikaz občečloveškega vzorca. In na koncu je sočutja vreden samo še pes.

Sodelovanje / LGM z veseljem stopa v sodelovanje s Športniki, saj je to nenaporno, organizacijsko preprosto, finančno ugodno in močno poučno (v lutkovnem pogledu), in sicer za oboje – za vpletene in za obiskovalce LGM.

Hkrati se predstava glede na preprostost in skormnost opreme z lahkoto uvrsti med miniaturne kljub večjemu številu izvajalcev.

Iz napovedi *Skrivnostni nasmešek*, Petra Tihole, tednik Mladina, 24. 8. 2012:

/.../ Zgodba *Športnikov* se je začela prav v Mariboru, ko je ultraproduktivni češki trojček, ki ga sestavljajo režiser Jakub Vašíček, dramaturg Tomáš Jarkovský in scenografinja Tereza Venclová –mimogrede, na Češkem sodelujejo že skorajda pri vsaki lutkovni uprizoritvi –, lani sodeloval pri predstavi LGM *Zakaj?*. Igralca Adam Kubišta in Johana Vaňousová pa sta takrat vodila lutkovno delavnico za mlade.

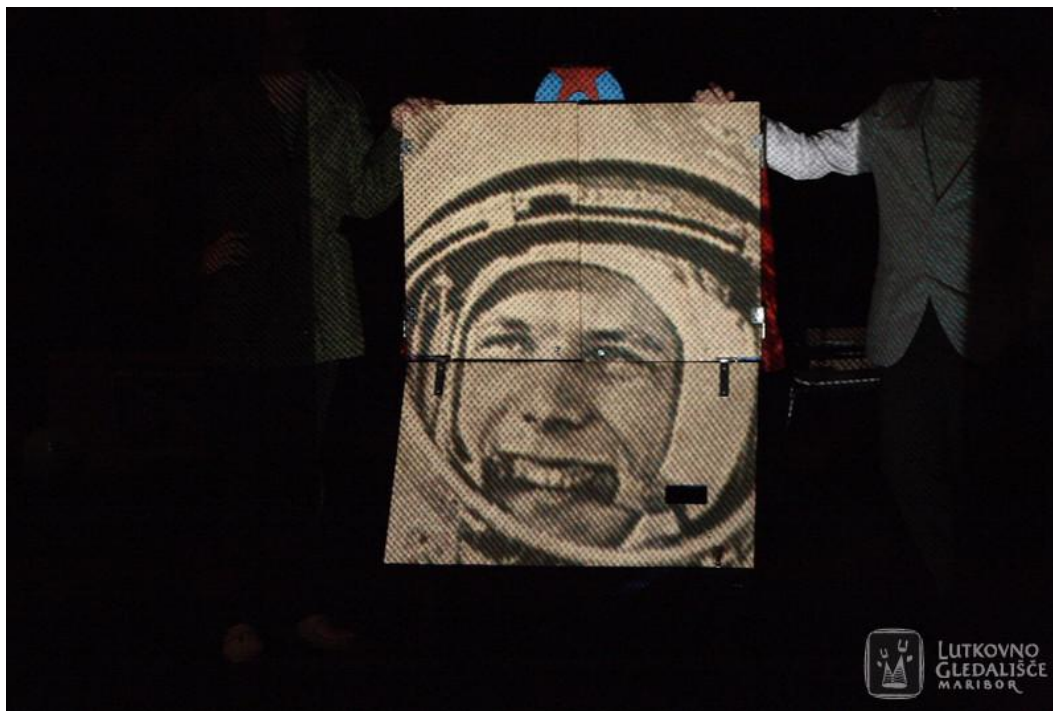
/.../ To je bil začetek *Športnikov*, ki so takšno ime dobili, ker so jim zaposleni v LGM med njihovim jutranjim tekom z okoliških oken vzklikali »športniki«. Vezni člen med Češko in Slovenijo pa ostaja domača igralka Elena Volpi, ki je članica skupine in že dve leti tudi del umetniškega ansambla LGM. Študij je prav tako kot češki kolegi končala na gledališki akademiji DAMU v Pragi, na katedri za alternativno in lutkovno gledališče, smer odrska igra in animacija. Hkrati pa je tudi ustanovna članica glasbene skupine *Jelení Loje*, kjer sodeluje z glasbenico in igralko Johano Vaňousovo, s katero med drugim skrbita tudi za glasbene vloške v njihovih predstavah. Tudi sicer so predstave plod skupnega dela in vsi v skupini skrbijo za več področij.

/.../ Pod režijo predstave *Gagarin!*, ki je premiero in tudi prve pozitivne odzive doživela junija na Češkem, se je popisal Jakub Vašíček, ki je hkrati tudi igralec, v njej pa nastopajo še Adam Kubišta, Johana Vaňousová, Elena Volpi in Tomáš Jarkovský.

V celoti objavljena napoved je dostopna na:

<http://www.lg-mb.si/premiere/gagarin/> in na

<http://www.mladina.si/115235/skrivnostni-nasmesek/>.

Iz lutkovne kritike, *Nekaj misli ob predstavi Gagarin: Češko? Da, prosim*, Peter Rak, Delo, 04. 09. 2012:

/.../ Predstava *Gagarin* je dober primer češkega pristopa. Sproščen, kabarejsko zastavljen projekt, pri katerem so za izhodišče izbrali otroško knjigo Jurija Nagibina o prvem astronautu, polno socialističnih fraz in naivne sentimentalnosti, ter jo spremenili v polnokrvno predstavo, v kateri izvemo vse (ali vsaj dovolj) o Gagarinu in vse (oziroma več kot dovolj) o tem, kako se je v prejšnjem stoletju vrtela Zemlja in tisti, ki so sanjali o

nebesih ali celo skušali do njih poleteti.

/.../ Vendar češka zasedba plus Elena Volpi plus Anže Zevnik v mariborskem lutkovnem gledališču ne moralizirajo, še manj obujajo nostalgичne spomine na te za nekatere dobre stare čase, zgodovina je pač preplet srečnih, manj srečnih in nesrečnih peripetij, nad katerimi pravzaprav nima smisla lamentirati, lahko jih vzamemo kot opomin in – če smo jo odnesli s celo kožo – po svoje tudi kot zanimivo izkušnjo.

/.../ Čehi so obrnili nov list, pri nas pa mečkamo starega, čeprav nihče več prav ne ve, kaj je na njem napisano. Posledično se to manifestira tudi v naši kulturni produkciji, v kateri prevladujejo bodisi hermetičnost, svetobolje, temačni in žalobni toni ter melanholija ali cinizem in blaziranost. Adam Kubišta, Johana Vaňousová, Elena Volpi, Anže Zevnik in Jakub Vašíček (Tomáš Jarkovský je moral tik pred premiero oditi v Prago pomagat ženi pri porodu) dokazujejo, da se da tudi drugače. Po češko.

V celoti objavljena kritika je dostopna na:

<http://www.lg-mb.si/premiere/gagarin/> in na

<http://www.delo.si/kultura/oder/nekaj-misli-ob-predstavi-gagarin-cesko-da-prosim.html>

Iz lutkovne kritike, *Od vesolja, do semena življenja*, Barbara Gavez Volčjak, Večer, 19. 9. 2012:

/.../ S ciklom *Zaigrane zgodbe* v Lutkovnem gledališču Maribor delno nagovarjajo publiko, ki ji doslej ta zvrst umetnosti ni bila pogosto predstavljena, zagotovo pa ne tako intenzivno, kot je običajno za preostale dramske zvrsti. Lutkovne predstave za mladino in odrasle namreč v našem mestu nimajo močne tradicije kot tiste za otroke, zato lahko govorimo o uprizoritvah, ki morajo svojo publiko šele vzgojiti. V manj kot mesecu sta se zvrstili dve po poetiki in tehnologiji dokaj različni predstavi, a obe s suvereno izvedbo in močnim sporočilom.

/.../ Uprizoritev kaže tipične poteze češke lutkovne tradicije: je hitra, inventivna, izpeljana s tolikšno lahkotnostjo, kot da je mačji kašelj govoriti in peti v štirih tujih jezikih ter obenem še plesati. Domiselni humoristični dodatki zasenčijo (namerne?) jezikovne

spodrsljaje in ljubko nerodno goljufanje z besedilom na skritih kotičkih scene, najbrž zaradi selitvenih zahtev nadvse minimalistične in funkcionalno izkoriščene. /.../ Čeprav so **Zaigrane zgodbe** del programa evropske prestolnice kulture, ali pa morda prav zaradi tega, obstaja upanje, da bodo pognale seme, ki bo nekoč bogato obrodilo. Lutkovni medij namreč ponuja veliko več prostora za domišljijo in eksperiment kot klasično dramsko gledališče, pri tem pa lahko gledalcu ponudi enako katarzičen proces z nagovarjanjem več zmožnosti predstavljanja, saj lahko pripovedujejo tudi stoli, kepe glin in vsi drugi rekviziti.

V celoti objavljena kritika je dostopna na

http://www.lg-mb.si/f/docs/predstave_lgmb/Gagarin---lutkovna-kritika.pdf

Druge medijske povezave:

- <http://veza.sigledal.org/uprizoritev/gagarin>
- <http://veza.sigledal.org/prispevki/v-mariboru-spet-poletni-lutkovni-pristan>
- <http://www.telegraf.si/v-mariboru-se-danes-pricne-23-poletni-lutkovni-pristan/>
- <http://web.vecer.com/portali/vecer/v1/default.asp?kaj=3&id=2012081105815183>
- <http://www.rtv slo.si/>
- <http://www.rtv slo.si/kultura/oder/kjer-jezik-nikoli-ni-tezava-cas-je-za-nov-poletni-lut>
- <http://www.sta.si/vest.php?id=1788246>
- <http://www.divadelni-noviny.cz/nejen-pro-teenagery-no-4>
- <http://www.sportniki.cz/2012/09/gagarin-je-v-divadelnich-novinach-vyhlasen-sukcesem-leta/>
- http://www.lidovky.cz/letosni-prelet-predstavi-i-loutkoveho-gagarina-f5r-/ln_kultura.asp?c=A121021_163827_ln_kultura_btt

Ne Preletu nad lutkovnim gnezdrom (češki nacionalni festival) je spoznana za tretjo najboljšo češko lutkovno predstavo pretekle sezone. Vabila na festivale dežujejo, obeta se slovenska postprodukcija tudi zunaj Maribora (LGL), kar je naloga LGM. Zadovoljni smo.

Nika Bezeljak po motivih pripovedi Jeana Gionoja: **Mož, ki je sadil drevesa**

Režiserka in avtorica tekstovne predloge **Nika Bezeljak**

Prevajalki **Polona Abram** in **Suzana Koncut**

Lektorica **Metka Damjan**

Svetovalka za gib **Tanja Zgonc**

Scenograf **Branko Hojnik**

Oblikovalca svetlobe **Šimon Koči** in **Branko Hojnik**

Lučni mojster **Miljenko Knezoci**

Avtor zvočne podobe in oblikovalec zvoka **Marko Jakopanec**

Obdelava scene in lutke **Lucijan Jošt** in **Gregor Lorenci**

Izdelava scene **Branko Caserman**

Garderoberka **Svetlana Maloić**

Avtor zamisli in igralec Miha Bezeljak

Premiera **Mala dvorana LGM , 15. 9. 2012 ob 20.00**

Miha Bezeljak je bil v resnici (že pred dvema letoma) iniciator vpeljave lutkovnih miniaturok s svojo željo, da bi ugledališčil njemu ljubo zgodbo. Vznemirljiva misel je umetniško vodjo 'preganjala', kasneje pa je splet dogodkov pripeljal v idejo o sklopu Zaigranih zgodb.

Čudenje / Gre za preprosto zgodbo o možu, ki je pogozdil ogromno območje - ne ozirajoč se na državo, gozdarska društva, tehnološke pripomočke - z vztrajnostjo, ljubeznijo, spoštovanjem, umirjenostjo in prizemljenostjo. En človek s preprostim početjem povrne nerodovitno puščino v rodovitno pokrajino. En človek povrne življenje. Elzeard Bouffier je samotar, ki v popolni osami vrača življenje v puščinsko pokrajino.

Zgodba / Zgodbo pripoveduje gospod, ki slučajno med pohajkovanjem po provansalskih planinah, sreča moža, ki sadi drevesa. V zgodbi je vas, ki je popolnoma zapuščena, zemlja, ki je popolnoma izsušena, popolnoma preprihana pokrajina, kjer ni nobenega drevesa, ki bi veter ublažil. Mož, ki sadi drevesa, s svojim početjem obnovi celoten ekosistem: podtalnica pride na površje s pomočjo sveže posajenih brez v globelih, živali dobijo zavetje, izsušeni vodnjaki so zopet polni. In kjer je voda, je življenje.

Uprizoritveni koncept / Zgodba je prikazana z enim igralcem. Če je Elzeard samotar, je potrebno, da je ustvarjalec, Miha Bezeljak, sam na odru, tako uprizarja zgodbo samotarja. Samota lahko človeka spravi ob živce, lahko ga pa tudi pomirja. Naš mož, ki sadi drevesa, je vsekakor pomirjen s svojim početjem. To pomeni, da je njegov življenjski slog podrejen sajenju dreves. Nič ne počne, kar ne bi koristilo sajenju. Tako tudi izvajalec podredi predstavi svoj življenjski slog in kot ustvarjalec skuša vase naseliti ta mir s pomočjo zazen meditacije, ki jo je med procesom nastajanja predstave izvajal vsaj enkrat na dan. Hkrati je utrjeval in širil svoje obvladanje plesne tehnike buto, na kateri sloni fizična interpretacija. Zgodba je dinamična s pomočjo uporabe različnih uprizoritvenih sredstev: pripovedi, predvsem gibalnega materiala (animacija delov telesa kot ponazoritev rasti drevesa), vokalnega in instrumentalnega materiala (onomatopijsko in abstraktno), uporabe lutk (senčne, ploske, oblikovan material) ter poskusa učinkovite sinteze naštetih sredstev. Scenski elementi in rekviziti so narejeni iz naravnih materialov: lesa in zemlje (gline). Osvetlitev je asketska. Prizorišče je razmeroma majhno – hribček kot prisposoba hriba / zemeljske poloble / samotnega planeta. Prostor se širi s pomočjo scenskih elementov

(podaljšan košček lesenega poda, ki s pomočjo medle luči izgine in tako gledalcu pusti presoditi, kje se leseni pod konča, pot, ki zaradi specifične osvetljave daje občutek, da lebdi v zraku) in je osrediščen s pomočjo elementov, ki označijo postanek, počitek, dom (stolček-lutka, palica, steklenica z vodo, mikrofoni s stojalom, obežitev, oblačila).

Besedilo je uporabljeno le kot predloga, delno kot pripovedovalčev tekst, kot citat v dobesednem scenskem materialu, pogosto pretvorjen v petje, ki ponazarja atmosfero. Tako uprizorjanje zahteva jasne odgovore, ukvarjanje z duhovnostjo pa postavlja veliko vprašanj. Sodobnost vdira zgolj kot tehnološka možnost simultane ustvarjanja zvočne pokrajine

Namen / Cilj predstave je s preprostimi sredstvi prikazati preprosto zgodbo o sajenju dreves. Zgodbo o nepozabnem značaju, kot ga poimenuje Giono, zgodbo o človeku in naravi. Posaditi drevo je zgovorna metafora, ki ponazarja skrbnost, potrpljenje, vztrajnost, vero, veličastnost, večnost, življenje. To so tudi vodila pri ustvarjanju predstave. Njen namen je zasledoval Gionojeve besede: *"/.../ ves svet bi rad opijanil z življenjem. Hotel bi, da bi življenje zakipelo kot hudournik ter se zagnalo ob vse trpke in obupane, jih oblilo z valovi radosti in jim pognalo rožnato kri v obraz."* Potrebno je gledati dolgoročno – potrebno je početi, ne pa narediti. Potrebno je doseči, da cilj postane pot. Cilj seveda ni, da bi ljudje začeli dobesedno s pogozdovanjem pustinja, pač pa povedati, da je doseči cilj življenjski projekt. In to je tuje današnjemu tehnološkemu človeku. Vse informacije so dosegljive v hipu. Današnji človek nima potrpljenja, ker ga v bistvu ne potrebuje, ker mu tehnologija omogoča odsotnost potrpljenja. Ampak za odnose z ljudmi in predvsem s samimi seboj močno potrebujemo potrpljenje – že samo za to, da smo 'mi'.

Slog / Predstava je kot sprehod po gozdu ali sončni vzhod, na gledalca ima meditativen učinek, a hkrati ne vsiljuje koncepta. Ohranja spoštovanje do ljudi, ki jih duhovnost ne zanima. Tudi človek, ki ga duhovnost ne zanima, je duhovno bitje, tako da predstava ne pušča gledalcev ravnodušnih. Predstava gledalca le spomni ali pokaže vrednote, ki jih pridobimo že samo v stiku z naravo, ker narava sama po sebi nič ne vsiljuje. Ona samo je..

Letak / Izjemni ljudje so navdihujoči, saj nas soočajo s seboj. Včasih jim želimo biti podobni, njihova pot se zazdi edina prava. Drugič zanikamo njihov pomen in vpliv, da nas ne zmotijo na naši življenjski poti.

Molčeči mož v Gionojevi pripovedi živi predan svojemu delu. Njegova predanost je brez pričakovanj po zunanji hvali, bogata zapuščina je zaradi njegove skromnosti še plemenitejša. Z njegovim vztrajnim delom iz suhe oglarske dežele zraste rodovitna pokrajina – vznikneta smisel in upanje.

Iz ocene predstave *Mož, ki je sadil drevesa: glina in metafizika*, Peter Rak, Delo, 18. 9. 2012:

/.../ Mož, ki je sadil drevesa potrjuje logičnost tovrstnega izbora. Sicer je bila tukaj na delu celotna ekipa, od režiserke do scenografa, vendar ima ta dramska miniatura značilen rokopis Mihe Bezeljaka, ki je avtor zamisli in edini protagonist.

Izhodišče je preprosta zgodba Jeana Gionoja, ki dobi razsežnosti celostnega performansa, ne da bi bili okrnjeni avtentičnost pripovedi in njena sporočilnost.

Paradigma je jasna, v ospredje se postavlja danes že klasično temo ekologije in ohranjanja planeta, poleg tega pa še vprašanja smiselnosti našega obstoja in predvsem angažma, ki nima finančnega stimulansa, rezultati pa so vidni šele dolgoročno in še ti lahko ostanejo brezimni ali anonimni. Vse to Bezeljak spremeni v nekakšno vizualizirano meditacijo z izrazito dinamiko.

/.../ Bezeljak uporablja znake, ki nimajo nujno statusa označevalca, torej ne korespondirajo vedno s pomenom, ki je izražen verbalno, temveč so vsaj dvoumni, predvsem pa avtonomni in – kot bi rekel Kant – predstavljajo upodobitveno moč, ki ji ne ustreza nobena misel in je ne more doseči noben jezik.

/.../ Prijetna predstava, v kateri sta forma in vsebina lepo usklajeni, pravzaprav je oznaka plus petnajst, torej opozorilo, da projekt ni namenjen otrokom, nekoliko odveč. V njej je dovolj elementov, s katerimi se lahko identificira vsakdo, pa naj bodo to metafizične reminiscence ali zgolj užitek v gnetenju vlažne gline.

V celoti objavljena ocena je dostopna na:

<http://www.lg-mb.si/premiere/moz-ki-je-sadil-drevesa/> in na

<http://m.delo.si/kultura/oder/ocena-predstave-moz-ki-je-sadil-drevesa-glina-in-metafizika.html>

Druge medijske povezave:

- <http://www.sta.si/vest.php?id=1799265>
- <http://veza.sigledal.org/uprizoritev/moz-ki-je-sadil-drevesa>
- <http://veza.sigledal.org/prispevki/lutkovno-gledalisce-maribor-v-novo-sezono-zgodb>
- <http://www.sta.si/vest.php?id=1799205>

Predstava *Mož, ki je sadil drevesa* se odlikuje po filigransko precizni izvedbi in je v vseh segmentih iskrena miniaturnost. Razen v briljantnosti avtorja ideje in izvajalca - na tem področju izkazuje odličnost, kot jo premorejo redki veliki gledališki umetniki. Odlično nagovarja mladino, brez pretiranega truda 'napolni' dvorano, ljudje jo imajo radi in se vračajo na ogled. Obeta si številna gostovanja, prvo spomladi 2013 v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Premislek ob premierah

V letu 2012 smo izvedli 9 premiernih uprizoritev, štiri kot del rednega repertoarja (Programski sklop I), štiri kot Izjemne dogodke in eno kot festivalsko produkcijo PLP; vse pod imenom Zaigrane zgodbe in v okviru Programskega sklopa II.

Sprememba: Namesto načrtovanega projekta *metamorfoze* smo izvedli mednarodno koprodukcijo *Gagarin!* Razlogi: resnost raziskovalno usmerjenega avtorskega pristopa, ambicioznost koncepta, misel na postprodukcijske možnosti, terminski okvir. Število izvedenih premier je ostalo enako načrtovanemu.

Z izvedenimi premierami v letu 2012 smo izjemno zadovoljni. Predstave se pri celovitem pregledu izkažejo kot konceptualno zaokrožene, kljub vsemu pa tehnološko in vsebinsko raznolike, kar ohranja pestrost znotraj čvrstega (in obvladljivega) okvira. Pokrivajo široko polje lutkovnega medija, besedilno pestrost, hkrati nagovarjajo različne starostne (in interesne) skupine gledalcev ter omogočajo uravnoteženo izvedbo v obeh dvoranaх LGM, dodatno odpirajo še en prostor (Klub) in omogočajo manj zapletena gostovanja.

Lutkovni vidik / Začeli smo z namiznimi lutkami v kombinaciji z dramsko igro (*Rdeča kapica*), z učinkovito scenografsko zasnovo, primerno za velik oder; nadaljevali z zgoščeno postavitvijo občutljivih javajk, umeščenih v stiliziran odrski prostor (*Salto mortale*), nadgradili program s prepletom različnih lutkovnih izrazov (bunraku, sence, maske, predmeti, material, svetloba) v predstavi *Ribič Taro* in zaključili z gledališčem predmetov za najmlajše (*Kocke*), kjer inovativno razumemo odrski prostor in konsenz predstave.

Hkrati smo skozi Zaigrane zgodbe negovali 'eksperiment', ki ni hermetične narave: od uporabe plišastih lutk-igrač v kombinaciji z dramsko igro v stiliziranem prostoru urbanega stripa (*Zmrdica in Zmrdek*); preko pripovednega oblikovanja gline na preprostem prizorišču (*Janček ježek*) ali v kombinaciji z intenzivnim atmosferskim barvanjem s pomočjo meditativnega pristopa skozi metodo buto (*Mož, ki je sadil drevesa*); animacije scene, gledališča predmetov, ročnih lutk in zvoka (*Proces*), vse do vizualnega kabareja kot serije lutkovno-plesno-filmsko-igranih prizorov, ki sestavljajo lutkovne slike (*Gagarin!*).

Likovne podobe / Peter Škerl, Silvan Omerzu, Noriyuki Sawa, Sabina Šinko, Ivana Čemerikić, Zuzana Vítková, Matija Solce, Primož Mihevc, Tereza Venclová, Branko Hojnik, Gregor Lorenci so z likovnega stališča zanimivi lutkovni ustvarjalci. Nekateri zgolj ilustratorji (Škerl), drugi scenografi (Hojnik), spet drugi temeljiti lutkovni 'univerzalci' (Omerzu, Sawa), nekateri pa po potrebi tudi kostumografi (Venclová, Čemerikić). Eni bolj občutljivi na umestitev v celovit (atmosferski) prostor in na svetlobo (Omerzu, Sawa, Solce, Hojnik), drugi usmerjeni v barvno in kompozicijsko 'samozadostnost' (Šinko, Vítková). A vsi naštetih so odlični poznavalci lutkovnega gledališča in zato uspešni pri znakovni vizualizaciji izbranih predlog. Med seboj izrazito različni (kar zagotavlja raznovrstnost podob predstav), a mojstri svojega poklica in z značilno 'osebno estetiko'.

Likovna podoba lutkovne predstave je njena 'kost in koža'. Je tisto, s čimer so gledalci najprej soočeni in kar najdalj časa ostane zapisano v spominu. Vanjo se naseli duša (beseda, glasba, izvedba, sporočilo) – ta pa zlahka začuti tesnobo, če ji koža ni prav. Po pregledu devetih premier razveseli (razveseli se tudi oko), da smo vse duše ustrezno odeli, da smo sodelovali z likovniki, ki razumejo lutkovno gledališče, da to lahko polnokrvno živi. Kljub vsemu smo odkrili manjše odklone: kadar je avtor premalo prisoten, sodelovanje ni toliko uspešno; če ne razume tehnologije, je problematičen v prilagajanju mediju. Zato sedaj kot enega od pogojev za sodelovanje navajamo tudi vključenost avtorja v delavnični proces. Ampak vse je jasno že po predaji prvih skic ... Nekatere so bile lani osupljivo jasne, točne, fascinantne, navdihujoče.

Sličica iz stripa

Literarne predloge / Zajeli smo predvideni nabor osrednjih uprizoritvenih žanrov in ga dodatno nadgradili:

- *Rdeča kapica* kot klasična, otrokom dobro znana pravljica, tokrat zelo blizu 'izvirniku';
- *Salto mortale* kot 'naročeno' avtorsko besedilo;
- *Ribič Taro* kot prirejena tradicionalna pravljica iz za nas eksotičnega prostora;
- *Kocke* kot avtorska priredba priljubljene zgodbe Ele Peroci Hišica iz kock;
- *Zmrđica in Zmrdek* kot avtorska uprizoritvena predloga, temelječa na stripih;
- *Janček ježek* kot aktualizacija klasične pravljice;
- *Proces* kot glasbeno-lutkovna interpretacija literarne klasike;
- *Gagarin!* kot avtorska predloga zgolj po motivih manj znanega mladinskega življenjepisnega romana;
- *Mož, ki je sadil drevesa* kot avtorska interpretacija priljubljene pripovedi z naravovarstveno in etično komponento.

Prevladujoč je avtorski pristop k odrski interpretaciji besedil, ki ga umetniško vodstvo LUTKOVNEGA gledališča spodbuja, kajti prepričano je, da avtorska svoboda prinaša večjo možnost lutkovne inovativnosti. Vsekakor ima izjemno pomembno vlogo pri takem izhodišču in iz njega izhajajočem delu izkušen lutkovni dramaturg (v letu 2012 odlični Katarina Klančnik Kocutar in Amelia Kraigher).

Tematika / Opazna je skupna etična angažiranost, hkrati pa zabrisanost (nikakor ne odsotnost!) vzgojnih naukov. Tako naravnost napoveduje že koncept sezone – potovanje (v smislu nizanja izkušenj skozi različna soočanja).

Povzetki najbolj izrazitih obravnavanih tematik:

- Dobro in zlo s poudarkom na nuji soočenja z zlom (*Rdeča kapica*);
- Odsotnost smisla kot pogoj za odsotnost morale in posledični kaos (*Salto mortale*);
- Minljivost ter skrivnostnost in nepredvidljivost življenja (*Ribič Taro*);
- Odnosi v vsakdanjem življenju in odzivanje nanje (*Kocke*);
- Prevzemanje odgovornosti za lastne odločitve, tudi za čustva (*Zmrđica in Zmrdek*);
- Odraščanje, doslednost, odgovornost, pomoč drugim, hvaležnost, skratka moralne vrednote v vsakdanjem življenju (*Janček ježek*);
- Vprašanje krivde in odgovornosti (*Proces*);
- Vloga idolov v našem življenju v povezavi s potrebo po idealizaciji (*Gagarin!*);
- Skromnost, vztrajanje, soočanje s seboj, delo za druge – spet moralne vrednost v vsakdanjem življenju (*Mož, ki je sadil drevesa*).

Vsekakor smo skušali že z izbiro tematike ohranjati angažirano držo gledališča, ki zmeraj in vsakomur želi povedati nekaj pomembnega.

Jezik / Skrbeli smo za visok nivo odrskega jezika in načeloma nismo nižali jezikovnega standarda, razen občasno v segmentu besedišča (pogovorni izrazi v *Zmrđku in Zmrđici*, pogovorni in slengovski izrazi v 'dodatku' *Procesa*). Jezikovno nenavadna je izvedba *Gagarina!* – slovenščina z dodatki češčine in ruščine, kar izhaja iz mednarodne igralske zasedbe in širokega prostora postprodukcije. Sicer se nam skrb za jezik zdi eno od bistvenih poslanstev gledališča, sploh takega s primarno mlado publiko.

Starostna naravnost / Tudi v tem segmentu je bil program premišljen in glede na realizacijo očitno dobro nastavljen. Predstave nagovarjajo najmlajše (*Kocke*, 1.5-4), otroke v dveh starostnih razponih – 3+ (*Rdeča kapica*, *Janček ježek*, *Ribič Taro*) in 5+ (*Zmrđica in Zmrdek*), mladostnike (*Proces*, *Gagarin!*, *Mož, ki je sadil drevesa*) in odrasle (*Salto*

mortale). Nobena izmed predstav za mlade ni tako 'najstniško' specifična, da ne bi ustrezno nagovorila tudi nekaj mlajše ali pa odrasle publike.

Prostor / V razkošnem posloplju ni nepomembna dobra izkoriščenost prostora. Velika dvorana seveda sprejme največ publike in je tako najbolj 'dobičkonosna'. Vanjo smo umestili 3 uprizoritve (*Rdeča kapica*, *Ribič Taro*, *Kocke*), a se 2 miniaturni (*Zmrdeca in Zmrdek*, *Gagarin!*) dobro znajdeti tudi na velikem odru – torej je izkupiček lahko skupno 5. Mala dvorana je dobila 4 nove uprizoritve, ki so koristne za program tam in najprimernejše za gostovanja, 1 predstava pa si je našla 'svoj' prostor oziroma odkrila nove programske možnosti znotraj hiše (*Proces v Klubu*).

Presežki (in slabosti) / Trudili smo se realizirati visoko kakovostne produkcije. In prepričani smo, da nam je to uspelo – vsaka premiera je presežna vsaj v enem elementu: *Rdeča kapica* – odnos med lutkovnim in dramskim kot ilustracija dobrega in zla z možnostjo prilagoditve prikaza 'grozovitega' tako, da otroci razumejo brez pretirane prizadetosti, celo skozi smeh; scenografska 'rešitev' problema velikega odra – tri mobilne 'mize' predstavljajo tri prizorišča (dom, gozd, babičina hiša) – preprosto in učinkovito. *Salto mortale* – odlično besedilo, natančna animacija, estetska vizualizacija, odlična zvočno-glasbena oprema. *Ribič Taro* – tehnološko in estetsko posebna predstava, poudarjene atmosfere, natančna izvedba, krasna glasba; kratka presežna predstava kot celota. *Kocke* – ne glede na vse mogoče pomisleke v zvezi s 'small size' predstavami ta predstava v resnici dosega svoj namen v popolnosti – nagovarja najmlajše, in to tako prepričljivo, da jih kar same vleče na oder. Lep estetski dogodek, glede na odziv gledalcev (pretežno mlade družine), močno ganljiv.

Zmrdica in Zmrdek – učinkovita likovna zasnova, vključno s preprostimi tehnološkimi rešitvami (lutk in scene) in 'stripovska' režija po principu monote, dinamična izvedba, natančna animacija in odlična glasba.

Janček ježek – čudovita intimna izvedba, neposreden nagovor, komunikativnost, aktualnost, izvirna likovna podoba.

Proces / Presežek kot čista odrska norost. Genialnost?

Gagarin! – bogata in odprta vizualizacija, ki odpira možnosti razumevanja lutkovnega okvira mnogo širše, kot smo vajeni; dinamična in duhovita izvedba, inteligentna zasnova.

Mož, ki je sadil drevesa – ekološko in etično sporočilo, nesporni izvedbena lepota in disciplina, tehnološka izvirnost v zvoku, izvirnost pri izbiri in uporabi materiala.

Seveda tudi sami zaznavamo **slabosti**.

Prva je zagotovo tvegana količina izpeljanega programa. Tega se zavedamo, zato v prihodnje ne bomo več tako divjali (saj tudi EPK-jev ne bo več v mestu), ne samo zaradi prevelikega obsega dela glede na kadrovske zasedbe v LGM, temveč tudi z namenom zagotovitve ustrezne postprodukcije premier iz epikajevskega leta 2012.

Težave smo imeli z ureditvijo sistematičnega usklajevanja urnika dela, predvsem v segmentu delavnic. To je problem, ki smo ga dokončno razrešili spomladi 2012. Verjetno je bil predvsem posledica neizkušenosti, nepripravljenosti na sprejemanje odgovornosti in prešibke notranje povezanosti ter zmožnosti objektivne detekcije in definicije problemov. Z vzpostavitev novega vodstva, kadrovske prezasedbe in zagotovitve ustrezne delovne pomoči (občasni zunanji sodelavci) je sedaj težava odpravljena in šele od tedaj je možno pričakovati inovativnost v najpomembnejšem segmentu lutkovnega gledališča. To je najbolj opazno v predstavah *Zmrdica in Zmrdek*, *Proces*, *Kocke*, *Mož, ki je sadil drevesa* (tu bolj tehnika), celo *Janček ježek* (čeprav je videti minimalistično preprost), predvsem pa zelo izrazito v predstavi *Ribič Taro*. Koliko bolj je *Rdeča kapica* (na žalost in pa s sedanje perspektive seveda) videti likovno bolj dolgočasna od zgoraj naštetih uprizoritev! Hkrati je je izjemnega pomena izkušnost avtorja likovne podobe / lutkovnega scenografa / lutkovnega tehnologa. Če je to umetnik, ki je tudi natančen in jasen v tehničnem smislu, hkrati pa dovolj prisoten, je sodelovanje rodovitno, v nasprotnem primeru pa se le-to razvije v nekak spopad v duhu 'kaj je/ni možno' in veselje do dela pada. Nihče ne želi biti zgolj izvajalec tujih zamisli, sploh kadar te niso jasno definirane ali niso izvedljive. V nasprotnem primeru je sodelovanje tudi učni proces in se realiziran kot zadovoljujoč avtorski prispevek vseh vključenih (primer: Sawa).

Še vedno se otepamo s stereotipom lutkovnega gledališča kot gledališča za otroke in težko tržimo predstave za odrasle. Kljub temu se nekatere dovolj vznemirljive premiere kar 'same prodajajo', recimo *Proces*, *Gagarin!* (predvsem na Češkem) in *Mož, ki je sadil drevesa*. Sklepamo, da je to povezano z 'imeni', torej z uveljavljenostjo avtorjev in/ali izvajalcev. Vsi vpleteni v teh treh produkcijah so namreč precej priljubljeni med mlajšo odraslo publiko (recimo jim) kritičnih intelektualcev s poudarjenim nagnjenjem do umetnosti (cca. 20-30 let). Ti obiskujejo gledališče brez predsodkov, in to tudi večkrat. Bolj problematične so predstave, ki so namenjene zreli odrasli publiko, običajnim obiskovalcem dramskega gledališča, ti na račun nepoznavanja ali predsodkov preprosto ne gredo gledat 'lutk' (recimo *Salto mortale*). Morda je to še toliko bolj specifično za naše lokalno okolje.

V zaključku torej ugotavljamo, da očitno zmoremo izvajati vedno bolj kakovostno lutkovno produkcijo, le prodati je ne znamo dovolj dobro – otrokom ja, to pa ja, celo vedno bolje, le z odraslo publiko je križ. A bomo dopolnjevali trženjski načrt in dosegli zastavljeni cilj.

Opogumlja nas dejstvo, da se število obiskovalcev počasi, a vztrajno širi, da ne zaznavamo upada obiska niti po koncu selitveno-otvoritvenega 'buma', in se tudi zanašamo na segment zvestobe, hkrati pa na zmožnosti naše inovativnosti. Pa tudi občasne izjave nekaterih obiskovalcev, da pridejo gledat karkoli, ker jih nič do sedaj še ni razočaralo, so precejšnja motivacija za odgovorno delo .

Več o realizaciji v poglavju *Ocena doseženih ciljev in rezultatov*.

Izza ...

Ponovitve predstav iz preteklih sezon

Zap. št.	Avtor Naslov	Leto premiere	Načrtovano/realizirano število ponovitev	Načrtovano/realizirano število gledalcev
1	Špela Kuclar Deževnikarji	2011	12 / 15	2.400 / 2.526
2	Aleš Šteger Kurent	2011	22 / 21	4.400 / 3.439
3	Isaac Bashevis Singer Ko je Šlemil šel v Varšavo	2011	29 / 31	2.400 / 4.043
4	Andrej Jus Žaba Greta	2011	18 / 16	3.600 / 3.370
5	Po motivih A. Lindgren Vrnitev v Bullerbyn Koprodukcija LGM in Športniki	2011	14 / 18	1.300 / 3.406
6	T. Jarkovský in J. Vašíček ?zakaj	2011	15 / 4	2.800 / 618
7	Avtorski projekt Meso ali Razodetje	2010	8 / 4	500 / 133
8	Po F. Prešernu Krst pri Savici	2010	10 / 7	1.500 / 1.294
9	Avtorski projekt Dejanje brez besed	2010	5 / 6	200 / 1.050
10	Polonca Kovač Zelišča male čaravnice	2010	0 / 3	0 / 301
11	Pavel Polak po motivih gratrov Grimm Volk in kozlička	2009	8 / 17	1.500 / 3.246
12	Alma Jongerius Miška Metka Smetka	2009	9 / 9	1.800 / 1.616
13	Po motivih W. Bonselsa Čebelica Maja	2008	6 / 6	1.200 / 1.272
14	A. Lindgren-K. Aulitisova Pika Nogavička	2006	6 / 7	1.200 / 1.388
15	Pavel Polak po motivih bratov Grimm Pepelka	1997	7 / 3	480 / 267
16	Pavel Polak po motivih bratov Grimm Sneguljčica	1995	8 / 15	1.000 / 2.620
17	Andrej Jus po motivih Paula Claudela V prelomu poldneva in Jean-Louis Barraulta Spomini za jutri V prelomu	2012	0 / 9	0 / 1.254
	Skupno število izvedb		177 / 191	26.280 / 31.843

Komentar/ Od načrtovanih 15 ponovitev smo jih izvedli 17, naslovov predstav nismo menjavali, dodali smo dva: predstavo *Zelišča male čaravnice* (zadnje izvedbe v izvorni zasedbi), ki jo je posnela tudi RTV Slovenija, in predstavo *V prelomu*, v kateri je sicer zaseden igralec Miha Bezeljak, a uradnega koprodukcijskega dogovora nismo uspeli doseči, zato se ne opredeljujemo do nje.

Pri izvedbi ponovitev smo upoštevali:

- povpraševanje gledalcev (predvsem organizatorjev skupinskih abonmajev) in možnih gostiteljev,
- naš interes po trženju določenih naslovov, ki najbolj predstavljajo program LGM,
- željo po širitvi kroga stalne publike (na srednješolsko in odraslo populacijo) ter
- gostovalne možnosti predstave.

Včasih pa smo morali preprosto pristati na dejstvo možnosti zaradi precej zapletenega programskega načrtovanja, ki ga prinašajo nove okoliščine delovanja – kompleksna kombinatorika dveh dvoran, možnih gostovanj, vaj (včasih tudi vzporednih vaj) in celo pedagoškega programa.

Vendar med načrtovanim programom in realizacijo po naši oceni ni prišlo do prevelikih odstopanj: skupno smo izvedli 182 predstav (od načrtovanih 177; torej 103 %), če upoštevamo nejasni status predstave *V prelomu* (ki je sicer nastajala v naši hiši), celo 191 ponovitev (108 % načrtovanih).

Šlemil, utrujen od dooolge poti skozi 2012

Največkrat izvedena predstava z največ gledalci je bila *Ko je Šlemil šel v Varšavo*, katere izkupiček je v letu 2012 fascinanten:

- 31 izvedb (od tega 5 na mednarodnih festivalih)
- 4.043 gledalcev
- 5 mednarodnih festivalov
- 7 mednarodnih nagrad, med njimi 2 grand prixa
- 4 vabila na festivale v prihodnjih sezonah (Izmir, turneja po Škotski, Krasnojarsk, Pecz)
- EDJK – Evropski dnevi judovske kulture
- pa še 25 zvezdic na poletnem lutkovnem pristanu

O Šlemilovih nagradah:

- Predstava je maja 2012 na 3. mednarodnem lutkovnem festivalu EUROFEST v poljskem mestu Słupsk prejela tretjo nagrado otroške žirije.
- Predstava je prav tako maja 2012 na 14. mednarodnem lutkovnem festivalu ZLATA ISKRA v Kragujevcu, Srbiji, prejela tri prestižne nagrade:
 - "Grand Prix" za najboljšo predstavo,
 - plaketo za najboljšo režijo režiserki Jeleni Sitar Cvetko in
 - plaketo za najboljšo igro, ki je bila podeljena igralcu in animatorju Mihi Bezeljaku za naslovno vlogo.
- Predstava je septembra 2012 na 45. MEDNARODNEM FESTIVALU LUTK v Zagrebu prejela glavno nagrado "Milan Čečuk" za najboljšo predstavo v celoti.
- Predstava je oktobra 2012 na 11. MEDNARODNEM FESTIVALU GLEDALIŠČA ZA OTROKE v Banja Luki prejela dve nagradi:
 - eno izmed petih enakovrednih igralških nagrad Mihi Bezeljaku za naslovno vlogo,
 - nagrado za najboljšo likovno podobo predstave je prejel Svjetlan Junaković.

Po številu izvedb Šlemilu sledi *Kurent* z 21 ponovitvami in 3.439 gledalci, del od teh v MG Ptuj. *Kurent* praktično dokazuje, da koprodukcijsko snovanje programa v resnici bistveno razširi možnosti postprodukcije, v tem primeru je to toliko bolj dobrodošlo, ker predstava ne nagovarja najmlajših otrok (7+).

Barbie Kurent se še kar čudi ...

Enako velja tudi za mednarodno koprodukcijo s *Športniki Vrnitev v Bullerbyn*, ki še kar na polno živi (četudi se ji je sredi leta pridružila nova predstava): od 18 ponovitev, jih je bilo 14 na Češkem, 10 od teh na različnih festivalih (npr. Skupova Plzen, Festival gledališč evropskih regij Hradec Kralove, Ejhle, loutka! Žomberk, Colours of Ostrava idr.). A *BTB* je pač festivalska predstava (seveda za zrelo in lutk vajeno publiko), en sam žur s ščepcem

nostalgije v fantastično natančni in vsestranski izvedbi kompaktne ekipe. To pa radi gledamo, celo večkrat: <http://www.youtube.com/watch?v=Lor5O6uPZMA>. Najbrž je tudi v tem razlog, da je na festivalu Skupova žirija na podelitvi nagrad javno podala pobudo za uvedbo nove kategorije - nagrade za skupinsko igro - tačas pa je nagrado za igro podelila Johani Vaňousovi.

Športniki

Ljubo nam je, da so tudi nekatere starejše predstave deležne precej stanovitne pozornosti, recimo *Sneguljčica* ter *Volk in kozlička* kjer je realizacija dvakrat preseгла načrt (prav zaradi interesa gledalcev). Podobno zanimanje velja za mlajše *Deževnikarje* in *Žabo Greto*.

Nikakor pa ne razumemo pomanjkanja domačega interesa za družinsko predstavo *?zakaj*, kjer nismo izvedli niti tretjine načrtovanih ponovitev, a vsekakor med pomembnejše izvedbe predstav na splošno v letu 2012 sodi gostovanje *?zakaja* na Festivalu gledališč evropskih regij v Hradcu Kralovem na Češkem. Biti gost gledališča DRAK odtehta kak bolj grenek zalogaj ...

O problematiki predstav za odrasle smo že poročali, vseeno pa se (poleg *BTB*) odlično vede tudi *Dejanje brez besed* (koprodukcija z Gledališčem Moment), ki se s svojo na videz preprosto in naivno zasnovano odlično uvršča na festivale z drznejšo usmeritvijo, recimo Euro Scene v Lepzigu jeseni 2012 in uvrstitev v spremljevalni program festivala Skupova v Plznu (poleg Poljakov, Madžarov in Slovakov) junija 2012.

Poseben položaj zasede predstava *V prelomu*, ki si jo je v sodelovanju želel ustvarjati režiser Andrej Jus, predvsem v potrebi po ustreznem vadbenem in premierskem prostoru ter po igralcu Bezeljaku. Koprodukcijskih dogovorov nikakor nismo uspeli zaokrožiti (četudi je bilo naše pismo o nameri ob načrtovanju jasno zastavljeno), saj so postopoma postajale želje osnovnega producenta prevelike in so presegle naše zmožnosti (tehnika in tehnik, prevoz na gostovanja, stalne ponovitve pri nas, stalni pr in promocija, tisk publikacij, premierska pogostitev ipd.). Ob tem se tudi režiser v umetniškem oziru ni povezoval, kljub želji in vabilom igralcev je odklanjal obisk umetniške vodje LGM na vajah, tudi na generalki, in LGM se je proti koncu procesa od predstave distanciralo (tudi zaradi

izvedbenih težav ostalih delavcev LGM, ki so bili vpeti v proces – tehnična služba, pr, organizacija, blagajna). Taka nedoslednost in nenačelnost v povezovanju globoko zamaje pripravljenost javnega zavoda na sodelovanje z nevladnim (?) sektorjem. Ob tem pa je predstava po našem mnenju odlična, posebna, vredna 'nege' in intenzivne promocije.

Opomba:

Zaradi zasedenosti zaposlenega igralca v predstavi ter nemajhnega vložka LGM v prostoru (celoten proces), opremi, tehniki (do vključno premiere), organizaciji premiere in začetni promociji predstavo vendarle navajamo med lastnimi ali koprodukcijskimi izvedbami, a kot ponovitev, ne kot premiero.

Na program smo naknadno uvrstili še predstavo *Zelišča male čarovnice* in jo hkrati posneli za TV SLO. To smo storili iz popolnoma socialnih in nostalgčnih vzgibov. Televizijski posnetek, javno posvečen Lučki, nam je v drag spomin na ljubo sodelavko.

Za TV smo v letu 2012 posneli še predstavi *Deževnikarji* in *Sneguljčica*.

Ugotavljamo tudi, da je delež gostovalnih izvedb pri predstavah iz preteklih sezon večji kot pri premiernih izvedbah. Razlog je seveda v načrtovanju in promociji. Tudi slovenski organizatorji se za gostovanja vedno bolj odločajo na osnovi selekcije, ne zaupajo samo skopim opisom, celo posnetkom ne, vedno več osebnih ogledov izvajajo in so vse pogostejši obiskovalci predstav. Nato pa sezonski program zastavijo kot celoto že na začetku sezone (vedno manj je 'stihijskih' organizatorjev). To kaže na vedno večjo odgovornost za izbrani program in najbrž tudi na zahtevnost njihovih gledalcev. Ker se interes za naše predstave ob rastoči zahtevnosti publike po Sloveniji večja, to razumemo kot priznanje kvalitete od najpomembnejših kritikov – gledalcev, pogosto najmlajših obiskovalcev predstav.

Gostujoče predstave

Leto 2012 je bilo za LGM tudi v smislu gostujočih programov precej specifično, zato je tudi poročanje precej zapleteno.

V letu 2012 je v Mariboru potekal projekt Evropska prestolnica kulture, v katerega se je LGM vključeval na različne načine:

- kot producent in izvajalec (Zaigrane zgodbe, droben delež pedagoškega programa)
- kot soorganizator oz. koproducent drugih izvajalcev (Lutkovna okupacija, Prestopi, Klovnbuf, nekatere predstave iz programa 12za12)
- kot gostitelj tujih lutkovnih produkcij (12za12)
- v smislu infrastrukture (39 dogodkov EPK, tudi predstave Borštnikovega srečanja, kot je že običajna praksa))

Kot običajni gostitelj predstave zunaj EPK (izmenjava v SNG Nova Gorica - Anton Ton) je LGM nastopil le enkrat.

Vključenost v program EPK (kjer LGM ni bil producent ali gostitelj!) je bila naporna v vseh ozirih:

- kot dodatna delovna obveza
- kot preizkušnja lastnih organizacijskih zmožnosti, pa tudi potrpežljivosti
- kot poskus ohranjanja integritete ob selekciji vrste gostujočih dogodkov, ki jih LGM sprejme v svoj prostor

Zato poročamo na kratko in pregledno (v številkah) v tem poglavju, posamezne programe, pomembne za LGM pa vsebinsko razčlenjujemo v drugih poglavjih:

- Zaigrane zgodbe v poglavju *Premiere*
- Pedagoški program v poglavju *Razno*
- 12za12 v poglavju *Festivali*
- Lutkovna okupacija v poglavju *Izjemni dogodki*

Betontanc & Original Tempo v LGM: Avdicija za življenje

Pregled

Posamezna gostovanja

- **Anton Ton**, SNG Nova Gorica, 14. 1., 1 izvedba/114 obiskovalcev

Lutkovna okupacija, sklop uličnih lutkovno-glasbenih akcij (6 / 870)

- **Trash!**, Matija Solce & Co., 7. 3. in 8. 3., 4 izvedbe/620 obiskovalcev
- **Konflikti**, Marija Solce & Co., 13. in 14. 9., 2 izvedbi/250 obiskovalcev

Program 12za12 (31 dogodkov/2.152 obiskovalcev)

- **Zgodba v belem**, Natascha Gundacker in Joachim Berger, 28. 1., 1 izvedba/56 obiskovalcev
- **Agathe Notnagel in gospod sosed**, Natascha Gundacker in Joachim Berger, 28. 1., 1 izvedba / 13 obiskovalcev
- **Vitez Janoš**, Lutkovno gledališče Griff, Madžarska, 25. 2., 1 izvedba / 123 obiskovalcev
- **Kako so sloni dobili rilec**, Gledališče nekega Edija, Češka, 10. 3., 1 izvedba / 152 obiskovalcev
- **O Rdeči kapici**, Gledališče nekega Edija, Češka, 10. 3., 1 izvedba / 152 obiskovalcev
- **Pesmi od zgoraj**, Teater Refleksion, Danska, 31. 3., 1 izvedba / 35 obiskovalcev
- **Slavec**, Gradsko kazališče lutaka Rijeka, Hrvaška, 21. 4., 1 izvedba / 29 obiskovalcev
- **Diagnoza – eksperiment z živo glasbo**, Zavod za vizualno kulturo Agregat v sodelovanju s 32. Stage Song Review in LGM, 13. 5., 1 izvedba / 43 obiskovalcev
- **Diaphanie ali spomini neke vile**, Barbara Mélois, 14. in 15. 5., 2 izvedbi / 29 obiskovalcev
- **Paper Cut**, Yael Rassoly, 23. 5., 1 izvedb / 52 obiskovalcev
- **Deževna ptica – zgodba iz papirja**, The Train Theater, Izrael, 2. 6., 1 izvedba / 56 obiskovalcev
- **Lutkovna okupacija**, 3. 7., 1 izvedba / 300 obiskovalcev
- **Kositrni vojak**, Thalías Kompagnons, Nemčija, 8. 9., 1 izvedba / 52 obiskovalcev
- **Joshitsune in tisoč cvetočih češenj**, Hitomi-za otome bunraku, Japonska, 13. 10., 2 izvedbi / 242 obiskovalcev
- **Sanbaso**, Hitomi-za otome bunraku, Japonska, 13. 10., 2 izvedbi / 242 obiskovalcev
- **Ninja**, Gledališče Noriyukija Sawe, Japonska – Češka, 20. 10., 1 izvedba / 60 obiskovalcev
- **Ninja po Ninji**, Noriyuki Sawa, Japonska – Češka, 20. 10., 1 izvedba / 60 obiskovalcev
- **Pravljice**, Gledališče Noriyukija Sawe, Japonska – Češka, 27. 10., 1 izvedba / 61 obiskovalcev
- **Senčno gledališče**, Noriyuki Sawa, Japonska – Češka, 27. 10., 1 izvedba / 61 obiskovalcev
- **Lutkovne etude**, skupina Edo marionete, Japonska, 9. in 10. 11., 3 izvedbe / 164 obiskovalcev
- **Animirani filmi Kihachira Kawamota**, Japonska, od 3. 11. do 10. 11., 4 izvedbe / 100 obiskovalcev
- **Kravljica**, Lutkovno gledališče Piki, Slovaška, 1. 12., 1 izvedba / 70 obiskovalcev

V skupnem obsegu smo izvedli 38 gostujočih uprizoritev v urejenih vsebinskih sklopih. Načrtovali smo jih 20. Nismo predvidevali: števila predstav Borštnikovega srečanja in točnega števila ponovitev gostujočih predstav, recimo – japonske predstave so se potem raztegnile čez mesec dni in se realizirale v obliki 15 izvedb gostujočih vsebin).

En naslov smo zamenjali iz finančnih razlogov - namesto načrtovane predstave *Potepuško jajce* smo izvedli predstavo *Deževna ptica*.

En pomemben dogodek smo dodali – gostovanje gledališča Hitomi-za.

Seveda je bilo zato preseženo tudi načrtovano število obiskovalcev 2.760. Število obiskovalcev gostujočih predstav je bilo 3.136 (114 % načrtovanega števila).

Gostujoči dogodki v LGM 2012 (39 dogodkov / 4.842 obiskovalcev)

- **Literarni večer z Zorkom Simčičem**, Mariborska knjižnica, 18. 1., 1 dogodek / 182 obiskovalcev
- **Literarni večer z Borisom Pahorjem**, Mariborska knjižnica, 21. 2., 1 dogodek / 182 obiskovalcev
- **Predstava Rdeča kapica**, Združenje ustvarjalnih ljudi na področju kulture (ZULK), 3. 4., 1 dogodek / 174 obiskovalcev
- **Festival Prestopi**, Društvo Moment, 11.–20. 5., 5 dogodkov / 98 obiskovalcev
- **Izraelska kulturna ambasada**, 23. 5., 1 dogodek / 182 obiskovalcev
- **Mednarodni pravljичni večer, Evropska pravljica 2012**, Mariborska knjižnica, 24. 5., 1 dogodek / 182 obiskovalcev
- **Festival Klovnbuf**, Zavod Bufeto, 25.–31. 5., 11 dogodkov / 866 obiskovalcev
- **Avdicija za življenje**, Bunker – zavod za organizacijo in izvedbo kulturnih prireditev, 8. in 9. 6., 2 dogodka / 342 obiskovalcev
- **Sprehajališča za vračanje**, Franc – Franc, podjetje za promocijo kulture, 11. 6., 1 dogodek / 36 obiskovalcev
- **Otroci Lenta**, KPD Svoboda, Senovo, 23. 6., 1 dogodek / 50 obiskovalcev
- **Odprta plesna scena**, Kulturno prireditveni center Narodni dom, 28.–30. 6., 3 dogodki / 546 obiskovalcev
- **Razstava src**, Sonček, mariborsko društvo za cerebralno paralizo, 7. in 8. 9., 2 dogodka / 364 obiskovalcev
- **Ribič in njegova duša**, Festival Borštnikovo srečanje 2012, 1 dogodek / 182 obiskovalcev
- **Tristan in Izolda**, Festival Borštnikovo srečanje 2012, 1 dogodek / 182 obiskovalcev
- **Europeana**, Festival Borštnikovo srečanje 2012, 1 dogodek / 182 obiskovalcev
- **Slišim glasbo, čutim ples**, Festival gluhih in naglušnih, Center plesa, 11. in 12. 11., 2 dogodka / 364 obiskovalcev
- **Razstava src**, Sonček, mariborsko društvo za cerebralno paralizo, 13. in 14. 11., 2 dogodka / 364 obiskovalcev
- **Per aspera ad astra**, Društvo paraplegikov severne Štajerske, 19. 11., 1 dogodek / 182 obiskovalcev
- **Odsevi**, Galerija plesa, 24. 11., 1 dogodek / 182 obiskovalcev

Gostujoče vsebine

Vrsta dogodka	Število dogodkov	Število obiskovalcev
Gostujoče predstave	1	870
Lutkovna okupacija	6	114
12za12	31	2.152
Gostujoči dogodki v LGM	39	4.842
Skupaj	77	7.978

Programski sklop II

Gostovanja

LGM je z različnimi predstavami izvedlo 120 gostovanj, kar predstavlja tretjino ali 33,89 % vseh lastnih predstav (od 354). 73 gostovanj je bilo izvedenih po Sloveniji, 47 pa v tujini.

Slovenska gostovanja zajemajo predvsem: druga slovenska gledališča, kulturne domove z rednim abonmajskim programom za otroke ter zamejstvo. Stalni zamejski destinaciji sta Kulturni center Lojze Bratovž v Gorici in Marijin dom v Trstu v Italiji (v organizaciji SNG Nova Gorica) ter Šmihel, Pliberk, Dobrla vas in Celovec v Avstriji v organizaciji KKZ. V Italiji je lani gostovala predstava Volk in kozlička. (2 izvedbi), v Avstriji pa Ko je Šlemil šel v Varšavo (8 izvedb).

Ponavljamo:

Tudi slovenski organizatorji se za gostovanja vedno bolj odločajo na osnovi selekcije, ne zaupajo samo skopim opisom, celo posnetkom ne, vedno več osebnih ogledov izvajajo in so vse pogostejši obiskovalci predstav. Nato pa sezonski program zastavijo kot celoto že na začetku sezone (vedno manj je 'stihijskih' organizatorjev). To kaže na vedno večjo odgovornost za izbrani program in najbrž tudi na zahtevnost njihovih gledalcev. Ker se interes za naše predstave ob rastoči zahtevnosti publike po Sloveniji večja, to razumemo kot priznanje kvalitete od najpomembnejših kritikov – gledalcev, pogosto najmlajših obiskovalcev predstav.

Mednarodna gostovanja

Od načrtovanih 6 festivalskih gostovanj (z 8 izvedbami) v tujini smo realizirali 5 (s 6 izvedbami). Udeležili se nismo Svetovnega lutkovnega karnevala v Alamtyju v Kazahstanu, in sicer zaradi tehničnih zapletov pri organizaciji festivala, ki zaradi zamude ni pravočasno posredoval vse potrebne dokumentacije.

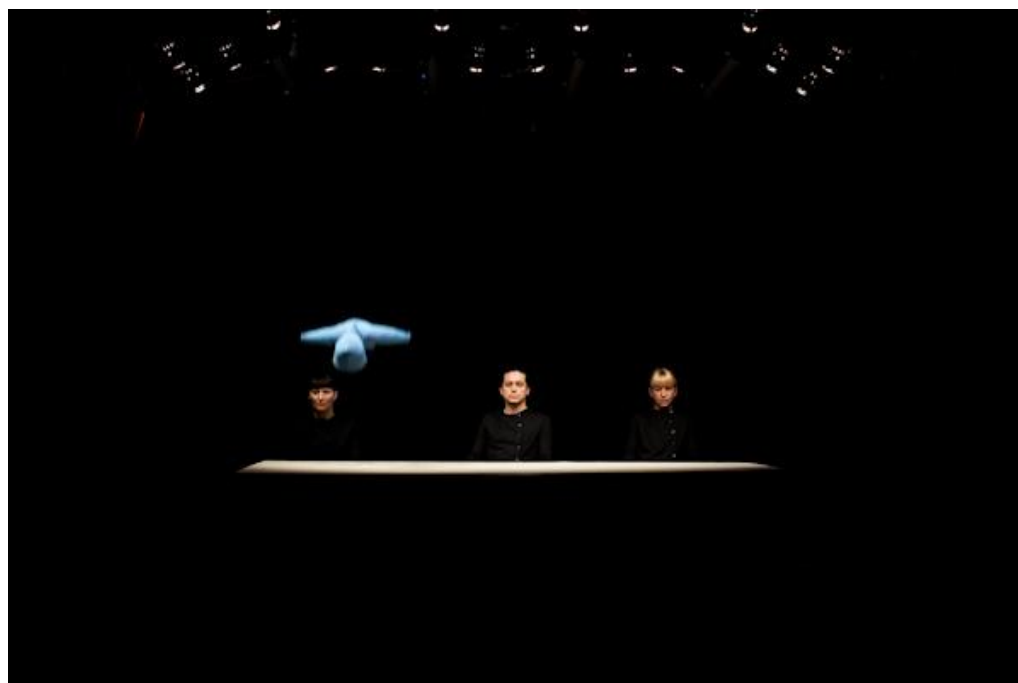
<i>naslov predstave</i> festival	načrtovano / realizirano število ponovitev
<i>Ko je Šlemil šel v Varšavo</i> Eurofest , Šlupsk, Poljska	2 / 2
<i>Ko je Šlemil šel v Varšavo</i> Zlatna iskra Kragujevac, Republika Srbska	1 / 1
<i>Ko je Šlemil šel v Varšavo</i> PIF Zagreb, Hrvaška	1 / 1
<i>Ko je Šlemil šel v Varšavo</i> Festival za decu , Banja Luka, BIH	2 / 1
<i>?zakaj</i> Festival evropskih regij , DRAK, Hradec Kralove, Češka	1 / 1
<i>Proces ali žalostna zgodba Josefa K.</i> Svetovni lutkovni karneval Alamaty, Kazahstan	1 / 0
Skupaj	8 / 6

Največ je gostovala predstava *Ko je Šlemil šel v Varšavo*, in to zelo uspešno (o 7 prejetih nagradah poročamo v poglavju *Ponovitev predstav iz preteklih sezon*).

Vendar se skozi leto je zgodilo sledeče:

<i>naslov predstave</i> kraj gostovanja	načrtovano / realizirano število ponovitev
<i>Vrnitev v Bullerbyn</i> Češka, razno	0 / 14
<i>Gagarin!</i> Češka, razno	0 / 8
<i>Dejanje brez besed</i> Skupova Plzen, Češka	0 / 2
<i>Dejanje brez besed</i> Euro Scene, Leipzig, Nemčija	0 / 3
<i>Janček ježek</i> Češka, razno	0/4
Skupaj	0 / 31

Namesto 8 načrtovanih izvedb smo jih na mednarodnih festivalih v tujini izvedli skupno 27, predvsem na račun mednarodnih koprodukcij, ki zagotavljajo dodaten postproduksijski prostor, na Češkem seveda hkrati in samoumevno tudi festivalskega. Tam se koprodukcijama z lahkoto pridruži *Janček ježek* s svojo minimalistično opremo. Poseben fenomen je *Dejanje brez besed*, ki je na festivalih v tujini zelo priljubljena predstava.

Brez besed v Evropo

Festivali

Poletni lutkovni pristan 2012

11. avgust– 3. september 2012

25 dogodkov / 6.032 obiskovalcev (od tega 971 v dvorinah)

- **Zoopotniki**, Lutkovno gledališče Pupilla, Lendava, 2 izvedbi
- **Ele, hop!**, Gledališče Piki, Slovaška, 1 izvedba
- **Josa in čarobna violina**, Gledališče Weidspeicher, Erfurt, Nemčija, 1 izvedba
- **Ustvarjalne delavnice**, Zavod MARS, 2 izvedbi
- **Roke in rokavice**, NUP, Estonsko lutkovno in mladinsko gledališče, Talin, Estonija, 1 izvedba
- **Umazano krilo**, Lutkovna skupina Davida Zuazola, Santiago, Čile, 1 izvedba
- **Zrcalce**, Gledališče Nebo, Kranj, 1 izvedba
- **Produkcija otroške lutkovne delavnice Poletnega lutkovnega pristanišča**, 1 izvedba
- **Sneguljčica**, Mini teater, Ljubljana, 1 izvedba
- **Punch in Judy**, Gledališče Storybox, Velika Britanija, 1 izvedba
- **Likovna ustvarjalnica**, Umetnostna galerija Maribor, 1 izvedba
- **Zeliščnica**, Mariborske lekarne, 1 izvedba
- **Volk in sedem kozličkov**, KŠD Štumf in ŠODR teater, Ljubljana, 1 izvedba
- **Gagarin!**, Športniki in Lutkovno gledališče Maribor, Češka–Slovenija, 2 izvedbi
- **Metuljček in metuljčica**, Gledališče Labirint, Ljubljana, 1 izvedba
- **Gabi in leteči dedek**, Gledališče Ciróka, Kecskemét, Madžarska, 1 izvedba
- **Lutkovna glasba**, delavnica, Lutkovno gledališče Maribor, 2 izvedbi
- **Oskar na vlaku**, Tom Greder, Avstralija–Švica, 1 izvedba
- **Ko je Šlemil šel v Varšavo**, Lutkovno gledališče Maribor in EDJK, 1 izvedba
- **Mestece v kitu**, Prostorska postavitvev – lutkovno zatočišče
- **Look at me!**, Fotografska razstava

Skupaj si je predstave Poletnega lutkovnega pristana 2012 ogledalo ter obiskalo Mestece v kitu in razstavo Look at me 6.032 obiskovalcev. Pričakovanih je bilo približno 3.000 obiskovalcev.

Opomba / Festival smo v letu 2012 razdelili na dva dela. Prvega smo izvajali kot običajno, drugega pa smo pod imenom 12za12 v sklopu projekta EPK raztegnili čez vse leto. S tako organizacijo smo želeli obiskovalce LGM, posebno poletne festivalske gledalce, opozoriti na bogat mednarodni program zunaj poletja. Izkazalo se je za dobro odločitev.

Splošno / 23. mednarodni lutkovni festival Poletni lutkovni pristan 2012 smo izvedli v času od 11. avgusta do 3. septembra. Zvrstilo se je 23 različnih predstav, vrsta ustvarjalnih delavnic, skupina otrok pa se je udeležila lutkovne delavnice in pod mentorskim vodstvom Sabine Šinko pripravila kratko predstavo. Pred lutkovnim gledališčem je v času festivala stala prostorska postavitev z naslovom Mestece v kitu. Ob slovenskih lutkovnih predstavah so gostovale predstave s Češke, Švice, Nemčije, Estonije, Čila, Slovaške, Velike Britanije in Madžarske. Festival je nagovarjal predvsem mlajše in tudi starejše gledalce. Obisk je bil izjemen, saj smo našli več kot 6 tisoč obiskovalcev.

Oskar na vlaku, Avstralija/Švica

Prizorišča / Tudi v letu 2012 smo letno prizorišče – oder v izmeri 5 krat 5 metrov pod šotorom, umestili pred Lutkovno gledališče. Tam smo postavili na ogled večino predstav, saj je lokacija nadvse primerna in prijetno osenčena v popoldanskem času. Je tudi v primerni oddaljenosti od mestnega vrveža in zato zelo mirna. Manj predstav so ustvarjalci izvedli na obeh notranjih odrih v Lutkovnem gledališču Maribor, po eno predstavo pa na prizoriščih v Mestnem parku in v Umetnostni galeriji Maribor. Prestavam smo zaradi številnih prostorskih možnosti lahko zagotovili optimalne pogoje za uprizorjanje, gledalcem pa raznolika prizorišča.

Slovaška predstava Ela, hop! Gledališča Piki na letnem prizorišču pred Minoriti

Povezovanje / Že vrsto let se pri oblikovanju programa povezujemo z nekaterimi kulturnimi institucijami v mestu in si v času festivala izmenjujemo program. Sodelujemo z Umetnostno galerijo Maribor – tam je bila letos na ogled predstava *Metuljček in Metuljčica*, in z Zavodom MARS, ki prireja Čitalnico na jasi. Tam so si otroci ogledali predstavo *Zoopotniki*. Obe instituciji sta v Lutkovnem gledališču Maribor v času festivala izvedli ustvarjalne delavnice. Umetnostna galerija likovno ustvarjalnico, ki je iskala navdih v predstavi *Punch in Judy*. Mariborsko raziskovalno društvo Mars pa je izvajalo delavnice dva dni zapored prav tako na temo predstav, ki so si jih otroci pred delavnico ogledali. Otroci so izdelovali ročne lutke in lutke na palici. Z izmenjavami programov bogatimo svoje programe z različnimi vsebinami in obiskovalce opozarjamo na naše programe, ki potekajo vse leto, in ne samo v času počitnic.

Občinstvo v Mestnem parku – Čitalnica na jasi

Glasbeno – lutkovna delavnica

Letos smo se povezali tudi z Mariborskimi lekarnami, ki so svoj pokroviteljski prispevek razširile z ustvarjalno delavnico izdelovanja zeliščne soli.

Delavnica izdelovanja zeliščne soli

Izbor predstav / Izbor poteka na podlagi prijav slovenskih in tujih lutkovnih gledališč in skupin ter na podlagi ogledov na festivalih. Osredotočamo se predvsem na kakovostne predstave za otroke in na predstave, ki nagovarjajo družinsko občinstvo. Ogledali smo si najboljšo slovensko produkcijo sezone 2011/2012 in izbor tujih lutkovnih predstav. Naše

vodilo pri oblikovanju festivalskega programa ostajata kakovost in misel na naše festivalsko občinstvo. Pri izboru sodelujemo tudi z organizatorji Mini poletja Mini teatra iz Ljubljane, Trnfesta in Emonske promenade v Ljubljani, Poletnega lutkovnega pristana v Lendavi ter festivala Puf na Obali.

Punch & Judy, Gledališče Storybox iz Velike Britanije

Predstave za odrasle / Kljub glavnini predstav, namenjenih otroškemu oz. družinskemu občinstvu, vsako leto del programa namenimo mladini in odraslim. Tokrat sta bili to odlični predstavi *Umazano krilo* Davida Zuazole iz Čila in premiera koprodukcije Športnikov s Češke in Lutkovnega gledališča Maribor *Gagarin!*. Festivalaska uprizoritev je bila hkrati tudi slovenska premiera, bila je dobro obiskana in dobila izvrstne ocene v medijih. Vsako leto opazamo znatno povečanje zanimanja za predstave, namenjene starejšim.

Češki Športniki in slovenski LGM: *Gagarin!*

Sodelovanje / Ohranjamo dolgoletne povezave z drugimi prireditelji sorodnih festivalov po Sloveniji: Emonska promenada, Trnfest in Mini poletje v Ljubljani, PUF festival na Obali in Poletni lutkovni pristan v Lendavi. Zaradi tradicionalnega sodelovanja in dobro povezane mreže je naš program pestrejši, bolj kakovosten in finančno ugodnejši, kot bi bil v primeru, če bi sami neodvisno od ostalih organizatorjev vabili gledališča in skupine v Slovenijo.

David Zuazola iz Čila s predstavo Umazano krilo

Otroška lutkovna delavnica / Priredili smo že tradicionalno otroško festivalsko lutkovno delavnico, kjer so otroci pod mentorskim vodstvom profesorice Sabine Šinko in s pomočjo dijakinj ustvarjali lutke in pripravili krajši predstavi, ki sta bili na ogled v okviru festivalskega programa. Letos so otroci ustvarjali na temo pravljic italijanskega pisatelja Giannija Rodarija *Miška iz stripa* in *O pobeglem nosu*. Osnovnošolci so ustvarili predstavo od osnutka do lutke preko vaj v prostoru do nastopa pred festivalskim občinstvom. Vsako leto se poglobijo v drugo lutkovno tehniko. Tokrat so ustvarjali lutke na palici in ročne/mimične lutke iz nogavice.

Otroška festivalska delavnica

Spremljevalni program / Tudi letos smo postavili prostorsko postavitev in jo poimenovali *Mestece v kitu*. Lesen podest s polkrožno konstrukcijo, ki je ustvarjala neke vrste streho, si je letos znova zamislila avtorica konstrukcije in izvirne postavitve izpred dveh let – Nina Šulin. Prostor je poselila z lesenimi hiškami, ki so s poslikavo in drobnimi lutkovnimi elementi pripovedovale različne mestne zgodbe. Mestece se je po koncu festivala preselilo v notranjost Lutkovnega gledališča Maribor.

Mišmačje mestece v kitu

V avli Lutkovnega gledališča Maribor smo v času festivala postavili fotografsko predstavo z naslovom *Look at me!* Portreti otrok s posebnimi potrebami in misli, ki spremljajo fotografije, nam ponujajo edinstveno popotovanje skozi preprostost vsakdanjega življenja in odkrivanje ljubezni brez pričakovanj.

Fotografska razstava Look at me!

Otroška žirija / V času festivala je otroška žirija ocenjevala predstave, namenjene mladim gledalcem, in sedmim podelila najvišje število – 25 zlatih zvezdic:

- Lutkovno gledališče Pupilla, Lendava: **Zoopotniki**
- Estonsko lutkovno in mladinsko gledališče, Talinn, Estonija: **Roke in rokavice**
- Mini teater, Ljubljana: **Sneguljčica**
- Gledališče Labirint, Ljubljana: **Metuljček in metuljčica**
- Gledališče Ciróka, Kecskemét, Madžarska: **Gabi in leteči dedek**
- Tom Greder, Avstralija-Švica: **Oskar na vlaku**
- Lutkovno gledališče Maribor: **Ko je Šlemil šel v Varšavo**

Izmed teh sedmih so otroci, ki so redno prihajali na lutkovne predstave, izbrali zmagovalko – predstavo *Sneguljčica* Mini teatra iz Ljubljane in ji podelili posebno nagrado festivala Maček iz žaklja.

Katera najlepša v deželi je tej?

Končna podoba festivala vedno rahlo odstopa od načrtovane. Ne gre za spremembe pri načrtovanem obsegu, ampak za spremembe v naslovih predstav. Z nekaterimi lutkovnimi ustvarjalci ne moremo časovno uskladiti njihovega nastopa. Nekaj sprememb pa se zgodi zaradi usklajevanja programa z ostalimi prireditelji festivalov po Sloveniji.

V letu 2012 smo načrtovali 17 dogodkov, zgodilo pa se jih je 25. Ohranili smo le pet načrtovanih predstav (gostovanje dveh pa smo izvedli med sezono) in vse spremljevalne dogodke.

Medijske povezave / izbor:

- <http://veza.sigledal.org/prispevki/v-mariboru-spet-poletni-lutkovni-pristan>
- <http://veza.sigledal.org/prispevki/lutkovno-gledalisce-maribor-v-novo-sezono-zgodb>
- <http://www.sta.si/vest.php?id=1799205>
- <http://veza.sigledal.org/prispevki/v-lgm-gostovanje-nemskih-lutkarjev-s-kositrnim-vojakom>
- http://www.siol.net/kultura/dogodki/2012/09/otroci_najbolj_navduseni_nad_sneguljci
- <http://veza.sigledal.org/prispevki/porocilo-23-poletnega-lutkovnega-pristana-2012>
- <http://www.sta.si/vest.php?id=1796790>
- <http://www.totimaribor.si/2012/09/poletni-lutkovni-pristan-obiskalo-kar-6-000-ljudi/>
- <http://www.telegraf.si/v-mariboru-se-danes-pticne-23-poletni-lutkovni-pristan/>
- <http://web.vecer.com/portali/vecer/v1/default.asp?kaj=3&id=2012081105815183>
- <http://www.rtv slo.si/>
- <http://www.erevija.com/novica/4515813/Kjer-jezik-nikoli-ni-tezava-Cas-je-za-nov-Pol>
- <http://www.erevija.com/novica/4514745/Poletni-lutkovni-pristan-ponovno-vabi-pred-S>
- <http://www.sta.si/vest.php?id=1788543>
- <http://ms.sta.si/2012/08/poletni-lutkovni-pristan-ponovno-vabi-pred-mariborske-minorite/>
- <http://ms.sta.si/2012/08/konec-tedna-v-mariboru-spet-poletni-lutkovni-pristan/>
- <http://www.sta.si/vest.php?id=1788246>
- <http://www.erevija.com/novica/4509081/Deloskop-napoveduje:-Poletni-lutkovni-prist>
- <http://www.delo.si/kultura/deloskop/deloskop-napoveduje-poletni-lutkovni-Ve%C4%8D>

Napoved, STA, 15. 9. 2012:

*/.../ Maribor, 15. septembra (STA) - V Lutkovnem gledališču Maribor (LGM) bodo danes premierno uprizorili predstavo **Mož**, ki je sadil drevesa, nastalo po pripovedi francoskega pisatelja Jeana Gionoja. Zgodba po besedah režiserke Nike Bezeljak govori o človekovem odnosu do narave in smislu življenja. Avtor zamisli je Miha Bezeljak, ki moža tudi upodobi na odru. Zgodba je bila v knjižni obliki prvič izdana leta 1953 in kasneje v obliki kratkega animiranega filma prenesena tudi na filmsko platno. Govori o pastirju, ki se nameni pogozditi dolino ob vznožju francoskih Alp. Na koncu se suha oglarska dežela spremeni v rodovitno pokrajino. Pripovedujemo zgodbo o izjemnem človeku, ki je, kot je razvidno že iz naslova, sadil drevesa. Predvsem gre za njegovo izjemnost v njegovi plemenitosti, da tega ne počne iz nekega sebičnega videnja ali stremenja. On pač deluje, s tem delovanjem oživi celo pokrajino in osmisli življenje tam, kjer živi, ne da bi to sploh bil njegov cilj,' je na novinarski konferenci minuli teden pojasnila režiserka. Predstava se uprizoritveno osredotoča na enega igralca, to je Miho Bezeljaka. 'Mož nima nekega namena, preprosto deluje,' je kot glavno misel izpostavil tudi Bezeljak. 'To počne in ne razmišlja, ali mu bo uspelo ali ne. Ljudje po navadi ne delamo tako, radi si zakompliciramo življenje.' Tehnično je v ospredju predstave predvsem gib, ki ga je Bezeljaku pomagala osvojiti svetovalka Tanja Zgonc. Preprosta scenografija je delo Branka Hojnika, avtor zvočne podobe je Marko Jakopanec. Za predstavo **Gagarin!**, ki je bila premierno predstavljena 1. septembra v okviru **Poletnega lutkovnega pristana**, je to druga v vrsti lutkovnih miniaturnih Zaigrane zgodbe v novi sezoni LGM, ki nastajajo v koprodukciji z Evropsko prestolnico kulture (EPK). Vse tri predstave so namenjene mladini in odraslim ter potekajo na malem odru LGM.*

Novodanes.si, 6. 9. 2012:

/.../ Na festivalu Poletni lutkovni pristan se je od 11. avgusta do 3. septembra v Mariboru zvrstilo 25 različnih predstav. Otroška žirija je sedmim otroškim lutkovnim predstavam podelila najvišje število točk. Izmed teh pa so otroci za zmagovalko izbrali predstavo Sneguljčica Mini teatra iz Ljubljane.

TotiMaribor, Poročilo PLP, 5. 9. 2012:

Poletni lutkovni pristan 2012 - mednarodni lutkovni festival, ki ga že 23. leto zapored prireja Lutkovno gledališče Maribor, je končan. Obisk je bil izjemen, organizatorji so našeli krepko več kot 6.000 obiskovalcev. Od 11. avgusta do 3. septembra se je zvrstilo 25 različnih predstav, ustvarjalnih delavnic, skupina otrok pa se je udeležila lutkovne delavnice in pod mentorskim vodstvom Sabine Šinko pripravila kratko predstavo. Pred lutkovnim gledališčem je v času festivala stala prostorska postavitev z naslovom Mestece v kitu, v avli gledališča pa razstava z naslovom Look at me. Ob slovenskih lutkovnih predstavah so v goste prišle predstave iz Češke, Slovaške, Švice, Avstralije, Nemčije, Estonije, Čila, Madžarske in Velike Britanije. Festival je nagovarjal predvsem mlajše in tudi starejše gledalce. Med drugim je festival tokrat gostil slovensko premiero predstave Gagarin ? koprodukcijo Lutkovnega gledališča Maribor in čeških Športnikov. Obisk je bil izjemen, saj so organizatorji našeli krepko več kot 6.000 obiskovalcev. Večina predstav je bila na ogled na prostem, nekatere pa so ustvarjalci izvedli na obeh odrih v LGM. Lutkovno gledališče Maribor se je že tretje leto zapored povežalo z nekaterimi kulturnimi institucijami v mestu in si v času festivala izmenjalo program z Umetnostno galerijo Maribor ? tam je bila na ogled predstava Metuljček in Metuljčica ? in z Zavodom Mars, ki prireja Čitalnico na jasi. Otroci so si tam ogledali predstavo Zoopotniki. Obe instituciji pa sta v LGM v času festivala izvedli ustvarjalne delavnice. V času festivala je otroška žirija ocenjevala predstave namenjene mladim gledalcem in sedmim otroškim lutkovnim predstavam podelila najvišje število ? 25 zlatih zvezdic: Lutkovno gledališče Pupilla, Lendava: Zoopotniki, Estonsko lutkovno in mladinsko gledališče, Talinn, Estonija: Roke in rokavice, Mini teater, Ljubljana: Sneguljčica, Gledališče Labirint, Ljubljana: Metuljček in metuljčica, Gledališče Ciroka, Kecskemét, Madžarska: Gabi in leteči dedek, Tom Greder, Avstralija ? Švica: Oskar na vlaku in Lutkovno gledališče Maribor: Ko je Šlemin šel v Varšavo. Izmed teh pa so otroci, ki so redno prihajali na lutkovne predstave, izbrali zmagovalko ? predstavo Sneguljčica in ji podelili posebno nagrado festivala Maček iz žaklja.

Večer, Napoved PLP, 11. 8. 2012:

Po besedah umetniške vodje Katarine Klančnik Kocutar bo festival letos "takšen, kot gapoznamo", čeprav so mednarodni program zaradi Evropske prestolnice kulture (EPK) razširili na vse leto. Ob koncih tedna do 3. septembra bodo na ogled uspešne slovenske predstave pretekle sezone in izbor kakovostnih predstav iz tujine. Gostujoče predstave bodo iz Češke, Nemčije, Estonije, Madžarske, Velike Britanije, Čila in Avstralije. Iz Slovenije se bodo predstavila lutkovna gledališča iz Lendave, Kranja in Ljubljane. Med vrhunci bo slovensko češka koprodukcija Gagarin, katere slovenska premiera bo 1. septembra. Produkcijo navdihuje zgodba Jurija M. Nagibina Smehlaj in zvezde, ki opisuje življenje in delo prvega človeka v vesolju Jurija Aleksejeviča Gagarina. Predstavo za odrasle je v sodelovanju z LGM pripravila češka skupina Športniki z režiserjem Jakubom Vašičkom, ki se je podpisala že pod zelo uspešno produkcijo Vrnitev v Bullerbyn. Poleg predstav bodo v sodelovanju z Umetnostno galerijo Maribor (UGM) in društvom Mars priredili več ustvarjalnih delavnic. Prav tako bo ves čas trajanja festivala na ogled fotografska razstava "Look at me" avtorjev Petre Greiner, Janeza Debeljaka in Reneja Gomolja s portreti otrok s posebnimi potrebami. Pred stavbo LGM pa bo stala instalacija Mestece v kitu avtorice Nine Šulin. Predstave bodo na dvorišču in v dvoranah lutkovnega gledališča v nekdanjem minoritskem samostanu na Lentu, v Mestnem parku ter v UGM. Vstop je brezplačen.

12za12

Projekt Evropske prestolnice kulture je bil izhodišče za mednarodno zastavljen vsakomesečni program, poimenovan 12za12 – dvanajst predstav v dvanajstih mesecih v letu 2012.

Dolgoletno prirejanje mednarodnega lutkovnega festivala Poletni lutkovni pristan je dalo podstat za razmislek o zasnovi programa. Rdečo nit raznolike celoletne lutkovne krpanke bi lahko opisali kot vznemirljivi, drugačni, alternativni lutkovni dogodki. Kar nekaj predstav iz programa 12za12 je bilo obenem tudi del programa Kulturnih ambasad pri Evropski prestolnici kulture.

Zgodba v belem Avstrijcev Natasche Gundacker in Joachima Bergerja preigrava situacije v nedefiniranem prostoru in času, ki bi lahko bil predrojtni ali pa posmrtni trenutek. Vse je belo – mali angel, telefon, mleko, ključ, papir, igralka, glasbenik ... Kar odstopa od izzivalne beline, je pisan zvok, glasba in šum in pa seveda naša lastna barvita percepcija, ki jo predstava izzove.

Agathe Notnagel in gospod sosed istih avtorjev je predstava in humorna dramsko-lutkovna 'stand up' raziskava lika Agathe Notnagel. Med prijaznim absurdom in izvrstno igralsko kreacijo se giblje na glasbeni niti izvirna forma, ki jo goji gledališko-glasbeni tandem.

Madžarska predstava **Vitez Janoš** Lutkovnega gledališča Griff je zaigrala na tradicionalne, folklorne strune, a s svežimi in gledališko izjemno učinkovitimi prijemi. Izjemno zanimiva je bila predstava tudi zato, ker je ponujala obilje avtentičnih lutkovnih rešitev, preplet mnogih tehnik, masko, namizne lutke in velike lutke, ki jih je vodilo več animatorjev. Predstava je bila del širšega madžarskega programa v okviru Kulturne ambasade Madžarske.

Mlada češka lutkovna umetnica Mirka Bělohávková pod okriljem svojega Gledališča nekega Edija ustvarja vznemirljive duhovite predstave majhnega formata. Njena pisava se kaže skozi edinstveno uporabo lutkovnih in gledaliških sredstev. V sodelovanju z mladimi režiserji in likovniki je na repertoar svojega gledališča uvrstila vrsto različic zgodbe o Rdeči kapici, namenjenih različno starim otrokom. Na našem odru smo si ogledali eno od njih z naslovom **O Rdeči kapici**. Za uvod pa je odigrala še krajšo, a izjemno učinkovito predstavo **Kako so sloni dobili rilec**. Afriške živali nastajajo pred našimi očmi iz prej nedefiniranega ozadja. Igralka za nekatere živali uporabi tudi svoje telo.

Teater Refleksion z Danske je znan po svojih pretanjenih raziskavah lutkovnega medija v manjših formatih. V goste smo povabili predstavo **Pesmi od zgoraj**, namenjeno najmlajšemu občinstvu od leta naprej. Zaprti v majhen bel odrezan valj smo se potopili v miniaturni svet, poseljen s predmeti iz vsakdanjega sveta. Mikrokozmos je žuborel, žarel, nežno in pritajeno je ustvarjal neponovljivo izkušnjo za najmlajše in prav tako intenzivno in očarljivo tudi za gledalce vseh starosti.

Reško lutkovno gledališče se je predstavilo z eno svojih bolj intrigantnih predstav z naslovom **Slavec** in oznako lutkovna koreodrama. Režiser Lary Zappia in scenograf Dalibor Laginja sta ustvarila zelo nenavadno predstavo, ki jo odlikujeta sodobna likovnost in igriva režija. Predvsem pa gre za predstavo, ki nenehno preseneča z nenavadnimi prijemi.

Diaphanie ali spomini neke vile Barbare Mélois je predstava, ki je bila uvrščena tudi v program festivala Prestopi. Francoska umetnica je znana po raziskovanju materialov in po predstavah, kjer na ironičen način govori o problemih sodobne družbe. V predstavi, ki smo si jo ogledali v Mariboru, uporablja celofan kot izhodišče za prosojno in pretanjeno pripoved.

Predstavi **Paper Cut** in **Deževna ptica – zgodba iz papirja** sta pripotovali iz Izraela in sta bili del programa Izraelske kulturne ambasade EPK.

Yael Rassoly je odigrala svojo uspešnico **Paper Cut**, s katero potuje po vsem svetu, po najmenitnejših festivalih, zanjo prejema nagrade in priznanja. Tudi v Mariboru je požele navdušenje občinstva. Nadvse humoren domišljjski svet osamljene tajnice se odpira pred nami kot dvodimenzionalna lepljenka in rezljanka filmskih citatov, in starih razglednic.

Likovnost in material **Deževne ptice** The Train Theater iz Jeruzalema je prav tako papir, vendar na povsem drugačen način. Japonski origami je navdihnil avtorico Galio Levy-Grad, da je ustvarila čarobno in nadvse domiselno izvedbo ekološke pravljice o čarobni ptici. Dokler slišimo ptico v gozdu, bomo živeli srečno. Ko bodo ptice umolknile, pa ...

Za priboljšek in odklon od lutk pa smo si spomladi na hitro privoščili gostiti še festival novega cirkusa, celo paletu slikovite klovnade, zbrane na festivalu **Klovnbuf**, kamor smo izdatno vabili naše mlade gledalce.

Kositrni vojak gledališča Thalias Kompagnons iz Nemčija nas je soočil in očaral s poetično uprizoritvijo, ki se nežno sprehaja na meji med gledališčem, lutkovnim principom in slikarstvom. Na prosojni podlagi pred našimi očmi nastaja in izginja dinamična Andersenova pripoved.

Program 12za12 smo zaokrožili z uspešnico **Kravljica** slovaškega Lutkovnega gledališča Piki. Predstavnika žlahtne nekdanje češkoslovaške lutkovne tradicije Katarína Aulitsová in Ľubomir Piktora sta uprizorila eno svojih zadnjih predstav, v katerih spajata dinamično igro z izvirno uporabo lutkovnih in glasbenih elementov.

Kolnovski podmladek v letu 2012

Agathe Notnagel in gospod sosed

Diaphanie ali spomini neke vile

O Rdeči kapici

Paper Cut

Pesmi od zgoraj

Kositrni vojak

Slavec

Krvljica

Japonska jesen

Program Japonske jeseni je bil sestavni del programa **12za12** in del Japonske kulturne ambasade. Zastavljen je bil kot zgoščena predstavitev tradicionalnega in sodobnega japonskega lutkovnega gledališča in je bil »žepna« študija posameznih področij japonske lutkovne umetnosti – od tradicionalne ljudske in »visoke« do sodobne na presečišču Evrope in Azije.

Program smo začeli s kratko predstavitvijo lutkovne umetnosti na Japonskem – zgodovinski pregled je pripravila ga. Matsuzawa, predstavnica japonske UNIME, sodobno lutkovno gledališče na presečišču različnih izročil in modernih trendov pa je predstavil g. Sawa.

Najobsežnejši del programa sta predstavljali uprizoritvi **Joshitsune in tisoč cvetočih češenj** in **Sanbaso** gledališča Hitomi-za otome bunraku. Očarljivi tradicionalni predstavi so ustvarjalke pospremile z izčrpno razlago in predstavitvijo lutk, animacije, glasbil, različnih funkcij (animatorji, glasbeniki, pripovedovalci) in ustroja bunraku gledališča. Redka priložnost srečanja z avtentično japonsko lutkovno umetnostjo je bila nadvse dragocen umetniški užitek, pospremljen s poljudno razlago in predstavitvijo. Številno občinstvo in tudi lutkovni profesionalci smo bili deležni pravega privilegija z obiskom najbolj kakovostnega ženskega bunraku gledališča z Japonske.

Režiser in celoviti lutkovni ustvarjalec Noriyuki Sawa je uprizoril svojo predstavo **Ninja**. Umetnik, ki ustvarja na presečišču Japonske in Češke in svojimi predstavami in avtorskimi pedagoškimi programi potuje po vsem svetu, je v Ninji odigral vrsto kratkih lutkovni prizorov z različnimi vrstami lutk. Od senčnega gledališča, marionet, do lutk, ki so izjemno čarobne s svojo sposobnostjo transformacije iz enega lika v drugega in tretjega, nas je popeljal skozi znane in manj znane pravljice.

Predstavo je smiselno dopolnila ustvarjalna delavnica z naslovom **Ninja po Ninji**, kjer je Noriyuki Sawa popeljal udeležence na pot razmišljanja in izvedbe lutk, katerih skrivnost je v preobrazbi iz ene forme v drugo.

V času ustvarjalnega bivanja v Lutkovnem gledališču Maribor in nastajanja njegove predstave Ribič Taro je Noriyuki Sawa odigral še svojo predstavo **Pravljice**. Tudi ta predstava je kolaž številnih zgodb v različnih lutkovnih izvedbah. Nanizal je kratke lutkovne koščke, od ljubke Rdeče kapice v zanimivi projekciji in živi animaciji na grafoskopu do čarobne Male morske deklice, ki breztežno zaplava pred očmi gledalcev in duhovitih Treh prašičkov.

Predstava Pravljice je ponudila izvrstno izhodišče za ustvarjalno delavnico z naslovom **Senčno gledališče**. Noriyuki Sawa je nagovoril udeležence, da so raziskovali možnosti, ki jih ponuja igra svetlobe in sence. Iz barvne folije in drugih materialov so nastajale čarobne male umetnine.

Skupina Edo marionete z Japonske je navdušila z **Lutkovnimi etudami**. Dovršene in do zadnje podrobnosti izdelane marionete so oživele druga za drugo. Vsaka etuda je ustvarila svojo atmosfero – poetičnemu prizoru z dekletom s senčnikom sta sledila humoren pijanček in lev, ki je pod svojim slovesnim pregrinjalom skrival dva moža. Lutkar Mitsuri Kamijo je po predstavi razkril skrivnost tradicionalnih marionet z zapletenimi mehanizmi,

z natančno izrezljanimi lesenimi deli teles, s skrbno zašitimi oblačilci, predvsem pa izjemno spretnost svoje animacije desetih vrvic, na katere so marionete pripete. Izvedel je zahtevno delavnico za izkušene lutkovne izvajalce, ki se je je udeležilo 11 profesionalcev iz LGM in LGL.

Program Japonske jeseni smo zaokrožili z nizom **animiranih filmov Kihachira Kawamota**. Kratki animirani filmi znamenitega japonskega avtorja, učenca češkega mojstra Jiřija Trnke iz 70-ih let, so nam odstrli malo znano bogastvo japonskih zgodb o demonih, bojevniki, začarani dekletih, ... v izjemni filmski animaciji. Povsem drugačen svet se je odvil skozi vrsto kratkih animiranih filmov, dolgih od minute do 19 minut, in celovečerni animirani film z naslovom Knjiga mrtvih.

Ninja

Sanbaso

Ustvarjalna delavnica Ninja po ninji

Edo Marionete

Pravljice

Demon Kichachira Kawamota

Ustvarjalna delavnica senčnega gledališča

Japonska jesen je nadvse bogato obrodila in nam približala japonsko kulturo skozi izjemno raznolike oblike, ki jim je bila skupna animacija različnih lutk in oživljanje tradicije.

Medijske LGM povezave:

- <http://www.lg-mb.si/12-za-12/>
- <http://www.lg-mb.si/arhiv-novic/agathe-notnagl-in-gospod-sosed/>
- http://www.lg-mb.si/arhiv-novic/zgodba-v-belem_4/
- http://www.lg-mb.si/arhiv-novic/vitez-janos_2/
- http://www.lg-mb.si/arhiv-novic/kako-so-slioni-dobili-rilec_3/
- http://www.lg-mb.si/arhiv-novic/o-rdeci-kapici_2/
- http://www.lg-mb.si/arhiv-novic/pesmi-od-zgoraj_3/
- <http://www.lg-mb.si/arhiv-novic/12-za-12--slavec-21.-april-ob-17.00-velika-dvorana/>
- http://www.lg-mb.si/arhiv-novic/festival-prestopi_2/
- <http://www.lg-mb.si/arhiv-novic/festivala-klovnbuf/>
- http://www.lg-mb.si/arhiv-novic/paper-cut_4/
- <http://www.lg-mb.si/arhiv-novic/dezevna-ptica---zgodba-iz-papirja/>
- http://www.lg-mb.si/arhiv-novic/kositrni-vojak_2/
- <http://www.lg-mb.si/arhiv-novic/kravljica--sobota-1.-12.-2012-velika-dvorana/>
- <http://www.lg-mb.si/f/docs/mediji-o-nas/Vecer-30.01.2012.pdf>
- <http://www.lg-mb.si/mediji-o-nas/ivana-unuk-rsi-1.2.2012/>
- <http://www.lg-mb.si/mediji-o-nas/ivana-unuk-rsi-2.3.2012/>
- <http://www.lg-mb.si/mediji-o-nas/ivana-unuk-rsi-maj-2012--paper-cut/>

Ostale medijske povezave / izbor:

- <http://www.erevija.com/novica/4264556/V-Mariboru-odprli-Kulturno-ambasado-Izraela>

- http://www.siol.net/kultura/epk/novice/2012/05/epk_kulturna_ambasada.aspx

-

[http://novodanes.si/story.php?title=Izrael v EPK z lutkami knjizevnostjo in Hagado](http://novodanes.si/story.php?title=Izrael_v_EPK_z_lutkami_knjizevnostjo_in_Hagado)

- <http://www.totimaribor.si/2012/05/zacenja-se-mesec-izraelske-kulture/>

- <http://www.rtvsllo.si/>

- <http://www.sta.si/vest.php?id=1760469>

Napoved, Večer, 23. 5. 2012:

/.../ Ob nocojšnji otvoritvi izraelske kulturne ambasade v sklopu Evropske prestolnice kulture bo v Lutkovnem gledališču Maribor ob 21.30 na sporedu lutkovna predstava za odrasle Paper Cut izraelske režiserke in lutkarice Yael Rasooly. Avtorica z domiselno uporabo razrezanih starih fotografij pripoveduje romantično zgodbo, ki se spremeni v nočno moro. Predstava je prejela ugledne nagrade na več lutkovnih festivalih po svetu in že več kot dve leti navdušuje občinstvo. Yael Rasooly je končala Šolo za vizualne umetnosti v Jeruzalemu, do desetega leta starosti pa je z družino živela v Kanadi, zato je imela kot mladostnica v Izraelu nekaj težav z iskanjem identitete. V predstavi je uspešno združila svojo klasično pevsko izobrazbo in fascinacijo nad hollywoodskimi filmskimi zvezdami iz 30. let prejšnjega stoletja, filmom noir in Hitchcockovimi mojstrskimi režijskimi prijemi, predvsem prehodom iz romantike v grozo. Predstava bo odigrana v angleščini.

Razširjena napoved, RSI, 2. 3. 2012:

February was the month of Hungarian culture in Maribor. The countries embassy has prepared a rich program. The cultural attaché at the Hungarian embassy in Ljubljana Biborka Molnar.

BIBORKA MOLNAR (cultural attaché at the Hungarian embassy in Ljubljana): So we had contemporary photo exhibition and also surrealism from the beginning of the 20th century. The last event of the Hungarian embassies month was the play dubbed John the Valiant, based on a poem by the famous poet Petöfi Sandor. The Griff puppet theater director Horvath Karoly said that the theater main aim is to bring quality performances. Biborka Molnar translates.

BIBORKA MOLNAR (cultural attaché at the Hungarian embassy in Ljubljana): So the theater is eight years old, it was established in 2004 and basically this puppet theater from Zalagosa performs for the western Hungary part. So this Janos Vitez was one of his so to say old dreams to put it in this puppet show. And he is really proud because this play was invited to the Festival of Puppet Theater in Japan. About the Hungarian puppeteering tradition the director of the Griff puppet theater said the following Biborka Molnar.

BIBORKA MOLNAR (cultural attaché at the Hungarian embassy in Ljubljana): So in Hungary you can talk about professional puppeteering since about 20 or 40 years, and before in was mostly only private companies and for example the oldest puppet theater in Keckami celebrated its 25th birthday. The tale of a brave shepherd who goes through many trials before reaching his goal features all the elements of a fairy tale, but has the basis in everyday life. John the Valiant story changes quickly due to the verses in the poem, so the puppeteers use smaller moving stages and dynamic music to support the flow. One of the puppeteers Atila Farkaš had this to say.

ATTILA FARKAŠ (puppeteer): It's only a part of it because there are a lot of adventures, so that is because we use such a big movement, because the places are changing very quickly. Atila says that his theater wants to present a brought specter of plays.

ATTILA FARKAŠ (puppeteer): We made Andersen, we made also puppet theater for adults, we play some times with real actors. We want to show lot of sides of theater.

NOVINARKA: Biborka Molnar the cultural attaché at the Hungarian embassy in Ljubljana says that she is very pleased with what the European capitol of culture as a project done in Pecs, as well as in Maribor.

BIBORKA MOLNAR (cultural attaché at the Hungarian embassy in Ljubljana): Also two years after the capital of culture Pecs people know about it, they are interested in the city, they go there to visit and see the result. So I think, and I see that here in Maribor this would also happen, already now. It's very vivid and lively, but I think that this will be something that stays.

Priložnostne razstave

Razstav v načrtu dela ne poudarjamo posebej. Izvajamo jih kot redni spremljevalni program premier. V glavnem razstavljamo risbe, skice in likovne osnutke za predstave. Občasne razstave imajo tudi bolj angažirano noto (npr. Look at me!) ali pa so preprosto prostorske postavitve v okviru širših dogodkov z namenom dvosmerne komunikacije – motiviranja obiskovalcev za sodelovanje na dogodkih (Mestece v kitu). Ob tem seveda skrbimo za stalno razstavo lutk v Razstavišču LGM.

Rdeča kapica

Peter Škerl je za predstavo Rdeča kapica ustvaril vrsto izjemno likovno dovršenih osnutkov. Ob glavnih likih zgodbe – Rdeči kapici, Volku, Babici. Lovcu in Veverici - je naslikal tudi vse scenske elemente in rekvizite – drevesa, smreke, hiško, klop, košarico, cvetice ... Likovni material smo seveda razstavili in tako so na belini zažarele nežno pisane podobe Petra Škerla prav tako očarljivo, kot so zažarele v tridimenzionalni črnini odra. Razstava v avli LGM je bila izjemno obiskana.

Marec–april 2012

Peter Škerl

Mestece v kitu

V času festivala Poletni lutkovni pristan smo že tretje leto zapored postavili instalacijo, ljubkovalno poimenovano Kit, tokrat v opremi in izvedbi Nine Šulin. Avtorica si je zamislila izvirno konstrukcijo in izvedbo pred tremi leti, v letu 2011 je konstrukcijo obdelala ustvarjalka s tekstilijami Maja Švagelj. Lansko leto pa je »kita« znova oživila Nina Šulin. Zamislila si je miniaturno mestece z vsemi drobnimi podrobnostmi, ki tako zelo mikajo in nagovarjajo otroke. Ti so se zadrževali ure in ure in se igrali ob hiškah. Prinesli so si celo svoje igračke in preživljali čas v mestecu tudi takrat, kadar ni bilo festivalskega programa. Za tehnične dodatke je poskrbel študent režije Tin Grabnar in tako se je v hiškah premikalo dvigalo, primikale so se drobne figure, nad mestom je krožil balon ...

Glej: Poletni lutkovni pristan

Avgust-september 2012

Look at me

Poletni lutkovni pristan je že od začetka namenjen predvsem otrokom. Otroci so gledalci, ustvarjalci in včasih tudi izvajalci na poletnem festivalu. Tokrat smo v avli LGM v času festivala postavili na ogled razstavo fotografij z naslovom Look at me avtorjev Petre Greiner, Janeza Debeljaka in Reneja Gomolja. Otroci s posebnimi potrebami in

spremljajoča kratka besedila nas blago opominjajo na relativnost naše vsakodnevne percepcije ljudi in dogodkov. Njihovi starši so namreč primorani krepko preizprašati svoje poglede na življenje in najti nove vrednote.

Avgust-september 2012

Mož, ki je sadil drevesa

Razstava lesorezov iz knjige Jeana Gionoja *Mož, ki je sadil drevesa* umetnika Petra Abrama v avli LGM je spremljala premiero predstave z istim naslovom. Subtilne podobe so se imenitno ujele s sporočilom predstave in mehko žarele v preddverju. Avtor je sam postavil razstavo in ustvaril svojevrstno zgodbo v prostoru.

September-november 2012

Peter Abram

Ribič Taro

Razstava osnutkov lutk, scenografije in kostumov avtorja Noriyukija Sawe je spregovorila o zgodovini nastajanja predstave, razkrila je drobne skrivnosti iz procesa in dragoceno obrnila pozornost na izjemno kompleksnost umetniškega pristopa. Koščki blaga, drobci materialov in fotografije faz nastajanja lutk so ob barvitih osnutkih omogočili poglobljen pogled v zakulisje in v čarovnijo lutkovne delavnice.

November-december 2012

Razstava osnutkov Noriyukija Sawe

Mestece v kitu

Razstava lesenega mesteca avtorice Nine Šulin v avli LGM je bila prenos poletnega projekta v avlo LGM. Mestece smo postavili v notranjost in ustvarili v avli povsem drug svet, kot so ga obiskovalci vajeni. Mestece je po poletnem uspešnem in živahnem življenju pred lutkovno hišo, tokrat dihala malce drugače zaradi drugačne razporeditve, a enako igrivo, radovedno in polno privlačnih podrobnosti.

December 2012

Mestece v avli LGM

Mestece v kitu

Pedagoški program

V letu 2012 smo razvijali in nadgrajevali že utečene pedagoške programe za vrtce, šole in odrasle. Pripravili in izvajali smo programe:

- Za zaveso
- 101 lutkovna fizika
- Lutke na razstavi
- Puppets Minority
- Časovno okno
- Pedagoške delavnice za odrasle

V enem naših najbolj iskanih programov **Za zaveso** predvsem odgovarjamo na vprašanja: Kam izginejo lutke in igralci, ko se zavesa zagrne? Kaj vse se skriva v zaodrju in kako se sploh zgodi predstava? Kje najdemo lutkovne zgodbe? Kdo so ljudje, ki so napisani v gledaliških listih in imajo ob imenih oznake, kot so režiser, lektor, dramaturg ipd., pa jih na odru sploh ne vidimo? Kako nastaja lutkovna predstava? Program je lahko povezan s predstavo in je zato bolj osredotočen na specifična vprašanja, ali pa je samostojen in takrat bolj splošen. Vsebino in dolžino (1–3 šolske ure) prilagodimo starosti udeležencev.

Program je primeren tudi kot vsebina kulturnega dneva za skupine iz vrtcev ter osnovnih in srednjih šol.

Izvedli smo ga 30-krat za 1.327 udeležencev.

V programu **101 lutkovna fizika** pa se poglobimo v skrivnosti nastajanja lutk, spregovorimo in pokažemo različne vrste lutk, predstavimo materiale iz katerih izdelujemo lutke, pokažemo orodja potrebujemo za izdelavo lutk in predstavimo postopke. Seveda vse to storimo v lutkovni delavnici. Po zaodrju pa se sprehodimo, ko govorimo o čarovnijah luči, tona in odrske tehnologije. Na koncu pa si otroci s pomočjo mentorjev izdelajo svojo lutko.

Program izvajamo v različnih kombinacijah:

- ogled predstave in ogled gledališča
- ogled predstave, ogled gledališča in izdelava lutk
- ogled predstave in izdelava lutk
- ogled razstave in ogled gledališča
- ogled razstave, ogled gledališča in izdelava lutk
- ogled gledališča in izdelava lutk

Vsebino in dolžino (1–3 šolske ure) prilagodimo starosti udeležencev.

Program je primeren tudi kot vsebina tehniškega ali kulturnega dneva.

Izvedli smo ga 30-krat za 1.008 udeležencev.

Ustvarjamo skupaj

Končni izdelek

Lutke na razstavi so povsem svež program, ki smo ga uvedli z odprtjem razstave o zgodovini Lutkovnega gledališča Maribor. Razstavo smo oblikovali kot lutkovno mesto in jo premišljeno poselili z uravnoteženo lutkovno vsebino. Pri izbiri lutk, rekvizitov, scenskih elementov, partitur in glasbil smo pazili na enakomerno zastopanost avtorjev, predvsem režiserjev in likovnikov, izbirali smo lutke iz različnih obdobjih od leta 1974 naprej, pazili smo, da so zastopane vse lutkovne tehnologije, da so v vitrinah predstavljeni ob lutkah tudi drugi predmeti, ki ilustrirajo nastajanje lutkovne predstave: glasbila, dialogi, orodja za izdelavo lutk, fotografije nekaterih najpomembnejših avtorje in podobno. Vse pa smo oblikovali v privlačno celoto, ki pritegne mladega gledalca. Program smo izvedli 72-krat za 1.868 obiskovalcev.

Pedagoške delavnice za odrasle / Z lutkami in z lutkovnimi predstavami se ukvarja marsikdo, od mentorjev in pedagogov do prostočasnih navdušencev. Za vse smo lani pripravili delavnice, kjer smo postopoma razkrivali, kako se lotimo postavljanja predstave: od izbire predloge, preko lutkovnih tehnologij in izdelave lutk do animacije in glasbene podlage. Odgovarjali smo na konkretna vprašanja ter pomagali pri reševanju praktičnih težav in zapletov, ki jih udeleženci srečujejo na svoji lutkovni poti. Spoznali smo senčne gledališče, in lutke, ki se spreminjajo iz ene v drugo obliko, sprehodili smo se skozi zgodovino posamezne lutkovne tehnologije, izdelali lutko in se spopadli z osnovnimi principi animacije. Seminar smo izvedli v 4 enotah za 25 udeležencev.

V prvi polovici leta smo izvedli tudi program **PUPPETS MINORITY**. To je tečaj angleščine in lutkovna delavnica hkrati. Otroci so risali, lepili, mečkali, slikali in sestavljali prebivališča za lutke in lutke v različnih tehnologijah, ob tem pa so se učili še angleščine. Program je potekal enkrat tedensko po eno polno uro, zaključili pa so ga z lutkovno produkcijo v angleškem jeziku ter pokazali, kaj in koliko so se naučili. Program je sestavljalo 25 enot, v katerih smo zabeležili 204 obiske.

Poseben program, ki ga izvajamo po selitvi v obnovljeni samostan, smo poimenovali **Časovno okno**. Minoritski samostan iz 12. stoletja skriva za svojimi zidovi bogato zgodovino. Mogočna zgradba na dravski terasi ni samo bela lepota in zavetje za lutke, pač pa tudi častitljiva pripovedovalka zgodb. Sledimo jim po vsej stavbi, kjer se staro in novo prepleteta v ubrano harmonijo. Posebej imenitno pa zaživi minoritska pravljica prav v najskrivnostnejšem delu, ki nosi naslov Časovno okno in se nam skozi predmete in izkopenine otipljivo predstavi. Vodeni ogled stavbe lahko poljubno združimo z drugimi programi. Program smo izvedli 82-krat za 1.809 obiskovalcev.

Režemo, lepimo, mečkamo

Sprehod skozi zgodovino

Število izvedb in število obiskovalcev

Program	načrtovano / realizirano število ponovitev	realizirano število obiskovalcev*
Za zaveso	20 / 30	1.327
101 lutkovna fizika	20 / 30	1.008
Časovno okno	50 / 82	1.809
Lutke na razstavi	30 / 72	1.868
Puppets minority	30 / 25	204
Pedagoške delavnice za odrasle	6 / 4	25
Skupaj	156 / 243	6.241

*Števila udeležencev nismo načrtovali, zato ne moremo izvesti primerjave. Je pa število udeležencev znatno večje kot leto poprej (5.009).

Izjemni dogodki

Lutkovna okupacija

Lutkovna okupacija je bila del programa Evropska prestolnica kulture 2012.

Lutkovna okupacija je ime raziskovanja glasbenih in zvočnih dimenzij lutkovnega gledališča. Produkcijski proces je vodil in usmerjal Matija Solce (več o avtorju je dostopno na <http://www.teatromatita.com/>), ki je odpiral polja glasbenih izraznih možnosti lutkovnega gledališča.

Ustvarjalci so skušali mite in legende sestavljati v razpoložensjske lutkovne predstave, temelječe na glasbi (harmonika, tolkala, pihala, petje). Lutkovna okupacija je odstirala možnosti poglobljenega učenja za igralce (osnova animacije različnih lutk glede na tehnologijo, oživljanje lutk, koncentracija, izraz, itn.)

Lutkovna okupacija je bila oblikovana v formatu malih, mobilnih form. V letu 2012 se je zlasti osredotočila na lutke z glasbo in nenavadnimi angažiranimi zgodbami, ki so nagovarjale naključne mimoidoče na ulicah, v klubih, nakupovalnih središčih ter drugih umetniško manj konvencionalnih prostorih. Med njimi: *Trash! in Konflikti*.

Trash!

zabavna tragedija in obenem koncert

Režiser **Matija Solce**

Konec ... in po njem? Trash!

Konec oseb, stvari, misli ... Vse nekoč konča na smetišču časa, kjer se začne novo iskanje izgubljene identitete. Bivši kralj, bivši bršljan, bivša ideja, bivša žarnica, bivši poklic, bivša riba, bivši konjiček, bivši zakon in bivše pokrivalo čakajo v čakalnici Njega, ki jim bo podelil nov smisel ...

Glasbeno-lutkovna kompozicija bo gledalcu postregla z gledališčem objekta, s humornimi in grotesknimi izseki, glasbenimi točkami ter kabaretnimi nastopi na meji absurda. Deset igralcev se bo menjavalo v vlogah glasbenikov in lutkarjev, gledalca bodo popeljali v svet iluzije in ga skušali prepričati, da je grdo lepo, da je tragedija komična oziroma da je mrtvo v resnici živo. In da človek predvsem nikoli ne ve, kaj in kdo je.

Študentje praške gledališke akademije se bodo spopadli s temo *glasbena perspektiva lutkovnega gledališča*, ki jo v svojem nastajajočem doktoratu obravnava Matija Solce, glasbenik, lutkar in režiser predstave Trash!

Ne razmišljajte preveč, slej kot prej vas doleti Trash! Brez besed in z obilo glasbe.

Namenjeno vsem gledalcem, predvsem pa odraslim in mladini, ki jih zanimajo različne izrazne možnosti, igrivost in glasba. Samo enkrat in nikoli več.

Izvajalci

Študenti prvega letnika praške gledališke akademije DAMU:

Sára Arnsteinová, Anděla Blažková, Petra Kosková, Pavel Kozohorský, Jan Nedbal, Ivo Sedláček, Jiří Šimek, Michaela Švédová in Daniel Tůma.

Izvedbe: Klub KGB, 7. 3. 2012 ob 21.30

Klub KGB, 12. 5. 2012, ob 21.30

II. gimnazija Maribor, 20. 5. 2012 ob 11.00 in 12.00

Iz lutkovne kritike *Neverjetno, kaj vse je lahko tudi lutka*, Uroš Smasek, Večer, 10. 3. 2012:
*/.../ Neznanske možnosti lutkovnega ustvarjanja že same po sebi pa tudi v kombinaciji z drugimi gledališkimi elementi je spet dokazal vsestranski, neverjetno duhovito inventivni mlajši domači lutkovno-gledališki in ne nazadnje glasbeni ustvarjalec Matija Solce, šolan v lutkovno sloviti Pragi, s skupino zdajšnjih študentov in študentk prvega letnika praške gledališke akademije DAMU v izjemno uprizorjeni "lutkovni okupaciji" oziroma večeru prodornega gledališča, označenem še obenem za zabavno tragedijo in koncert, predpremierno 6. marca v Ljubljani in premierno večer zatem pod okriljem Lutkovnega gledališča Maribor v klubu KGB (Kulturno glasbeni brlog) v okviru EPK.
*/.../ Solce je igralsko bil nekakšen delovodja, z megafonom nadzirajoč delavce, ki so po njegovih besedah, recimo, veliko delali, a malo naredili, ustvarjali pa predvsem nered. Toda, tako je bilo seveda načrtno zaradi duhovitosti in še to le uvodoma.
*/.../ Na konstrukciji so se kot neverjetne lutke izkazale, recimo, za delavsko malico namenjene žlice, ki so v kombinaciji z rokami študentov oživele kot figure po zaslugi dovršene animacije.***

V celoti objavljena kritika je dostopna na

<http://www.lg-mb.si/f/docs/mediji-o-nas/Vecer---Trash.pdf>

Druge medijske povezave:

- <http://www.lg-mb.si/galerije/lutkovna-okupacija-trash/>
- <http://www.lg-mb.si/mediji-o-nas/natalija-sinkovic-radio-maribor-7.-3.-2012/>
- <http://www.veza.sigledal.org/uprizoritev/trash>
- <http://www.youtube.com/watch?v=vGNtbvYD-tc>
- http://www.lg-mb.si/novice/trash_2/
- <http://www.divadlodisk.cz/repertoar-detail.php?id=518>

Trash! na Drugi

Lutkovna okupacija: Konflikti **Ulična interaktivna lutkovna inštalacija - Europark**

Produkcija: Maribor 2012, festival HISTeRIA, Lutkovno gledališče Ljubljana

Režija **Paz Tatay in Eder Paiva**
Avtor **Matija Solce**
Režiserja **Paz Tatay in Eder Paiva**
Scenografija **Mitja Ritmanič, Zoran Srdič**
Glasba **Orkester Etno Histeria**

Prostor zasede več mobilnih lutkovnih odrov, t. i. 'mobilnih barak', na vsaki se odvije kratka tradicionalna lutkovna predstava z ročnimi lutkami. Sprehajajoč se od enega prizorišča do drugega, si lahko gledalci ogledajo popolno paletu konfliktov, ki so se dogajali skozi zgodovino. Gre za ulično komedijo, ki je namenjena vsej družini, saj je začinjena z močno poudarjenim črno-belimi političnim humorjem, oz. tipičnimi značilnostmi commedie dell'arte.

Izvedbi: Europark Maribor, 13. in 14. 9. 2012 ob 17.00

Medijske povezave:

- http://www.lg-mb.si/galerije/lutkovna-okupacija-konflikti_3/
- http://www.lg-mb.si/arhiv-novic/lutkovna-okupacija-konflikti_2/
- <http://prieditve.rtvsl.si/prieditev/lutkovna-instalacija-lutkovna-okupacija-konflikti/74960/?datum=2012-09-14>
- <http://www.veza.sigledal.org/festival/lutke-2012>

Lutke med šopingom

Javna prisotnost LGM

Lutkovno gledališče Maribor se v svojem nagovarjanju širše in strokovne javnosti poslužuje različnih komunikacijskih metod.

Medijsko partnerstvo

Redni medijski partnerji in pokrovitelji Lutkovnega gledališča Maribor so:

- Radio in televizija Maribor
- Radio Slovenia International
- Press Clipping Maribor
- Večer (Poletni lutkovni pristan)
- SiGledal, portal slovenskega gledališča

LGM novinarske konference v letu Evropske prestolnice kulture 2012

Skupno število novinarskih konferenc, izvedenih v Lutkovnem gledališču Maribor, je bilo 7. Te vključujejo promocijo petih premiernih predstav, festival Poletni lutkovni pristan in posebno, svečano novinarsko konferenco (v sodelovanju z Mestno občino Maribor, 23. 4. 2012, iz fotogalerije <http://www.lg-mb.si/galerije/prof.-jurij-kobe-in-rok-znidarsic-prejela-plecnikovo-nagrado-za-lgm---novinarska-konferenca/>) ob podelitvi Plečnikove nagrade za arhitekturo prof. Juriju Kobetu in Roku Žnidaršiču.

Datirane novinarske konference LGM predstav:

- Rdeča kapica (20. 3. 2012), iz fotogalerije <http://www.lg-mb.si/galerije/rdeca-kapica---novinarska-konferenca/>
- Salto mortale (8. 5. 2012), iz fotogalerije http://www.lg-mb.si/galerije/salto-mortale---novinarska-konferenca_2/
- Poletni lutkovni pristan (9. 8. 2012), iz fotogalerije <http://www.lg-mb.si/galerije/poletni-lutkovni-pristan---novinarska-konferenca-2012/>
- Predstavitev sezone / Mož, ki je sadil drevesa (13. 9. 2012), iz fotogalerije <http://www.lg-mb.si/galerije/nova-sezona-moz-ki-je-sadil-drevesa-nov.konf./>
- Ribič Taro (29. 10. 2012), iz fotogalerije, <http://www.lg-mb.si/galerije/ribic-taro---novinarska-konferenca/>
- Kocke (4. 12. 2012), iz fotogalerije <http://www.lg-mb.si/galerije/kocke---novinarska-konferenca/>

Vse novinarske konference so dobro obiskane, število zastopanosti medijskih hiš je med 6 in 10. Redno so bile prisotne naslednje medijske hiše:

- Večer
- Delo
- Slovenska tiskovna agencija
- RTV Slovenija
- Mariborski Utrip
- Radio Slovenia International
- Radio City
- Radio Center
- drugi elektronski mediji

Novinarske konference in promocija v sklopu Evropske prestolnice kulture

V sklopu Evropske prestolnice kulture je Lutkovno gledališče Maribor sodelovalo na dveh novinarskih konferencah:

- Ob svečani otvoritvi Evropske prestolnice kulture (City hotel Maribor, januar 2012)
- Novinarska konferenca ob predstavitvi programa Japonska jesen, v sodelovanju s programsko entiteto Kulturne ambasade (Vetrinjski dvor, oktober 2012)
Več na <http://www.maribor2012.eu/nc/projekt/prikaz/149418/>

Na splošno ocenjujemo, da je promocijsko sodelovanje z Evropsko prestolnico kulture potekalo dobro, na zavidljivi ravni. Še zlasti velja izpostaviti tiskano in spletno edicijo Življenje na dotik (<http://www.zivljenjenadotik.si/>), kjer se je program Lutkovnega gledališča Maribor redno objavljala. Prav tako velja izpostaviti posebne, knjižne promocijske EPK edicije, kjer je Lutkovno gledališče Maribor po vsebinski, zlasti pa po fotografski plati (fotograf Boštjan Lah) dodobra izpostavljeno. Program Lutkovnega gledališča Maribor je bil redno objavljen tudi na uradni spletni strani EPK (<http://www.maribor2012.eu/>).

MARIBOR 2012 – sklop posebnih / izjemnih dogodkov (več na <http://www.lg-mb.si/maribor-2012/>)

Izjemni dogodki Lutkovnega gledališča Maribor so zaradi izredne intenzivitete zahtevali posebne PR prijeme in pristope. Navedeni dogodki so bili medijsko in tudi sicer dodatno naslovljeni in promovirani po metodi »snežena kepa« (snowing ball method).

V ta sklop sodijo:

- **Zaigrane zgodbe** (Zmrdica in Zmrdek, Janček ježek, Proces ali žalostna zgodba Josefa K., Gagarin!, Mož, ki je sadil drevesa)
- **Lutkovne okupacije** (Trash!, Konflikti)
- **12za12**
- **Japonska jesen**

Nagrade in medijska prepoznavnost

V letu 2012 je predstava, *Ko je Šlemil šel v Varšavo*, skupno prejela 7 nagrad, več na:

- http://www.lg-mb.si/predstave_lgmb/ko-je-slemil-sel-v-varsavo/
- <http://www.lg-mb.si/arhiv-novic/predstava-ko-je-slemil-sel-v-varsavo-je-prejela-stiri-mednarodne-nagrade/>
- <http://www.lg-mb.si/arhiv-novic/ko-je-slemil-sel-v-varsavo--glavna-nagrada-na-45.-pif-festivalu/>
- <http://www.lg-mb.si/arhiv-novic/ko-je-slemil-sel-v-varsavo--dve-nagradi-na-11.-mednarodnem-festivalu-lutk-2012-v-banja-luki-/>.

Izbor medijskih objav / povezave:

- <http://www.erevija.com/novica/4638691/Mariborski-lutkarji-in-njihov-%C5%A0lemil-Na>
- <http://veza.sigledal.org/prispevki/predstava-lutkovnega-gledalisca-maribor-ko-je-slemil-sel-v-varsavo-je-prejela-stiri-mednarodne-nagrade>
- <http://veza.sigledal.org/prispevki/predstava-ko-je-slemil-sel-v-varsavo-na-11-mednarodnem-festivalu-lutk-2012-v-banja-luki-prejela-dve-nagradi>
- <http://veza.sigledal.org/prispevki/predstava-ko-je-slemil-sel-v-varsavo-v-zagrebu-prejela-glavno-nagrado>
- <http://www.rtv slo.si/kultura/oder/mariborski-lutkarji-in-njihov-slemil-v-zagrebu-prejel>
- <http://www.mladina.si/115736/na-zagrebskem-festivalu-pif-glavna-nagrada-maribors>
- <http://www.radio101.hr/news.php?id=129797>
- <http://www.tportal.hr/kultura/kazaliste/213608/Neobicni-slemil-laureat-PIF-a.html#.UQZ9tGd5ftw>
- <http://www.culturenet.hr/default.aspx?id=47655>

Šlemil na PIF-u

Elektronski in tiskani mediji

Dogodki Lutkovnega gledališča Maribor se v elektronskih in tiskanih medijih redno objavljajo. Objave zajemajo redne napovednike v dnevnikih Večer, Delo in Dnevnik, od januarja 2012 pa tudi v tedniku Mladina; obširne reportaže, lutkovne kritike in intervjuje. Še zlasti gre izpostaviti sodelovanje s kulturnim uredništvom RTV Slovenija, kar nakazuje na pomembnost in plodno sodelovanje dveh nacionalnih institucij. V sklopu slednjega sodelovanja se redno predvajajo LGM telopi in radijski spoti. V letu 2012 pa je RTV Slovenija v svoj redni program vključila predstave *Sneguljčica*, *Zelišča male čarovnice* in *Jakob in mesto*. Le te je tudi sama televizijsko in režijsko posnela (regionalni RTV center Maribor), kar je dragocen doprinos pri trajnem arhiviranju in izobraževanju občinstva. S tem se je Lutkovno gledališče Maribor širši javnosti dodatno predstavilo in na ta način zagotovilo mesto pomembne kulturne institucije znotraj rednega RTV programa na nacionalni ravni. Redno sodelujemo tudi z Otroškim in mladinskim programom RTV Slovenija. Prav tako nam strokovna javnost tudi v letu 2012 ni namenila negativne lutkovne kritike.

Spletna prisotnost

Lutkovno gledališče Maribor javnost redno nagovarja z t. i. e-newslettri (mesečnimi napovedniki, napovedniki posebnih dogodkov ter akcij), socialnimi omrežji (facebook) in spletno stranjo (www.lg-mb.si), katere obisk je v primerjavi z letom 2011 narasel za 10%. Spletna stran je dostopna tudi v angleškem jeziku (<http://www.lg-mb.si/en/>). Svoj program in aktivnosti redno objavljamo na spletnih portalih Napovednik.com, Siol.net, MMC portal, še zlasti pa tvorno sodelujemo s spletnim portalom uprizoritvenih umetnosti (www.sigledal.org).

Publikacije in oglaševanje

Lutkovno gledališče Maribor ob vsaki premieri izda gledališki list, ki javnost še dodatno nagovori o kakovosti posamezne predstave. Ob začetku gledališke sezone izdamo tudi pregledno programsko knjižico. V sklopu Poletnega lutkovnega pristana in Japonske jeseni sta bili v letu 2012 izdani posebni dvojezični programski knjižici in letaki. Oglaševanje festivala in LGM dogodkov znotraj Evropske prestolnice kulture je vključevalo dodatne promocijske aktivnosti: objave t.i. bannerjev in dodatno spletno oglaševanje. Redno oglaševanje je potekalo v dnevniku Večer, mesečniku National Geographic Junior, mesečniku Mariborski Utrip, revijah Mama in dojenček, Moj vrtec in njihovih spletnih socialnih omrežjih.

Sodelovanje s tujimi mediji

Leto 2012 je bilo, spričo dejstva Evropske prestolnice kulture in nagrajeni predstavi, nadvse uspešno. Izpostavljamo presežna medijska sodelovanja in poročanja: BBC, ORF, HRT, RAI, Deutsche Welle, Radio Orange, Kulturpunkt.hr, revija GeoSaison iz Nemčije, Roularta Media Group iz Belgije, Chanel 4, France 24, The Slovenia Times. Posamezni prispevki so dostopni na spletni povezavi <http://www.lg-mb.si/mediji-o-nas/> in na LGM facebook profilu.

Statistika objav*

Predstava / dogodek	Št. medijskih objav
Rdeča kapica	95
Salto mortale	74
Ribič Taro	97
Kocke	70
Zmrdica in Zmrdek	60
Janček ježek	70
Proces ali Žalostna zgodba Josefa K.	42
Gagarin!	60
Mož, ki je sadil drevesa	37
Lutkovne okupacije	30
Poletni lutkovni pristan	240
Japonska jesen	202
12za12	155
Nagrade – Ko je Šlemil šel v Varšavo	47
Predstavitev sezone 2012 / 2013	60
SKUPAJ	1.339

*Ne vključuje objav na spletni strani LGM, facebook profilu in tekočih, dnevnih medijskih objav.

Dostopnost programa LGM

Blagajna

Naloge

- prodaja in izdaja vstopnic za predstave in pedagoški program
- ažuriranje mesečnih programov na info točki in v vitrini pred vhodom
- obveščanje obiskovalcev o predstavah in spremembah tudi po elektronski pošti
- spremljanje internetne prodaje
- skrb za sprotno izdajo ustreznih gledaliških listov in zloženkov za pedagoški program
- spremljanje knjige pritožb, pohval, mnenj in predlogov

Za namen prijaznejšega in bolj tekočega servisa blagajna LGM za pripravo in prodajo vstopnic uporablja lastni program (ISA.IT), ki omogoča neposredno povezavo z glavno blagajno in različne statistične izpise, potrebne za pregledno delovanje zavoda. VST program, ki smo ga naročili za tiskanje vstopnic, je dobro prilagojen trenutnim potrebam LGM. Dopolnjevali in nadgrajevali smo ga pol leta. Za dopolnitve programa se z izvajalcem in dobaviteljem programa sproti dogovarjamo, kadar pri tekočem delu ugotavljamo spremembe.

Delovni čas blagajne:

ponedeljek–petek 10.00–13.00

torek in četrtek tudi 16.00–18.00

sobota 9.00–11.00

in eno uro pred vsako predstavo

Od junija 2011 ponujamo tudi možnost spletnega nakupa vstopnic z moneto. Ta je bila med obiskovalci dobro sprejeta.

Prodaja vstopnic pri blagajni	33.259 vstopnic
Spletna prodaja vstopnic	<u>876 vstopnic</u>
Skupno*	34.135 vstopnic

*Niso všteti t. i. zakupljeni dogodki, kjer vstopnic ne izdaja LGM, temveč izvajalec (v glavnem EPK). Takih dogodkov je bilo 39.

**10.167 vstopnic je bilo brezplačnih – premiere, predpremiere, partnerji, sponzorji, PLP

V LGM se v letu 2012 nismo odločili za klasično abonmajsko strategijo, ampak smo raje pripravili ponudbo kartic, ki omogočajo nakup vstopnic s popustom:

Posamezniki

Klub MINIMINIRITI / Članstvo v klubu prinaša cenejšo vstopnico za otroške predstave – 4 evre. Z eno izkaznico se lahko kupi eno cenejšo vstopnico za posamezno predstavo. O novostih obveščamo po elektronski pošti. Članarina znaša 5 evrov v gledališki sezoni.

Klub SMETAN'CA / Članstvo v klubu prav tako prinaša cenejšo vstopnico za vse predstave – 4 evre za otroške predstave in 8 evrov za odrasle predstave. Z eno izkaznico se lahko kupi dve cenejši vstopnici. Vstopnice se lahko tudi rezervirajo. O novostih obveščamo po elektronski pošti. Članarina znaša 15 evrov v gledališki sezoni.

Klub MINORITI / Abonma zagotavlja ogled petih predstav za odrasle, obveščanje o terminih po telefonu ali elektronski pošti ter nižjo ceno vstopnice – 7 evrov.

DVOJČEK / V dvomesečnem programu se izberejo štiri predstave. Ob nakupu vstopnice za vsako gledalca pripada abonmajski popust in cena posamezne vstopnice znaša 4 evre.

SVET KNJIGE / Ob predložitvi članske izkaznice Sveta knjige znaša cena vstopnice za otroško predstavo 4 evre, za odraslo pa 8 evrov.

LUMPI / Ob predložitvi članske izkaznice Mercator z nalepko Lumpi znaša cena vstopnice za otroško predstavo 4 evre, za odraslo pa 8 evrov. (Sodelovanje samo do konca sezone 11/12, dalje ne.)

Skupine

MINORITSKA SEZONA / Cena vstopnice za posamezno predstavo pri najmanj treh predstavah v sezoni za organizirane skupine vrtcev in šol znaša 4 evre za otroško predstavo in 8 evrov za odraslo.

DARILNI BON / Darilni bon za poljubno število predstav in oseb je odlično darilo za rojstni dan ali praznike. Obdarovanec si sam izbere predstavo in termin ter pri blagajni zamenja darilni bon za vstopnico/vstopnice.

Hostesna služba

V sklopu LGM deluje hostesna služba. Ta zajema 12 hostes (pretežno študentov), ki so zadolženi za informiranje in prijazen sprejem obiskovalcev. Njihovo delo obsega delo v garderobi, pri vstopu v dvorano, v dvorani, na hodnikih ter poročanje o pripombah obiskovalcev. Vodja hostes je Sarah Jane Robinson, ki je zadolžena za urnik dela ter za mesečni obračun dela hostes. Pripravili smo pravilnik, ki natančno opredeljuje njihovo delo.

Večjo dostopnost zagotavljamo tudi z ohranjanjem razumnih cen vstopnic:

- Otroške predstave 5 evrov
- Predstave za odrasle 10 evrov
- Pedagoški program 4 evre

*razen Pedagoških delavnic za odrasle, ki se vrednotijo po sklopih

Ob tem izvajamo številne akcije, ki omogočajo nakupe vstopnic s popustom (glej zgoraj).

Več o dostopnosti tudi v poglavju Javna prisotnost LGM.

Ocena doseženih ciljev in rezultatov

Zakonske in druge pravne osnove

Javni zavod Lutkovno gledališče Maribor deluje po naslednjih aktih:

- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Lutkovno gledališče Maribor (MUV št. 22/04)
- Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o ustanovitvi javnega zavoda Lutkovno gledališče Maribor (MUV št. 33/10)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur. list RS št. 77/07 – UPBI in 56/08, 94/09, 4/10, 20/11)
- Odlok o proračunu Mestne občine Maribor (MUV št. 5/11)
- Nacionalni program za kulturo 2008-2011
- Kulturni program Mestne občine Maribor 2007-2011
- Investicijski program Lutkovno gledališče v Minoritih (2008)
- Zakon o zavodih
- Zakon o javnih uslužbencih
- Zakon o javnih financah (Ur. list RS št. 79/99, 124/00, 79/01, 109/08, 49/09, 107/10, 11/11)
- Navodilo o predložitvi letnih poročil pravnih oseb javnega prava (Ur. list RS št. 109/10)
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju idr.
- Zakon o uravnoteženju javnih financ (Ur. List RS št. 40/12 in 55/12)
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 (Ur. list RS št. 104/12)

Dolgoročni cilji

S preišljenim koncipiranjem zastavljenih programskih vsebin - repertoarja in dodatnih programov - želimo vzpostaviti sodoben lutkovni center, ki bo privabil veliko število gledalcev, hkrati pa omogočal strokovno izmenjavo in umetniški prostor svobodne lutkovne ustvarjalnosti. Kot javni zavod nosimo odgovornost postavljati zgled in vzorec ter vzdrževati visok umetniški nivo lutkovne produkcije.

Dolgoročni cilji Lutkovnega gledališča Maribor so zapisani v strateškem načrtu in skladni z Odlokom o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda LGM (december 2010):

- redna priprava in realizacija kakovostnih lutkovnih predstav za otroke, mladino in odrasle (5 letno)
- posredovanje le-teh domačemu občinstvu v lastni dvorani ter na gostovanjih po vsej Sloveniji
- redno igranje predstav za zamejske Slovence v Avstriji, Italiji in na Madžarskem
- gostovanja na pomembnih mednarodnih lutkovnih festivalih
- posredovanje tuje lutkovne produkcije domačim gledalcem
- skrb za strokovni razvoj
- stalne gledališke izmenjave
- ambiciozen sistem koprodukcij
- aktivno vključevanje otrok, mladine in odraslih skozi sistem delavnic in izobraževanj
- izvajanje mednarodne lutkovne izmenjave, tudi s festivalom PLP
- organiziranje mednarodnega lutkovnega festivala Poletni lutkovni pristan
- izvajanje Bienala Ustanove lutkovnih ustvarjalcev Slovenije
- organiziranje strokovnih razstav
- izdajanje ustreznih lutkovnih publikacij

Repertoarni izbor sloni na pestrosti in raznolikosti literarnih predlog iz domače in svetovne klasične in sodobne otroške literature. Prednost dajemo mladim, perspektivnim avtorjem. Občinstvu posredujemo različne vsebine, izvedene v različnih lutkovnih žanrih ob uporabi različnih lutkovnih tehnologij. Na ta način širimo meje lutkovnega medija in želimo ostati privlačni predvsem za najmlajše gledalce, prepričati pa želimo tudi starejše. Želimo okrepiti znanje in kapacitete lutkovne delavnice, da bi ta postala kreativen, inovativen prostor, naklonjen eksperimentiranju in iskanju novih tehnoloških možnosti. Tako bodo tudi repertoarne predstave privlačne, bogate, presenetljive, predvsem pa izvedene na visokem kakovostnem nivoju.

Ob osnovni dejavnosti gledališče vsako leto organizira mednarodni lutkovni festival Poletni lutkovni pristan, ki deluje kot pestra in tehtna poletna ponudba lutkovnih predstav z vsega sveta, vsako drugo (liho) leto pa slovenski nacionalni lutkovni festival Bienale lutkovnih ustvarjalcev Slovenije.

Pedagoški del pomenijo delavnice, predavanja, Studio LGM, festivalska otroška produkcija in delavnice v počitniških dneh ter med šolskim letom, organizacija in izvedba kulturnih in tehniških dni, sodelovanje s Pedagoško fakulteto Maribor in z umetniškimi akademijami (Ljubljana Osijek, Praga).

LGM se redno prijavlja na zanimive mednarodne festivale po Evropi in svetu, ki so večinoma selektivnega značaja ter za LGM zanimivi zaradi strokovne reference in uveljavljenosti.

LGM sodeluje s TV Slovenija pri snemanju lutkovnih predstav in posredno popularizacijo lutkovnega gledališča.

LGM ustrezno skrbi za prenovljen objekt in ga skuša postopoma spreminjati v privlačno domovanje lutkovne umetnosti v vseh mogočih razsežnostih, del tega je tudi postavitve kompleksne razstave Lutke na razstavi.

LGM se aktivno vključuje v projekt Maribor – evropska prestolnica kulture 2012 kot vodilni izvajalec otroškega in mladinskega programa.

Med prioritete naloge prihodnjih let sodi tudi aktivno vključevanje LGM v oblikovanje študijskega programa lutkovnega gledališča v sklopu akademije za umetnosti, ki jo ustanavlja Univerza v Mariboru. LGM se angažira kot iniciator ideje, koordinator programa, povezovalac z Univerzo, ponudnik prostorskih pogojev (po dograditvi podstrešja LGM) in izvajalec praktičnih študijskih vsebin. Le ustrezen študij lahko permanentno podpre lutkovno umetnost in skrbi za trajnostni razvoj področja v smislu kakovosti, pestrosti in obsega.

Setev za prihodnost

Opomba / Upoštevajoč dejstvo selitve v nove prostore, predvsem pa s tem povezano programsko prenovo, reorganizacijo in kadrovske razširitve, smo oblikovali obširen predlog celovitega razvoja LGM v prihodnjih letih, ki smo ga delno že upoštevali pri oblikovanju repertoarja in dodatne ponudbe gledališča v letih 2010 in 2011.

Razvojne smernice za doseganje dolgoročnih ciljev so predstavljene v enako poimenovanem poglavju tega poročila.

Letni izvedbeni cilji

Navedek iz programa dela za leto 2012

Leto 2012 bo za delovanje LGM precej specifično, predvsem zaradi projekta Evropske prestolnice kulture, katerega nosilec je mesto Maribor. LGM se vključuje v projekt z lastnimi programi (predvsem z dopolnilnimi vsebinami, ki lahko predstavljajo dolgoročno obogatitev redne produkcije gledališča), z mednarodno razširitvijo programa PLP na vse leto pa tudi s prostorsko podporo tujih vsebin. Tudi slednje je premišljeno zastavljeno, da se ne ruši osrednja usmeritev gledališča, ki se lahko neškodljivo dopolnjuje z glasbenimi, plesnimi in cirkuškimi vsebinami. Ostale pa utegnejo biti v škodo obsegu in celovitosti zasnovanega programa LGM.

Posebna (EPK) dopolnitev programa je sklop lutkovnih miniaturk, ki smo jih poimenovali *Zaigrane zgodbe*. Posebno zanimivo mesto lutkovno-glasbenega eksperimenta pa zavzema Lutkovna okupacija.

Programski sklop I

Premiere

V letu 2012 načrtujemo 4 premierne uprizoritve v skupni vrednosti koeficienta 3.

Pomladni del logično zaokroža gledališko sezono 2011/2012 (2011: Kurent, Ko je Šlemil šel v Varšavo, Žaba Greta).

J. in W. Grimm–S. Makarovič: **Rdeča kapica**, režiser: Klemen Markovčič

Klasična pravljica v priredbi ge. Makarovič predstavlja na prvi pogled klišejsko predlogo lutkovne uprizoritve za otroke, vendar temelji na izvirni različici, v kateri vprašanje smrti kot dokončnega obračuna z zlom ni zabrisano. Uprizoritev temelji na fleksibilni scenski postavitvi na velikem odru s hkrati prisotnimi igralci in namiznimi lutkami. Skuša ponujati izčiščen likovni izraz, temelječ na jasnem znakovnem jeziku, izhajajočem iz razmerja med igralcem in lutko. Vodilo ustvarjanja je igriva nepredvidljivost izraza, giba, preobrazbe prostora.

Nebojša Pop Tasić: **Salto mortale**, režiser: Silvan Omerzu

Današnji dan kliče po ponovnem preizpraševanju vrednot, po skromnosti, zavedanju minljivosti, nadomestljivosti in končnosti. Česar so se ljudje v preteklosti zavedali mnogo bolje kot v današnjem svetu cenениh materialnih obljub. Zato posegamo po historični uprizoritveni predlog (Janez V. Valvazor: Prizorišča človeške smrti - Mrtvaški ples), na novo po 'tasićevsko' pesniško in glasbeno premišljeni variaciji motivov mrtvaškega in Vidovega plesa. Predstava za odrasle s pomočjo izvirnih lutkovnih izrazov sooča gledalce z lastno smrtnostjo in se uresničuje kot na videz obešenjaško humoren estetski premislek o pravi lepoti življenja. Salto mortale je postavljen na mali oder.

Jesenski del programa predstavlja uvod v sezono 2012/2013.

Tradicionalna japonska: **Ribič Taro**, režiser: Noryuki Sawa

Predstava Ribič Taro želi soočati sodobno evropsko lutkovno gledališče z japonsko lutkovno tradicijo. V ta namen smo se povezali z enim najpomembnejših japonskih lutkovnih umetnikov, ki že dvajset let živi, ustvarja, predava in poučuje tudi v Evropi. Tradicionalno japonsko pripovedko bo za lutkovno uprizoritev priredil režiser Noryuki Sawa in ji oblikoval želelno likovno podobo. Kot praktični lutkovni izvajalec je izbral zgodbo, ki ponuja bogate možnosti vizualizacije ter predvideva uporabo številnih lutkovnih tehnik. Režiser je izbral: maske, igro igralca (predvsem močno stiliziran gib) in (najpomembnejše!) lutke ningyo-joruri, bolj znane kot bunraku v naših krajih. Predstava na velikem odru.

Po motivih pripovedi Ele Peroci Hišica iz kock: **Kocke**, režiserka: Nika Bezeljak
Predstava nastaja kot estetsko doživetje za najmlajše gledalce od 18 mesecev do štirih let starosti.

Želja predstave je, malčkom omogočiti nevsakdanje prijetno in poučno doživetje. Izzivi: kako usmerjati otrokovo pozornost, kako uporabljati govor oz. besedilo, kako (se) igrati in kje prestopati meje običajnega uprizarjanja. Odsotnost zgodbe kot temelja ter velik pomen materialnosti in telesnosti v tej zvrsti gledališča odpirata široko polje gledališkega eksperimenta ter postavlja gledališče za najmlajše ob bok avantgardnemu in eksperimentalnemu gledališču. V tem kontekstu je uprizarjanje avtentičen umetniški izraz, namenjen mladi publiki z omejeno kulturno ponudbo. Predstavo bomo (vključno z gledalci) umeščali na veliki oder.

Ponovitve predstav iz prejšnjih sezon

- **Kurent.** Postprodukcija je bila že izhodiščno naravnana na leto 2012, saj je predstava (koprodukcija z MGP) osrednji repertoarni prispevek LGM k projektu EPK 2012.
- **Ko je Šlemil šel v Varšavo.** Mala predstava je primerna za gostovanja, glede na svojo ambiciozno zasnovo tudi za festivalska gostovanja na tujih festivalih v Evropi.
- **Žaba Greta.** Lutkovni muzikal z vablivo glasbo bo najbrž precejšnja uspešnica med osnovnošolci.
- **Deževnikarji.** Najbolj iskana predstava po slovenskih kulturnih domovih in gledališčih v pretekli in v tej sezoni.
- **Miška Metka Smetka.** Srednje velika predstava je preprosta za gostovanja in zabavna.
- **Volk in kozlička** prav tako.
- **Pika Nogavička.** Predstavo smo v letu 2011 obnovili in sedaj v odlični formi čaka nove poti.
- **Sneguljčica.** Je uspešnica, ki sestavlja železni repertoar LGM. Klasične 'češke' lesene marionete so šarmantne, radoživa izvedba privlačna, zgodba pa tako ali tako mamljiva.
- **Pepelka.** Zanj velja enako kot za Sneguljčico, le da je bolj 'filigranska' in zato gostovanjem še bolj naklonjena različica.
- **Čebelica Maja.** Ena od najuspešnejših predstav LGM z največ ponovitvami. Prilagojena novemu prostoru optimalno napolni veliki oder novega gledališča.
- **?zakaj.** Češka uspešnica iz pretekle sezone je postala stalnica repertoarja LGM, saj kaže angažirano držo in spoštljiv odnos do otrok ter uvaja zahtevno različico t. i. družinske predstave.
- **Krst pri Savici.** Izjemno nas veseli, da to postaja predstava, ki je najbolj zaželena med odraslimi gledalci (večinoma skupine) in vstopa v učne programe srednjih šol (MB, CE, Ravne, MS).
- **Dejanje brez besed.** Eksperimentalna koprodukcija Studia LGM in Momenta je festivalski hit. Po desetdnevem gostovanju v Avignonu leta 2011 se vrstijo evropska vabila tudi za leto 2012.
- **Vrnitev v Bullerbyn.** V sklopih bomo mednarodno koprodukcijsko predstavo igrali v LGM, prvič marca, nato junija, potem septembra 2012.
- **Meso ali Razodetje.** Predstava za odrasle se v vseh možnih trenutkih sprašuje osnovna eksistencialna vprašanja in čara gledalce, da se vračajo po še.

Gostujoče predstave

Poseben sklop gostujočih predstav v letu 2012 predstavlja program *12za12* v sklopu projekta Evropske prestolnice kulture. Prinaša 12 tujih lutkovnih predstav za gledalce vseh starosti.

- Januar - Avstrija

Natasha Gundacker & Joachim Berger: **Zgodba v belem** (otročka predstava) in **Agathe Notnagel** (kabaret za odrasle)

- Februar - Madžarska

Lutkovno gledališče Griff: **Vitez Janoš** (družinska predstava)

- Marec – Češka

ALS Športniki: **Vrnitev v Bullerbyn**

Trash! češka lutkovna okupacija

- April - Danska

Teater Refleksion: **Pesmi iz nebes**/Songs from Above (družinska predstava)

- Maj – mednarodna dogodka

Prestopi, mednarodni festival alternativnega gledališča

Klovnbuf, festival novega cirkusa

- Avgust – mednarodni dogodek

PLP, poletni lutkovni pristan

- September – Nemčija

Thalias Kompagnons: **Kositrni vojak** (družinska predstava, v sklopu PLP)

- Oktober – Izrael

Yael Rasooly: **Rezljanka** /Paper Cut (družinska predstava)

- November – Japonska

Nori Sawa: **Pravljice**

- December – Slovaška

Gledališče Piki: **Kravljica**

Programski sklop II

Mednarodna gostovanja

LGM kot svoje odgovorno poslanstvo razume gostovanja v zamejstvu, tem pa dodaja možne mednarodne izmenjave in gostovanja na lutkovnih festivalih.

Za mednarodne festivale trenutno najbolj zanimiva predsatva LGM je **Ko je Šlemil šel v Varšavo**, ki se je uvrstila na naslednje festivale: EuroFest, Slupsk (Poljska), Zlata iskra, Kragujevac (Republika Srbija), PIF Zagreb (Hrvaška) in Mednarodni festival gledališč za otroke Banja Luka (BIH).

Predstava **?zakaj** je povabljen na Mednarodni festival gledališč evropskih regij v Hradec Kralove (Češka), **Proces** pa na Svetovni lutkovni karneval v Almaty (Kazahstan).

Festivali

Poletni lutkovni pristan

Triindvajseti mednarodni lutkovni festival bo v letu, ko bo Maribor evropska prestolnica kulture, samo ena izmed mednarodnih manifestacij v mestu in v našem gledališču. Lutkovno dogajanje iz tujih gledališč bo v Lutkovnem gledališču Maribor na ogled skozi vse leto v okviru posebnega projekta »12za12«.

Mednarodno zastavljeno leto bomo tako v poletnem delu namenili predvsem slovenskim lutkovnim predstavam. Izbor najboljših predstav iz leta 2011 bo domačemu in tujemu

občinstvu brez dvoma prikazal dobro in ustvarjalno kondicijo slovenske lutkarije. Ob skrbnem načrtovanju zaživijo vsa tri prizorišča: oder na trgu pred gledališčem in oba notranja odra. Vsaka predstava je uprizorjena na primernem prostoru – zunanji oder gosti bolj živahne, tehnično manj zahtevne uprizoritve, v veliki dvorani so na sporedu večje, tehnično zahtevne predstave, v mali dvorani pa lutkovne miniature, ki terjajo intimnejše vzdušje in bližji stik občinstva z ustvarjalci.

Že vrsto let živa in uspešna je otroška festivalska lutkovna delavnica s pedagoginjo Sabino Šinko.

V letu 2012 bomo izpeljali še festivalsko produkcijo kot kombinacijo izobraževanja in predstave kot končne postaje. Izvrstna švicarska lutkovna ustvarjalka in pedagoginja Margrit Gysin ustvarja na temo slovenske ljudske pravljice Janček Ježek.

Tretje leto zapored bo oživela tudi prostorska postavitev pred LGM. Avtorica izvirne zamisli je Nina Šulin. Kit tako postaja zaščitni znak poletnega dogajanja pred Minoriti in se kot organska celota povezuje s festivalom Poletni lutkovni pristan.

Oko predstavlja eksperimentalni del festivala. Je interaktivna scensko-arhitekturno-lutkovna inštalacija, ki predstavlja različne tehnologije lutk v gibanju na igriv, osupljiv in privlačen način. Avtor zamisli je Gregor Lorenci.

Razno

Pedagoški program

- *Za zaveso*, predstavitvena delavnica o lutkovnem gledališču
- *101 lutkovna fizika*, ustvarjalna delavnica s predstavitvijo lutkovnih tehnik
- *Puppets Minority*, angleščina z lutkami / lutke z angleščino
- *Seminar za mentorje* in vodje krožkov
- *Živi predmet*, gledališče predmetov za srednješolce
- *Lutke na razstavi*, stalna muzejska razstava lutk
- *Časovno okno*

OKO, interaktivna scensko-arhitekturno-lutkovna inštalacija (v sklopu PLP)

Studio LGM

Izjemni dogodki

Gre za dva sklopa miniaturnih uprizoritev – za sladokusce (prvi) in za naključne obiskovalce (drugi). Oba sta del progama Evropska prestolnica kulture 2012.

Zaigrane zgodbe

- Kobe-Kučinović: **Zmrdica**, avtorski projekt Aje Kobe in Tamare Kučinović, april 2012
- **Proces ali Žalostna zgodba Josepha K.**, avtorski projekt MMM (Matija Solce, Miha Arh in Miha Bezeljak), april 2012
- **Mož, ki je sadil drevesa**, avtorski projekt Mihe in Nike Bezeljak po motivih istoimenske pripovedi Jeana Giona, september 2012
- **metamorfoze**, avtorski projekt Yulie Roschine in Anžeta Zevnika, december 2012

Lutkovna okupacija – Sklop lutkovno-glasbeno-uličnih delavnic in akcij (Trash!, Konflikti).

Kazalniki

Kazalci 2012	Načrtovano	Izvedeno	Izvedeno	Komentar
	2012	2012	2011	
Števil premier	4+5	9*	7	5 miniatürk – Zaigrane zgodbe
Št. ponovitev iz prejšnjih sezon	15	17	15	
Št. velikih predstav	6	8	8	
Št. malih predstav	10	14	11	
Št. malih koprodukcij	2	3	2	
Št. srednjih koprodukcij	1	1	1	
Št. velikih koprodukcij	0	0	0	
Št. javnih nekomercialnih prireditev skupaj:	322	392	350	
• Št. izvedb premiernih produkcij	125	163	154	
• Št. izvedb ponovitev iz preteklih sezon	177	191	168	
• Št. gostovanj po Sloveniji	56	73	39	
• Št. gostovanj v zamejstvu	10	10	12	
• Št. mednarodnih gostovanj (brez zamejstva)	8	37	30	
• Št. izvedb gostujočih predstav	20	38	28	
Št. ostalih javnih nekomercialnih prireditev:	173	313	236	
• Pedagoški program	156	243	197	
• Muzejska razstava lutk	1	1	1	77 obiskov - glej pedagoški program
• Mednarodni festival Poletni lutkovni pristan	1 / 20	1 / 25	1 / 27	1 festival / št. dogodkov; 6 v dvoranah LGM
• Priložnostne razstave	1*	6*	3	1 v sklopu PLP
• Studio LGM	1	1	1 / 15	1 koprodukcija – glej ponovitve iz preteklih sezon
• Gostujoči dogodki 2012	0	39	28	Večinoma EPK
Št. obiskovalcev vseh nekomercialnih prireditev:	47.750	71.337	67.741	

• V lastnih dvoranah ali matičnih prizoriščih	35.600	49.906	53.406	
• Na gostovanjih po Sloveniji	9.350	13.031	7.815	
• Na gostovanjih v zamejstvu	1.300	2.000	2.400	
• Na mednarodnih gostovanjih (brez zamejstva)	1.500	6.400	4.120	
Povprečno število obiskovalcev na prireditve	96	131,33	162	Samo predstave
Povprečna zasedenost lastnih dvoran na prireditve	82 %	94,32%	93,6 %	Samo predstave
Povprečna cena vstopnice	3,87	3,63	3,54	Vse vstopnice, tudi pedagoški program
Število prodanih vstopnic	31.400	34.135	37.096	Vse, tudi gratis
Št. koprodukcij / z mednarodnimi koproducenti/ s slovenskimi NVO	2 / 1 / 1	2 / 2 / 1	2 / 1 / 1	3 ponovitve iz preteklih sezon
Št. zaposlenih	26	26	24	2 delavca – javna dela v 2012
Št. zaposlenih igralcev	8	8	8	
Zasedenost zaposlenih igralcev	101	119,5	107	
Načrtovano št. honorarnih zunanjih sodelavcev	35	38	45	
• od tega igralcev	15	10	11	
• od tega igralcev, zaposlenih v drugih javnih zavodih	1	1	0	LGL
Vložek lokalne skupnosti - MOM	401.227	395.226	327.008	
Višina sredstev iz drugih virov - EPK	36.000	39.500	49.500	
Višina sredstev, namenjenih avtorskim honorarjem	201.500	214.722	260.101	

Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev

V tem poglavju obravnavamo zgolj številčne podatke, saj smo o kakovosti izvedenega programa poročali v prejšnjem poglavju. Tudi številke so pomembne, a po našem mnenju predvsem izkupiček na umetniškem in strokovnem področju utemeljeno potrjuje smiselnost delovanja javnega zavoda na področju kulture ter dokazuje kakovost njegove javne službe. Slednje izrazito prepoznajo gledalci predstav, udeleženci pedagoškega programa in obiskovalci drugih prireditev LGM, katerih število se vztrajno veča.

Splošna ocena

Poleg 4 repertoarnih uprizoritev smo načrtovali in izvedli še 5 lutkovnih miniaturk, ki smo jih poimenovali Zaigrane zgodbe. Gre za programski prispevek LGM k projektu Evropske prestolnice kulture in najbolj trajnostno naravnan učinek le-te. Omogočil je večjo kreativnost in drznost v raziskovanju lutkovne umetnosti, hkrati pa gre za programski delež, ki ni zanemarljiv:

Premiere 2012	Št. izvedb/ delež	Št. gledalcev / delež
Repertoarne premiere	78 / 48 %	12.730 / 66,2 %
<u>Zaigrane zgodbe</u>	<u>85 / 52 %</u>	<u>6.513 / 33,8 %</u>
Skupno	163	19.243

Večje število obiskov repertoarnih predstav je posledica njihovega formata in umeščenosti nekaterih v veliko dvorano. Miniaturke so pač majhne, intimne in neposredne, zato izvedbeno učinkovite, a se umeščajo v manjše prostore in premorejo manjše število obiskov (razen pogojno *Zmrdica in Zmrdek* ter *Gagarin!*, ki zaradi likovne zasnove odlično funkcionirata tudi v velikih dvoranh).

Števila načrtovanih ponovitev premier nismo dosegli (načrtovanih 84, izvedenih 78) – realizacija je 93 %, a smo presegli načrtovano izvedbo Zaigranih zgodb (načrtovanih 41 ponovitev, izvedenih 85) – realizacija 207 %.

Razlog za manjše število izvedb na velikem odru je seveda obremenjenost velikega odra gledališča z zunanjimi vsebinami v sklopu projekta EPK (39 dogodkov!). Zato smo z lastnim programom bolj obremenili malo dvorano (ter 'našli' še Klub) z manjšo kapaciteto in z malimi predstavami – kot nalašč so bile za to primerne zgodaj v letu (april 2012) izvedene Zaigrane zgodbe.

A skupno je število izvedb je bistveno preseglo načrtovanih 125 – 163 je 130,4 % načrta.

2 spremembi / Med letom smo izvedli dve programski spremembi, in sicer:

- Jeseni smo se odločili, da v decembru ne izvajamo zahtevne predstave *Ribič Taro* in njeno okrepljeno postprodukcijo prenesemo v leto 2013. Kot praznično predstavo (opremljeno z Božičkom / Dedkom Mrazom in darili) smo raje izbrali preprostejšo in krajšo ter evropskim praznikom bolj domačo *Rdečo kapico*. Opazno je odstopanje izvedb obeh predstav, a skupno število izvedb obeh je blizu načrta, za kanec (5 %) ga presega.
- Odločili smo se zamenjati en naslov – namesto miniaturke *metamorfoze* smo na program umestili koprodukcijo s Športniki *Gagarin!* Razlogov je več: nenehno spreminjanje zasnove koncepta *metamorfoz*, nepremičnost avtorjev, predlogi za odlaganje prvotnega datuma premiere na eni strani ter agilnost, inovativnost, jasnost, ustvarjalnost na drugi strani. Hkrati se je sprememba izkazala za odlično v

postprodukcijem smislu, saj so Športniki v češkem lutkovnem prostoru že dodobra znani, kar predstavi zagotavlja dolgo in bogato življenje – 10 izvedb že v letu 2012.

Zgornja omemba dodatne obremenjenosti prostora (in tehnične službe!) zapopade tudi ponovitve predstav iz preteklih sezon. Ker pa se v prazničnem kulturnem letu nismo želeli odreči izvajanju lastnega programa, smo okrepili količino gostovanj – načrtovanih 66 (Slovenija in zamejstvo) smo povečali na 83 (126 %), ob načrtovanih 8 v tujini pa se jih je zgodilo 37 (462,5 %), 27 od teh na festivalih (337,5 % načrtovanih) in 10 drugih. Skupno je to 120 gostovanj od 354 izvedb lastnih predstav (premiere in ponovitve iz preteklih sezon skupaj), ali 33,9 % na terenu in 66,1 % v domačih dvoranah.

Še dve spremembi / Prišlo je do dveh sprememb načrta pri ponovitvah predstav iz preteklih sezon:

- Načrtovanim ponovitvam predstav smo dodali še eno – *Zelišča male čarovnice* smo želeli odigrati še zadnjič v izvorni zasedbi in predstavo posneti za TV SLO. To smo tudi storili (3 izvedbe).
- Ena, predstava *V prelomu* (9 izvedb), se je nekako 'sama zgodila'. Več o tem poročamo v poglavju *Izvedba programa*.

Tolikšna realizacija se nam zdi velik uspeh, saj so dodatne vsebine (77 dodatnih vsebin!) močno obremenile LGM v letu 2012. Dolžni smo se bili vključiti v EPK (pa tudi želeli smo sodelovati v nekaterih segmentih), po drugi strani pa smo zavezani k izvajanju osnovne javne službe. Skrb za le-to se odraža v povečani obremenjenosti umetniškega ansambla (povprečno 119,5 predstav) in tehnične službe (nadure) ter v stroških dela študentov (nuja po okrepljeni hostesni službi v času zunanjih gostov!). Hkrati pa je tudi povečano povpraševanje po gostovanjih LGM dokaz visoke kakovosti in privlačnosti predstav, saj organizatorji predstav izbirajo program po vedno višjih kriterijih, ki jim jih narekujejo zahtevni obiskovalci.

A edino na način povečanega deleža gostovanj smo lahko dosegli in celo presegli načrtovano število (302) izvedb lastnih predstav na 354 izvedenih, kar prinese realizacijo 117,22 %.

Temu je potrebno dodati še izvedbo 6 priložnostnih razstav, 25 dogodkov v sklopu festivala PLP (od prvotnih 17) in predvsem serijo 38 izjemnih lutkovnih dogodkov, poimenovano 12za12 (od prvotnega načrta 20). Tudi slednje razumemo kot pomembno možnost v okviru projekta EPK, ki smo jo izdatno izkoristili ter tako našim običajnim obiskovalcem in številnim novim gostom (mnogim iz tujine, recimo študenti graške univerze, mnogi 'kulturni' turisti, tuji novinarji in organizatorji dogodkov ter selektorji idr.) predstavljali tuje lutkovne presežke. Tisti, ki smo jih izvedli znotraj entitete Kulturnih ambasad, za nas dejansko niso predstavljali stroška (recimo izraelski predstavi, ena madžarska, japonski sklop) – realizacija znaša 182 %.

Nismo realizirali prostorske inštalacije OKO, predvsem na račun visoke obremenjenosti mojstrov v delavnici za izdelavo lutk in scene (povečana produkcija predstav).

Tudi v letu 2012 se je utrjevalo predvidevanje velike potrebe prostora po okrepljenem izvajanju lutkovnih vsebin, tudi v segmentu pedagoškega programa. Ta postaja vedno bolj priljubljen in predvsem skupine iz vrtcev ter osnovnih in srednjih šol ga vse pogosteje

izbirajo kot dodatno izobraževalno vsebino. Tudi tukaj smo presegli načrt (indeks 156) in izvedli 243 različnih programov.

Nič več nas ne preseneča dejstvo, da LGM postaja vse bolj zanimiv prostor za zunanje izvajalce kulturnih programov brez lastne infrastrukture. Tem (39 raznovrstnim vsebinam, v glavnem v okviru EPK) smo tudi v letu 2012 skušali omogočiti ustrezne pogoje.

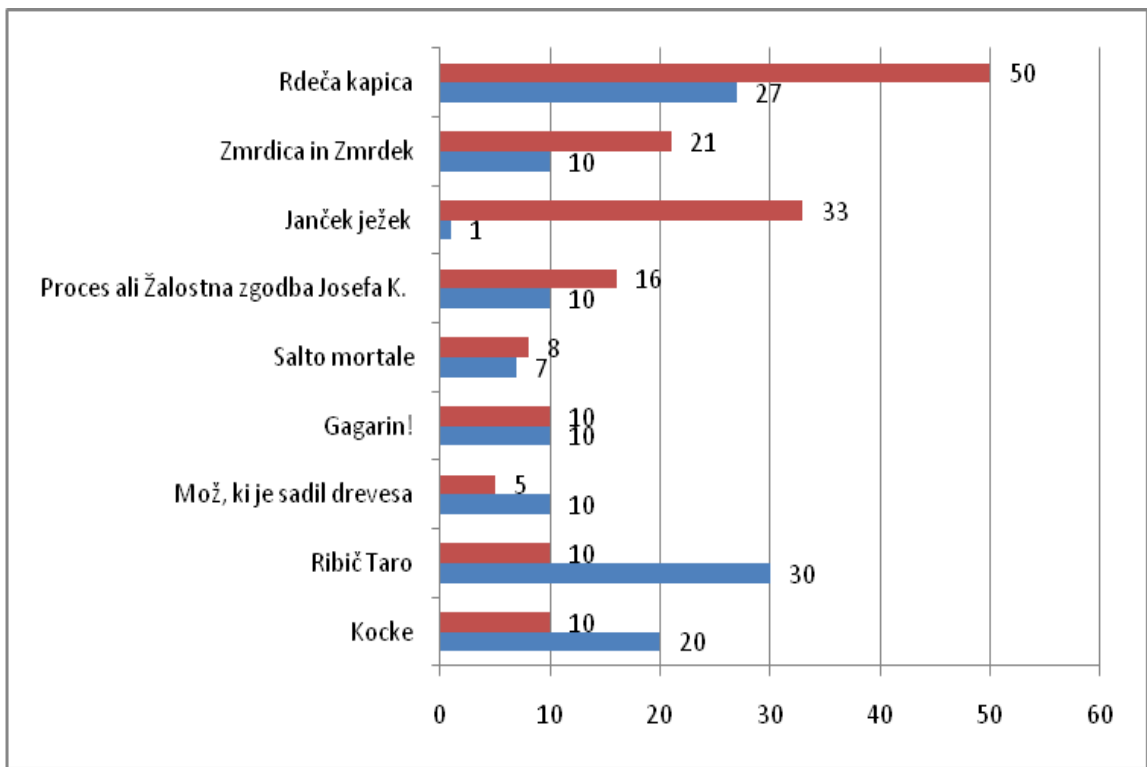
Gostovali so:

- Invalidi (Sonče, Društvo invalidov, Festival gluhih)
- Plesalci (Betontanc, Plesna izba, Galerija plesa, Center plesa)
- Pisatelji (Literarne postaje, Franc Franc)
- Izbrani 'gledališčniki' (3 predstave Borštnikovega srečanja)
- Razno

Hkrati pa smo seveda ostajali odgovorni gostitelji 63 dogodkov, ki smo jih sami izbrali in povabili – 12za12, PLP in Lutkovna okupacija.

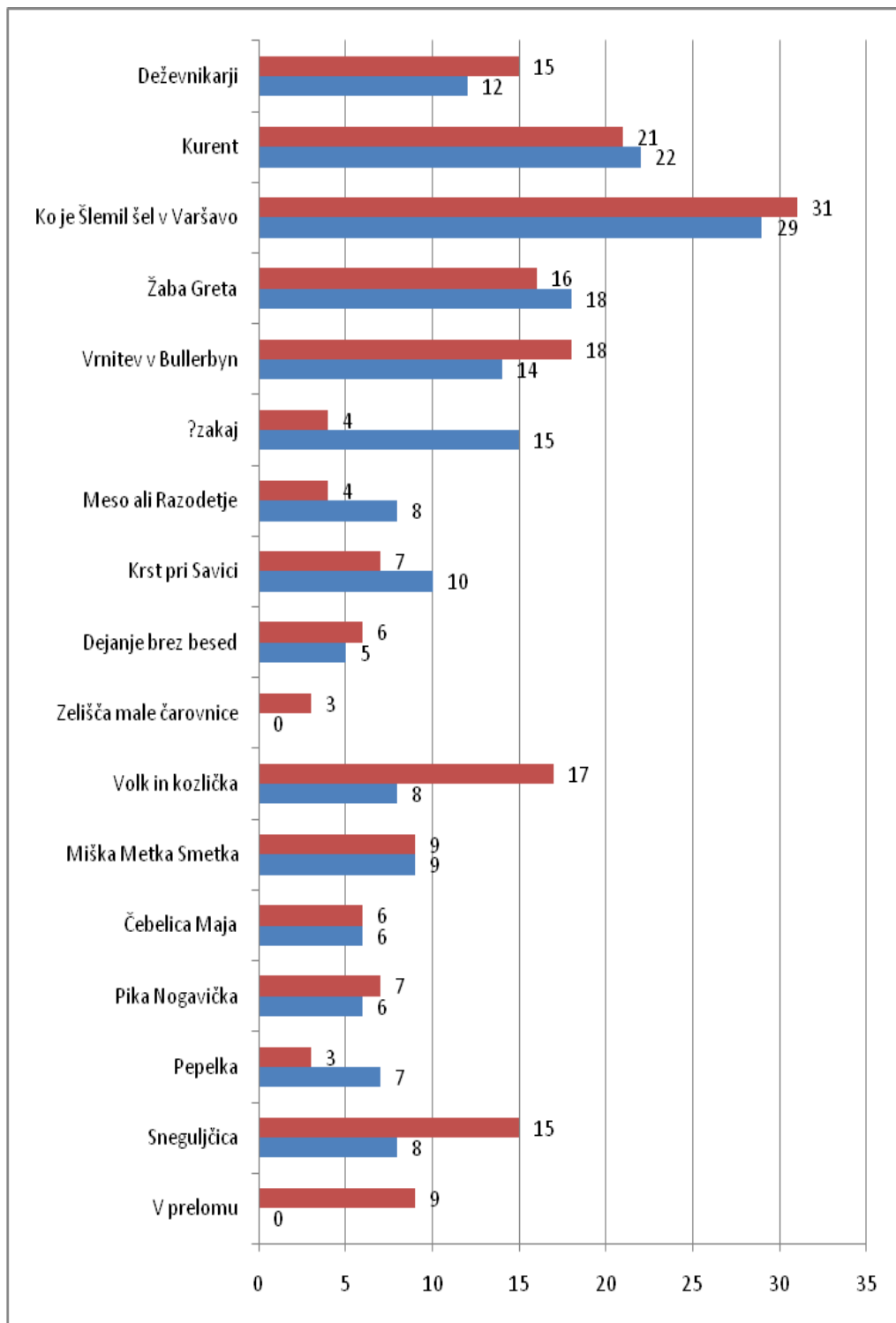
Programski sklop I

Premiere

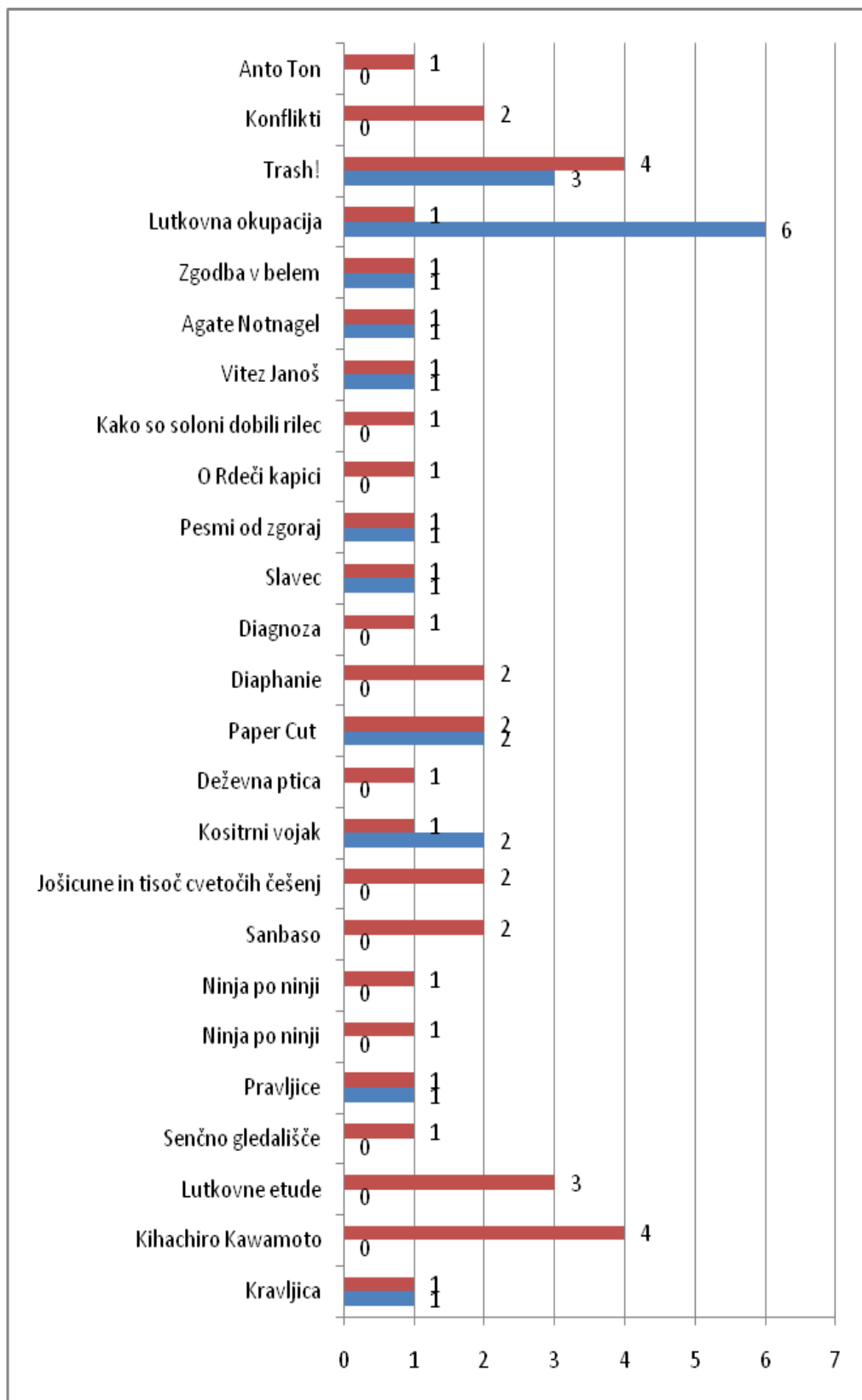
Načrtovane izvedbe = 125
Realizirane izvedbe = 163

Ponovitve predstav iz preteklih sezon

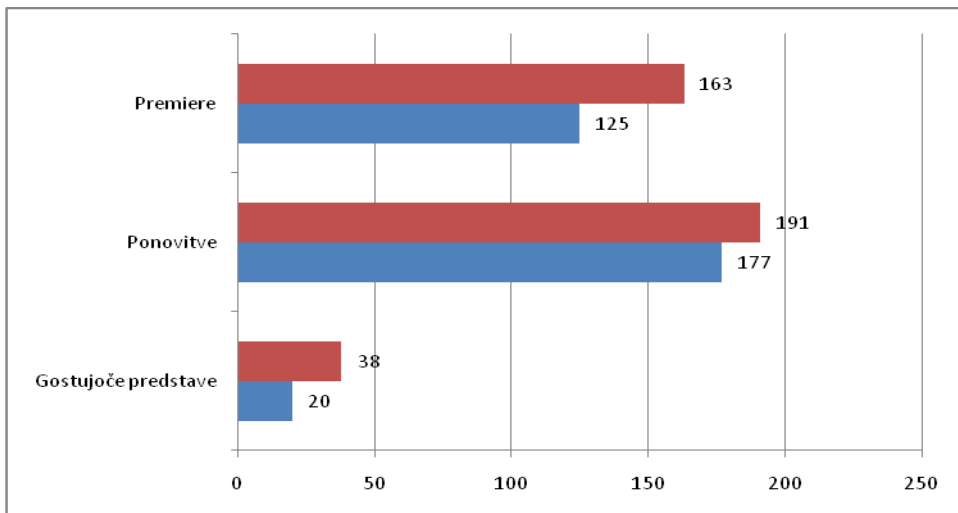
Načrtovane izvedbe = 177
Realizirane izvedbe = 191

Gostujoče predstave

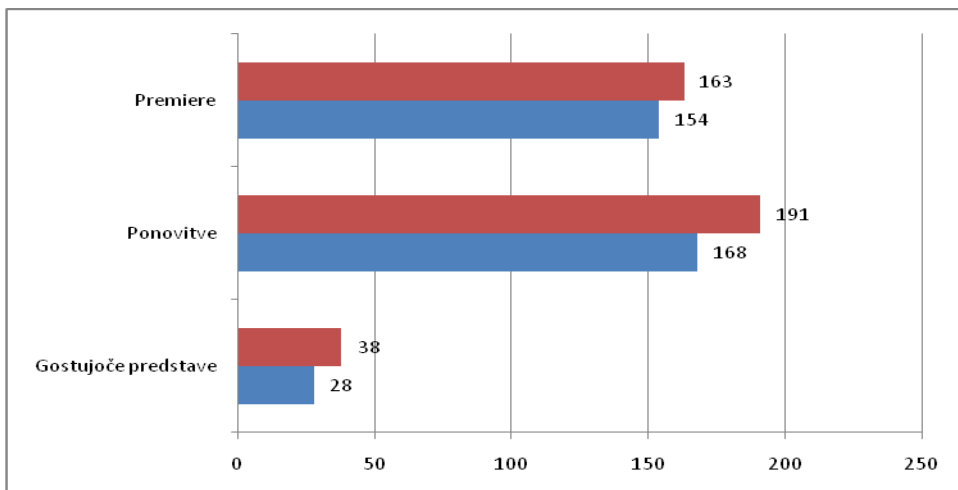
Načrtovane izvedbe = 20
 Realizirane izvedbe = 38

Programski sklop I – načrt in realizacija

Načrtovane izvedbe = 322
Realizirane izvedbe = 392

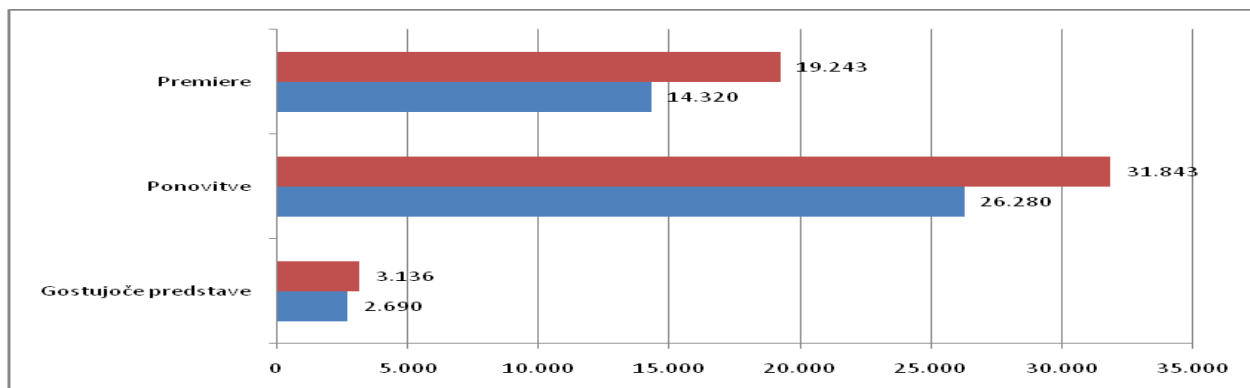
Programski sklop I – 2011 in 2012

Izvedbe v letu 2011 = 350
Izvedbe v letu 2012 = 392

Programski sklop I

smo načrtovali skupno v obsegu 322dogodkov, izvedli pa smo jih 392 (122 %), presegli smo tudi pričakovano število obiskov, ki je bilo 43.290, in dejansko zabeležili večje število obiskov – 54.222 (125 % ali za četrtno več):

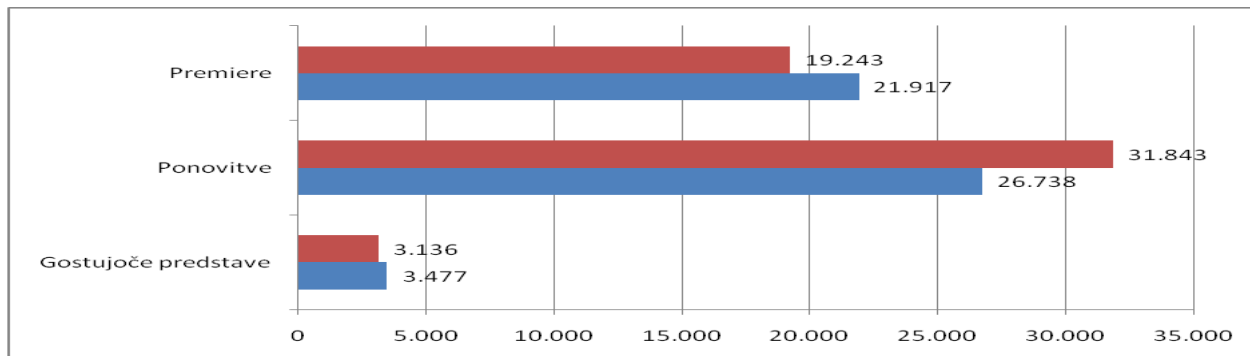

Načrtovani obisk = 43.290
Realizirani obisk = 54.222

Visoka realizacija prinese tudi večji obisk od načrtovanega. Hkrati podatek kaže na boljše razumevanje razpoložljivih kapacitet novega objekta in trud za optimalno 'polnjenje' vseh dvoran. Res je tudi, da je bil program v letu 2012 izjemno gost in privlačen, a to je bil način za popularizacijo lutkovnega gledališča med v prejšnjem letu posebno bogato ponudbo kulturnih dobrin v mestu.

To smo dosegli s premišljeno izvedbo lastne produkcije in tudi s skrbno izbiro gostujočih vsebin (kot že v letu 2011), ki so jih gledalci prav tako odlično sprejemali, poseben interes je bil za sklop Japonska jesen, ki smo ga lahko na račun uspešnega sodelovanja s fundacijo EU Japan Fest Japan Comettee bogato okrepili. Pisarna je namreč krila večino honorarjev, dnevnic in potnih stroškov nastopajočih japonskih umetnikov (Lutkovne etude, Sanbaso, Jošicune in tisoč cvetočih češenj, Animirani filmi Kihachira Kawamota), LGM je dodalo prevode, nekaj prehrane in svoj lastni program. Namestitve so bile pokrite iz programa Kulturnih ambasad v sklopu EPK.

Primerjava obiska z letom poprej prav tako pokaže rast, predvsem v segmentu obiskov ponovitev iz preteklih sezon, ki smo jih izvedli mnogo več od načrtovanega obsega (predvsem na račun gostovanj po Sloveniji med izvajanjem gostujočih programov doma). Želimo si, da rast obiska ostane - umirjena, a trajna tako kot kaže premerjava let 2011 in 2012:

Obisk v 2011 = 52.132
Obisk v 2012 = 54.222

Po pregledu izvedenega se nam zdi, da Programski sklop I v LGM predstavlja zaokroženo in premišljeno celoto in s svojo zanimivo zasnovo privlači vedno večje število obiskovalcev (indeks rasti 104).

Primerjava z letom poprej pa jasno kaže tudi rast obsega izvedbe programa iz prvega sklopa:

Premiere	154 / 163	106
Ponovitve	168 / 191	114
<u>Gostujoče predstave</u>	<u>28 / 38</u>	<u>136</u>
Skupno	350 / 392	112*

*Razlika med rastjo števila predstav (indeks 112) in rastjo obiska (indeks 104) izhaja iz enakomernejše razporeditve posameznih vsebin po vseh gledaliških prostorih LGM, tudi večjo izkoriščenost male dvorane (z majhno kapaciteto) v primerjavi z letom poprej.

Programski sklop I – prostori

		deleži
Gostovanja LGM	127	32,4 %
LGM – Velika dvorana	132	33,7 %
LGM – Mala dvorana	121	30,9 %
LGM – Klub	10	2,5 %
<u>LGM – Studio</u>	<u>2</u>	<u>0,5 %</u>
Skupaj	392	100 %

V luči povečanega izvajanja lastnega programa smo nekoliko presegli načrtovane programske materialne stroške v višini **372.710 €**, in sicer za 16.571 € ter dosegli nekaj višjo skupno vsoto **389.281 €** (indeks 104,45).

Programski sklop I:

Načrtovali smo **281.950 €**, ustvarili pa **275.338 €** stroškov, kar kaže, da smo skupno uspeli zmanjšati stroške Programskega sklopa I za 6.612 € (indeks 97,66), četudi je strošek ponovitev višji.

Presežek se je zgodil v segmentu 'Ponovitve' Programskega sklopa I:

Vsebina	načrtovano	realizirano	+/-	indeks
Premiere	211.700	188.891	22.809	89,23
Ponovitve	49.750	63.805	14.055	128,26
<u>Gostujoče predstave</u>	<u>20.500</u>	<u>22.642</u>	<u>2.142</u>	<u>110,45</u>
Skupaj	281.950	275.338	6.612	97,66

Povečanje stroškov pri ponovitvah gre predvsem na račun plačil avtorskih honorarjev (gostujočih igralcev), pri čemer LGM ni ravno radodaren delodajalec, pač pa so potrebe po delu zunanjih sodelavcev toliko večje zaradi že večkrat omenjene kadrovske podhranjenosti zavoda. Načrtovani avtorski honorarji za Programski sklop I naj bi se izplačali v obsegu 164.030 €, realizirali pa smo 169.267 € izplačil. Razlika znaša 5.237 € (indeks 103).

A je višji posledično tudi dohodek od večjega števila ponovitev, predvsem gostovanj (za četrtno višji dohodek od prodaje blaga in storitev iz naslova izvajanja lastne službe od načrtovanega), in sicer za 34.348 € (indeks 125).

Za odkupe gostujočih predstav smo načrtovali 7.540 €, realizacija pa je bila 10.362 €, za 2.822 € nad planirano, prav tako smo stroške študentskega servisa prekoračili za 1.517 € - načrtovali smo 17.710 €, realizirali pa 19.227 €.

II:

Prekoračili pa smo načrtovane stroške v Programskem sklopu II: načrtovali smo **90.760 €**, realizirali pa **113.943 €** (indeks 125,55).

Stroški festivala PLP so bili planirani na 33.000 €, realizacija pa je bila 30.676 € (indeks 92,96), to je 2.324 € manj od planiranih sredstev. Zmanjšali smo stroške odkupov predstav 2.380 €, planirali smo 11.460 €, realizacija je bila 9.080 €.

Nekaj manj stroškov, kot smo jih načrtovali, je bilo s festivalskimi gostovanji: 12.760 € načrtovanih, 8.924 € pa realiziranih (indeks 69,94 €), skupno torej 3.836 € manj porabljenih sredstev, predvsem pri izplačilih dnevnic in prevozov ter goriva. Ob tem gre opozoriti na podatek, da nismo realizirali samo enega načrtovanega gostovanja v tujini, v zameno pa smo izvedli 29 dodatnih gostovanj. Stroški z gostovanj so majhni, kadar je možno prevoz izvesti z lastnimi vozili.

Presežek stroškov je nastal v segmentih Razno in Izjemni dogodki, in sicer so presegli planirana sredstva 45.000 € na 74.343 € (indeks 165,21), kar je za 29.343 € več od planiranih. Gre za povečanje stroškov založniških in tiskarskih storitev, prevajalskih, oglaševalskih, izdatkov za reprezentanco, stroškov poštne, stroškov goriva, dnevnic, hotelskih storitev, prevozov, študentskega servisa, avtorskih honorarjev in odkupov predstav. Ali na kratko: Dražja od načrtovanega je bila predvsem produkcija Zaigranih zgodb (ki sedaj tako ali tako predstavljajo sestavni del rednega repertoarja gledališča).

Slednje govori o povečanih potrebah zaradi velike količine programa v prostorih LGM. Ob povečanih stroških pa je nadomestilo za uporabo dvoran seglo na 11.800 €. Ta informacija lahko pojasni razliko v realizaciji in jo logično zmanjša na 17.543, kar ni tako katastrofalen presežek, predvsem upoštevajoč njegovo programsko / umetniško vrednost.

Programski sklop II

Gostovanja

LGM je z različnimi predstavami izvedlo 120 gostovanj, kar predstavlja dobro tretjino (33,9 %) vseh lastnih predstav (354). 73 gostovanj (60,8 %) je bilo izvedenih po Sloveniji, 10 (2,8 %) v zamejstvu, 37 (10,4 %) pa v tujini (Češka, Poljska, Nemčija, Hrvaška, Srbija, Bosna in Hercegovina).

Slovenska gostovanja zajemajo predvsem: druga slovenska gledališča (MGP, SNG Nova Gorica, SMG – festival Bobri), kulturne domove z rednim abonmajskim programom za otroke (Novo mesto, Rogaška Slatina, Mežica, Murska Sobota, Ljutomer idr.) ter zamejstvo. Stalne zamejske destinacije so Gorica in Marijin dom v Trstu v Italiji (v organizaciji SNG Nova Gorica) ter Šmihel, Pliberk, Dobrla vas in Celovec v Avstriji v organizaciji KKZ. V Italiji sta lani gostovali predstavi *Žaba Greta* ter *Volk in kozlička* (po 2 izvedbi), v Avstriji pa *Ko je Šlemil šel v Varšavo* (8 izvedb).

Realizacija gostovanj je mnogo večja na račun pravočasnega dogovarjanja s slovenskimi organizatorji, ki sedaj pravočasno sporočajo svoje želje, saj prejemajo obsežne informacije o predstavah sproti, vabila na ogleda pa tudi. Tako je načrtovanje lažje, saj jim izbirni predlagani termini ustrezajo in želijo predstave, ki ustrezajo njihovim potrebam, ponekod pa tudi prostorskim zmožnostim. Tako smo načrtovali 74 gostovanj, realizirali pa smo jih 120 (indeks 162), predvsem na račun gostovanj po Sloveniji, ki smo jih načrtovali 56, realizirali pa 73 (indeks 130). Gostovanja v zamejstvu smo izvedli po načrtu, zato pa so gostovanja v tujini preseгла naš načrt – načrtovali smo 8 izvedb, realizirali pa 37 (indeks 462), od tega 27na festivalih (73 % vseh gostovanj v tujini), načrtovali pa smo 6 festivalskih gostovanj.

Mednarodna gostovanja

Načrtovali smo 6 festivalskih gostovanj v tujini, od teh enega nismo izvedli, in sicer gostovanja na mednarodnem festivalu World Puppet Carnival v Alamtiyju v Kazahstanu, čeprav je bila predstava *Proces* izmed cca. 160 prijavljenih predstav uvrščena v festivalski program (med 30). Razlog je bila slaba komunikacija z organizatorjem, ki ni pravočasno posredoval dokumentacije, potrebne za pridobitev viz in organizacijo transporta opreme. Od načrtovanih 6 festivalskih gostovanj (z 8 izvedbami) v tujini smo jih realizirali 5 (s 6 izvedbami): Eurofest Slupsk, Zlatna iskra Kragujevac, PIF Zagreb, Festival za decu Banja Luka (vse *Ko je šlemil šel v Varšavo*) in Festival evropskih regij Hradec Kralove (*?zakaj*). Glej tudi str. 78.

Največ je gostovala predstava *Ko je Šlemil šel v Varšavo*, in to zelo uspešno (o 7 prejetih nagradah poročamo v poglavju *Ponovitev predstav iz preteklih sezon*).

Dodatno se je skozi leto je zgodilo sledeče:

- *Vrnitev v Bullerbyn*, 14 gostovanj na Češkem
- *Gagrin!*, 8 gostovanj na Češkem
- *Dejanje brez besed*, 2 gostovanji – Euro Scene Leipzig (3 izvedbe) in Skupova Plzen (2 izvedbi)
- *Janček ježek*, 4 gostovanja na Češkem

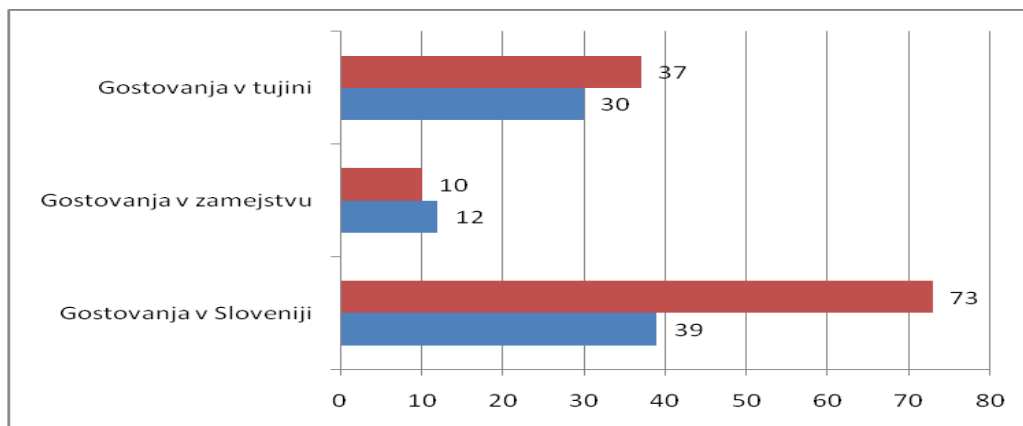
Skupaj to prinese 31 dodatnih nenačrtovanih gostovanj v tujini, od tega 19 festivalskih.

Namesto 8 načrtovanih izvedb smo jih na mednarodnih festivalih v tujini skupno izvedli 27, predvsem na račun mednarodnih koprodukcij, ki zagotavljajo dodaten postproduksijski prostor, na Češkem seveda hkrati in samoumevno tudi festivalskega. Tam se koprodukcijama z lahkoto pridruži *Janček ježek* s svojo minimalistično opremo. Ta kombinacija je dodala še 10 izvedb predstav v tujini. Skupno torej 37 izvedb (indeks 462). Poseben fenomen je *Dejanje brez besed*, ki je na festivalih v tujini zelo priljubljena predstava – v letu 2012 je gostovala na dveh precej pomembnih festivalih (Skupova v Plznu in Euro Scene v Leipzigu).

LGM sicer skrbno razvija strategijo gostovanj na najpomembnejših lutkovnih festivalih, kar je seveda dolgoročen projekt. Predvsem mora biti produkcija dovolj zanimiva, da jo selektorji uvrstijo v festivalski program, potem se v festivalski voz vpreže najbolj pogosta predstava (recimo *Ko je Šlemil šel v Varšavo*), potrebno pa je v to kolesje vpeti tudi ostalo 'festivalsko' produkcijo LGM (npr. *Proces*, *Meso*, *Salto mortale*, *Janček ježek*, *Mož, ki je sadil drevesa* idr.).

Zato število gostovanj ni najbolj merodajen pokazatelj festivalske (oz. gostovanjske) politike gledališča, pomembnejše so navedbe festivalov, na katerih se LGM predstavlja. Poleg naštetih tujih so zagotovo zelo pomembni še nekateri domači: Lutke (*Ko je Šlemil šel v Varšavo*), spremljevalni program Borštnikovega srečanja (*Proces*) in Bobri (*?zakaj*).

Primerjava gostovanj LGM s preteklim letom pokaže naslednjo sliko:

Izvedbe v letu 2011 = 81
Izvedbe v letu 2012 = 120

Število gostovanj je nekoliko večje kljub povečanim 'domačim' programskim obveznostim gledališča, dodatno še v povezavi s projektom EPK. Izvedli smo več gostovanj kot v letu 2011 (indeks 148), celotno število pomeni tretjino lastnih predstav v letu 2012, v veliki meri na račun gostovanj po Sloveniji (indeks 197,3), izvedli smo dve gostovanji manj v zamejstvu (najbrž se bo to število v prihodnosti še manjšalo, sploh v Avstriji, kjer se je menjalo vodstvo KKZ, dosedanjega organizatorja gostovanj slovenskih gledališč na Koroškem), nekaj več pa tudi drugod v tujini (indeks 123).

LGM bo modro festivalsko strategijo skušalo nadaljevati, in sicer z vzpostavljanjem in ohranjanjem stalnih stikov z organizatorji festivalov in s primerno festivalsko politiko (izbor t. i. festivalskih predstav iz lastnega repertoarja), nenazadnje pa ni zanemarljiva strategija mednarodnih koprodukcij, ki bistveno poveča interes festivalov za tovrstne predstave (npr. *Vrnitev v Bullerbyn* in *Gagarin!*).

LGM ob tako dobri realizaciji gostovanj ni preseгло načrtovanih stroškov, realiziralo jih je zgolj 69,94 %: 12.760 € načrtovanih, 8.924 € pa realiziranih (indeks 69,94 €), skupno torej 3.836 € manj porabljenih sredstev, predvsem pri izplačilih dnevnic in prevozov ter goriva. Razlog za to so smiselni in preiščeni koprodukcijški dogovori. Je pa res, da se bo potrebno za ustrežno umestitev v strokovni lutkovni prostor uvrstiti tudi v programe drugih uglednih festivalov, izvedba teh gostovanj pa za gledališče najbrž ne bo tako finančno ugodna.

Poletni lutkovni pristan

Mednarodni lutkovni festival postaja zaščitna znamka poletnega Maribora. Vsako leto preseneti s čim novim, vsako leto je organizacijska shema bolj čvrsta in izvedba boljša. V letu 2012 smo načrtovali 20 vsebin, izvedli pa 25 v obdobju med 11. avgustom do 3. septembrom 2012.

Načrtovane vsebine:

20 dogodkov / cca. 3.000 obiskovalcev

1. *Lutkovno gledališče Pupilla, Lendava* **ZOOPOTNIKI**
2. *Gledališče Weidspeicher, Erfuhrt, Nemčija* **JOSA IN ČAROBNA VIOLINA**
3. *Estonsko lutkovno in mladinsko gledališče, Talin, Estonija* **ROKE IN ROKAVICE**
4. *Lutkovna skupina Davida Zuazola, Santiago, Čile* **UMAZANO KRILO**
5. *Gledališče Nebo, Kranj* **ZRCALCE**
6. *Mini teater, Ljubljana* **SNEGULJČICA**
7. *Gledališče Storybox, Velika Britanija* **PUNCH IN JUDY**
8. *Umetnostna galerija Maribor* **LIKOVNA USTVARJALNICA**
9. *KŠD Štumf in ŠODR teater, Ljubljana* **VOLK IN SEDEM KOZLIČKOV**
10. *Gledališče Labirint, Ljubljana* **METULJČEK IN METULJČICA**
11. *Gledališče Círóka, Kecskemét, Madžarska* **GABI IN LETEČI DEDEK**
12. *Tom Geder, Švica/Australija* **OSKAR NA VLAKU**
13. *Lutkovno gledališče Maribor* **KO JE ŠLEMIL ŠEL V VARŠAVO**
14. *Zavod MARS* **USTVARJALNE DELAVNICE**
15. *Produkcija otroške lutkovne delavnice Poletnega lutkovnega pristani*
16. *Mariborske lekarne* **USTVARJALNA DELAVNICA**
17. *Lutkovno gledališče Maribor* **GLASBENO-LUTKOVNA DELAVNICA**
18. *Prostorska postavitev – lutkovno zatočišče* **MESTECE V KITU**
19. *Festivalska produkcija –* **JANČEK JEŽEK**
20. *Fotografska razstava* **LOOK AT ME**

Realizirane vsebine:

22 / 25 dogodkov / 6.032 obiskovalcev (od tega 971 v dvoranah)

1. **Zoopotniki**, Lutkovno gledališče Pupilla, Lendava, 2 izvedbi
2. **Ele, hop!**, Gledališče Piki, Slovaška, 1 izvedba
3. **Josa in čarobna violina**, Gledališče Weidspeicher, Erfuhrt, Nemčija, 1 izvedba
4. **Ustvarjalne delavnice**, Zavod MARS, 2 izvedbi
5. **Roke in rokavice**, NUP, Estonsko lutkovno in mladinsko gledališče, Talin, Estonija, 1 izvedba
6. **Umazano krilo**, Lutkovna skupina Davida Zuazola, Santiago, Čile, 1 izvedba
7. **Zrcalce**, Gledališče Nebo, Kranj, 1 izvedba

8. **Produkcija otroške lutkovne delavnice Poletnega lutkovnega pristana**, 1 izvedba
9. **Sneguljčica**, Mini teater, Ljubljana, 1 izvedba
10. **Punch in Judy**, Gledališče Storybox, Velika Britanija, 1 izvedba
11. **Likovna ustvarjalnica**, Umetnostna galerija Maribor, 1 izvedba
12. **Zeliščnica**, Mariborske lekarne, 1 izvedba
13. **Volk in sedem kozličkov**, KŠD Štumf in ŠODR teater, Ljubljana, 1 izvedba
14. **Gagarin!**, Športniki in Lutkovno gledališče Maribor, Češka–Slovenija, 2 izvedbi
15. **Metuljček in metuljčica**, Gledališče Labirint, Ljubljana, 1 izvedba
16. **Gabi in leteči dedek**, Gledališče Ciróka, Kecskemét, Madžarska, 1 izvedba
17. **Lutkovna glasba**, delavnica, Lutkovno gledališče Maribor, 2 izvedbi
18. **Oskar na vlaku**, Tom Greder, Avstralija–Švica, 1 izvedba
19. **Ko je Šlemil šel v Varšavo**, Lutkovno gledališče Maribor in EDJK, 1 izvedba
20. **Mestece v kitu**, Prostorska postavitev – lutkovno zatočišče
21. **Look at me!**, Fotografska razstava

Z 20 načrtovanih programskih enot je realizacija zrasla na 21 (dodatno Piki) in na večje število izvedb – 25 (indeks 125). Načrtovanje je bilo zares zelo skrbno, tudi zaradi razširitve festivalskega programa na vse leto, in sicer skozi sklop 12za12 (obravnavan med gostujočimi predstavami). Referenčnost festivala PLP se je širila prav skozi program 12za12, kar se odraža v povečanem številu prijav za leto 2013.

Obisk festivala je težko zabeležiti do zadnjega obiskovalca, saj se večina programa odvija na prostem, brez vstopnic, tudi zunaj območja LGM (park, galerija). V prostorih LGM in klubu KGB smo zabeležili 971 obiskovalcev (vstopnice), sicer je bilo obiskovalcev PLP v letu 2012 6.032.

Program festivala PLP se vsako leto znova prilagaja možnostim gostujočih izvajalcev, zato se skozi leto spreminja. V letu 2012 pa smo z dodatnim programom 12za12 veliko lažje (in pod ugodnejšimi pogoji) vključili želeno kakovostno tujo lutkovno produkcijo (tudi pod zaščitnim znakom EPK).

Festival z odlično organizacijo in skrbnim vodenjem ves čas ostaja tudi v predvidljivih finančnih okvirih. Za to (prav tako kot za umetniško vrednost in vsebinsko pestrost festivala) skrbi umetniška vodja festivala, ki se pri realizaciji uspešno povezuje z ambasadami, inštituti, ponudniki hotelskih namestitev, turističnimi institucijami ipd. Na tak način je marsikaj na prvi pogled nemogočega nenadoma izvedljivo in gledalcem lahko ponudimo presežne lutkovne vsebine: stroški festivala so bili načrtovani na 33.000 €, realizacija pa je bila 30.676 € (indeks 92,96), to je 2.324 € manj od planiranih sredstev.

Razstave

LGM ni načrtovalo posebnih razstavnih dejavnosti razen zaključevanja postavitve stalne muzejske razstave lutk. Aktivnosti v zvezi s tem so se začele takoj ob selitvi leta 2010, vendar zaradi neurejenosti kapele, kamor je umeščeno razstavišče, ni bilo mogoče začeti s postavljanjem. To je po drugi strani omogočilo tehtnejši premislek in možnost raziskave terena (češki muzeji).

Lastna naložba iz leta 2011 se v vseh ozirih splača – interes za obisk hiše se veča, k nam ne prihajajo več samo mestni in okoliški otroci, ampak tudi skupine iz širše regije (Celje, Dramlje, Ravne, Murska Sobota ...). Po drugi strani pa je odlično stekel pedagoški program Lutke na razstavi – 72 izvedb, ki je ustvarjal manj stroškov od načrtovanih, zato se tudi finančna slika lepo uravnoteži.

Poleg stalne muzejske razstave (ki jo prištevamo k pedagoškemu programu, saj vsebinsko predstavlja sestavni del le-tega) smo izvedli še 6 priložnostnih razstav, ki praktično ne pomenijo nikakršnega dodatnega stroška pri izvedbi programa:

- Peter Škerl: Rdeča kapica, ilustracije (marec-april)
- Mestece v kitu, prostorska postavitvev na Vojašniške trgu (avgust-oktober)
- Peter Abram: Mož, ki je sadil drevesa, ilustracije (september)
- Look at me, fotografska razstava (avgust-september)
- Noriyuki Sawa: Ribič Taro, skice in risbe (november)
- Mestece v kitu – prestavitev v avlo

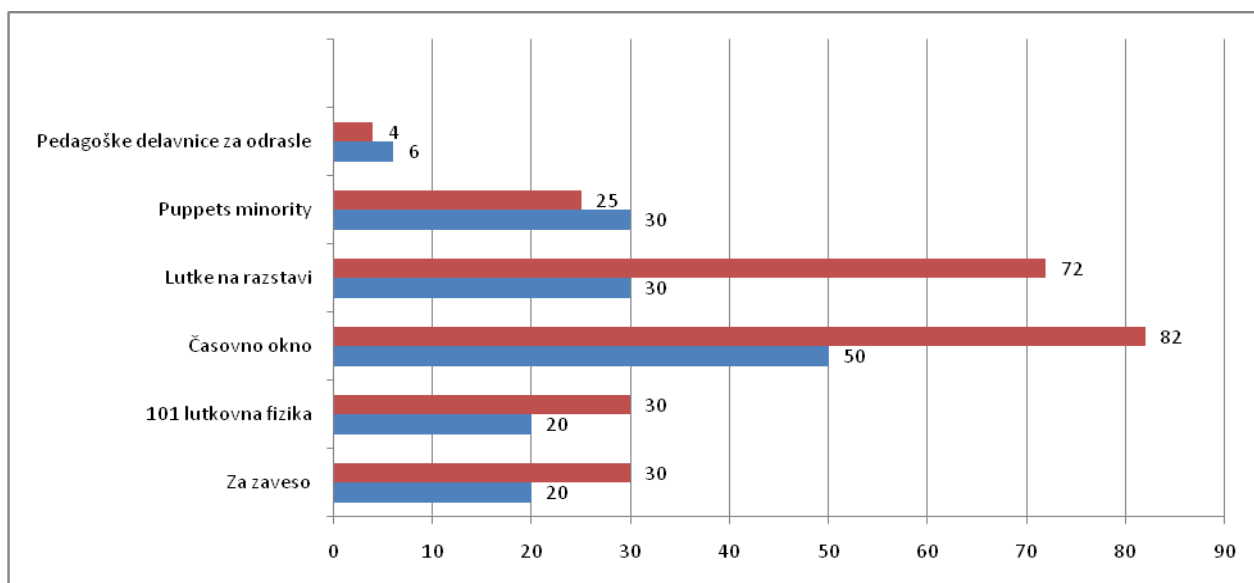
Načrtovali jih posebno nismo, a bomo v bodoče tudi to počeli, saj smatramo razstave kot nujen spremljevalni del Programskega sklopa I – tega dopolnjujejo, morda celo 'pojasnjujejo', predvsem pa obiskovalce informirajo o procesih 'za odrom' in jih motivirajo za dodatni obisk gledališča.

Studio LGM

Načrtovali smo izvedbo delavnice gledališča predmetov za mlade – *Živi predmet*, a je interes upadel zaradi drugih obveznosti udeležencev. Delavnica ni prav zaživela, zato bomo v prihodnje z mladimi sodelovali v drugačnih oblikah.

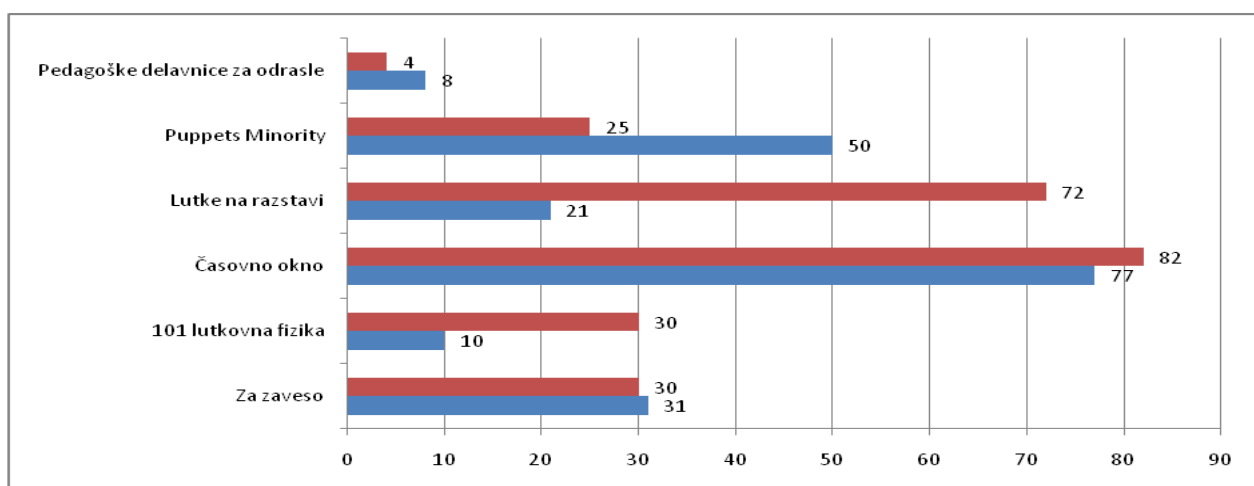
Pedagoški program

Program	načrtovano / realizirano število ponovitev	realizirano število obiskovalcev*
Za zaveso	20 / 30	1.327
101 lutkovna fizika	20 / 30	1.008
Časovno okno	50 / 82	1.809
Lutke na razstavi	30 / 72	1.868
Puppets minority	30 / 25	204
Pedagoške delavnice za odrasle	6 / 4	25
Skupaj	156 / 243	6.241

Načrtovane izvedbe = 156

Realizirane izvedbe = 243

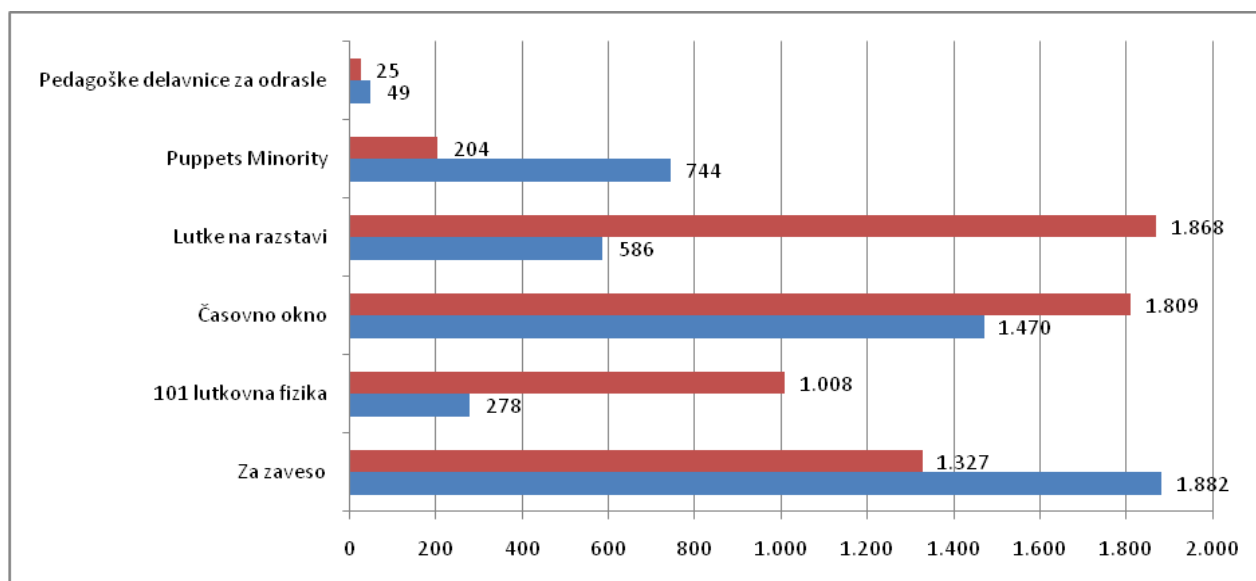

Izvedbe v 2011 = 197

Izvedbe v 2012 = 243

V primerjavi z letom 2011 se je pedagoški program razširil. V 2011 smo izvedli 197 enot s 5.009 udeleženci, v letu 2012 pa 243 programov (indeks 123,3) s 6.241 udeleženci (indeks 124,6).

Po posameznih programih:

Obisk v 2011 = 5.009

Obisk v 2012 = 6.241

Manjši obseg programa *Puppets Minority* je posledica tega, da programa v sezoni 2012/2013 nismo začeli izvajati (manjka jesenski del), ker je bil interes za vpis premajhen.

Po drugi strani pa močno narašča povpraševanje predvsem po programih:

- *Lutke na razstavi* (ogled razstave s predstavitvijo lutkovnih tehnologij) – trikrat večjo obisk od pričakovanega;
- *101 lutkovna fizika* (ustvarjalna delavnica izdelave lutke) – skoraj štirikrat večji obisk od pričakovanega.

Oba programa sta priljubljena med pedagogi iz osnovnih šol, ki ti vsebini vključujejo v program kulturnih in tehniških vsebin.

Pedagoški program na prvem mestu ne ustvarja velikih finančnih dobičkov, njegova osnovna naloga je kulturno vzgojna, kar je del poslanstva LGM. Hkrati pa dodatno priteguje pozornost najpogostejših obiskovalcev in jih nagovarja k pogostejšim obiskom. Tudi zato programa LGM ne zamenjujejo za ugodnejše in pogosto manj kakovostne kulturno-umetniške vsebine.

Programski sklop II je bil v letu 2012 izveden v krepko razširjenem obsegu, tudi v preseženih finančnih okvirih.

Glavni razlogi dodatnih delovnih obremenitev in preseženih finančnih načrtov:

- Dodatna lastna produkcija v sklopu EPK, predvsem Zaigrane zgodbe
- Razširjen pedagoški program
- Lutkovna okupacija

Povzetek

Leto 2012 je bilo precej naporno v delovanju LGM, saj so bili krepko obremenjeni na novo vzpostavljena organizacijska shema, nezadosten kadrovski obseg pa tudi nova razkošna infrastruktura. Glavni razlog za dodatne obremenitve je seveda bil projekt Evropske prestolnice kulture, v katerega se je LGM vključilo na več načinov:

- kot producent dodatnih programskih vsebin – 5 lutkovnih miniaturok, poimenovanih Zaigrane zgodbe
- kot organizator gostujočih predstav v sklopu 12za12
- kot upravljalec objekta, kjer je gostovalo dodatnih 39 gostujočih dogodkov v sklopu projekta EPK

V skrbi za realizacijo načrtovanega obsega lastne redne dejavnosti v okviru javne službe je LGM okrepilo izvedbo lastnih predstav, tudi na račun večje količine gostovanj v času gostovanja drugih vsebin v domači hiši.

Hkrati smo enakomerneje porazdelili vsebine po vseh dvoranh LGM, s čimer mislimo predvsem na Malo dvorano in na novo vzpostavljeni Klub. Pa tudi obseg pedagoških vsebin smo razširili.

Organizacijska shema

Za podporo pri izboljšanju organizacije in posledične učinkovitosti poslovanja smo se oprli na leta 2011 (zakonsko obvezno) notranjo revizijo s poudarkom na presoji upravljanja tveganj ter preveritvi obstoja in delovanja notranjih kontrol na področjih, ki smo jih razumeli kot rizična: nabava materiala in storitev (vzpostavitev stalnega učinkovitega postopka), blagajniško poslovanje (nakup in vpeljava novega programa), prodaja storitev (s poudarkom na presoji postopkov prodaje posameznikom in skupinam), potni stroški (obseg in način izračuna), reprezentanca (opredelitev postopkov), izplačila avtorskih honorarjev (način in obseg), izplačila študentskega dela (enako) ter izvajanje javnih naročil. Splošna ugotovitev, da način spremljanja in nadziranja poslovanja, ki ju je v veliki meri izvaja direktorica osebno, ni zadoščal več za povečan obseg dela v novih pogojih delovanja gledališča, zato smo vzpostavili sistem upravljanja tveganj, v katerem so aktivno udeleženi zaposleni, odgovorni za posamezna področja. Natančneje so bile definirane odgovornosti in naloge posameznih zaposlenih, kompleksni postopki pa so se razdelili na točno določene faze, ki jih izvajajo različni zaposleni, kar je vneslo učinkovit sistem notranje kontrole in preglednosti. Spmembe dejansko izboljšujejo povezovanje, učinkovitost postopkov, preglednost poslovanja in predvidljivost tveganj.

Ob tem pa seveda ugotavljamo, da zaradi skromnega kadrovskega obsega tveganja še vedno obstajajo, saj prav vsi zaposleni izvajamo kakšno dodatno nalogo poleg osnovnih del in nalog svojega delovnega mesta (npr. računovodja izvaja kadrovske zadeve, čistilka občasno izvaja naloge inspicienta, poslovna sekretarka organizira skupinske obiske in abonmaje, sodelavka za PR ureja spletno strani in družabne portale, tehnični vodja pomaga pri oblikovanju urnika predstav idr.).

Kadrovski obseg

Lutkovno gledališče Maribor ima sistemiziranih 33 delovnih mest, financerja jih financirata 15 + 7, skupno 22. Z ambiciozno zastavljeno kadrovsko politiko v smislu izbora kakovostnih kadrov v LGM lahko zagotavljamo umetniške in druge kreativne presežke, a nikakor ne moremo preseči številčne omejitve, ki narekuje pač določeno število delovnih ur in nič več. Veliko podporo vidimo v izvajanju programa javnih del, ki nam je zagotovil 2 pomožna delavca kot pomoč pri izvedbi programa.

Po preračunu in tehtanju višine in vrste stroškov smo po posvetu z ustanoviteljem leta 2011 zaposlili čistilko, kar nam prihrani znatno količino sredstev, namenjenih čistilnemu servisu. Enako smo oktobra storili s scenografko, ki jo zaposluje za polovični delovni čas.

Ob koncu leta 2012 je LGM zaposlovalo 26 delavcev, kar je še vedno 7 manj, kot predvideva uravnotežena in veljavna sistemizacija ter jo prenese organigram (pa še od tega sta dva delavca pomožna in zunaj sistemizacije delovnih mest v LGM). Primanjkljaj je očiten predvsem v delavnicah za izdelavo lutk in scene (kjer delajo zunanji sodelavci za posamezne projekte, ker lastnega kadra nimamo dovolj in ga ne smemo dodatno zaposliti), enako velja za odrsko-scenske mojstre, zato zaposleni oblikovalci zvoka in svetlobe opravljajo tudi to delo. To zmanjšuje obseg možnega programa, saj zaposleni v tehnični službi bistveno presegajo dovoljeno urno obremenitev. Rezultat je večje število izvedenih nadur (2.840 evrov).

Posledično pa so tudi programski stroški, natančneje stroški dela v LGM zelo visoki, in to na področju avtorskih honorarjev, podjemnih pogodb in študentskega dela. Nikakor ne bi toliko posegali po zunanji pomoči, če bi sami zmogli izvesti ves program. Smo ga pa dolžni izvajati v tem obsegu zaradi zahtev investicijskega projekta prenove minoritskega samostana.

Ostajamo v začaranem krogu, iz katerega pot v danih okoliščinah odobrenih zaposlitev vodi samo vzvratno.

Prenovljen in razširjen program

Prenovljeni program se usmerja v sodobne lutkovne tehnologije, inovativne odrske rešitve, alternativni izraz, izvirna besedila, na mejna področja gledališkega izraza, hkrati pa ostaja privlačen za širok krog gledalcev. Pri snovanju predstav upoštevamo v strateškem razvoju opredeljene kriterije, predvsem pa vsako predstavo posebej natančno definiramo tudi glede na ciljno občinstvo, da ne begamo gledalcev ob dejstvu širitve programa, namenjenega vsem starostnim skupinam. Repertoar skušamo ohranjati v mejah pričakovanega, da s preveliko količino in pregrobimi posegi v znan lutkovni medij ne bi zbegali gledalcev. Tako novosti uvajamo zlagoma, a na vseh nivojih; v letu 2012 bolj okrepjeno skozi 5 dodatnih – in pogumnih - Zaigranih zgodb:

- kompleksen odrski izraz (*Ribič Taro, Gagarin!*)
- vloga glasbe in zvoka v predstavi (*Salto mortale, Proces, Ribič Taro, Kocke*)
- celovita estetika (*Ribič Taro, Kocke, Janček ježek, Mož, ki je sadil drevesa*)
- raziskovanje materiala (*Janček ježek, Mož, ki je sadil drevesa*)
- inovativna lutkovna tehnologija (*Ribič Taro, Proces*)
- avtorsko besedilo z odmikom od poučne komponente (*Zmrđica in Zmrdek, Janček ježek, Kocke, Proces*)
- eksperimentalni avtorski pristop (*Proces, Gagarin!*)
- idr.

Zanimivo je, da predstave za odrasle prenesejo večjo stopnjo drznosti v nagovoru gledalcev, ta je celo dobrodošla, predstave za otroke pa naj bi po pričakovanjih (odraslih?) še vedno zagotavljale varnost sporočil, nekakšno preprostost v celostni strukturi in predvidljivo tradicionalnost moralnih dimenzij. Odstopanja so za odrasle spremljevalce begajoča (npr. preveč glasbe, mejna tematika, počasnost ritma ipd.). Otroke bi na vsak način želeli obvarovati pred nevarnostmi sveta in jih zavili v vato simpatičnih zabavnih predstav, ki le plaho požugajo v smislu poenostavljenega pravljičnega ločevanja med dobrim in zlim.

Ta premislek tukaj morda ni na mestu, je pa še kako pomemben pri snovanju repertoarja, saj lahko trmasto vztrajanje pri svojem odvrne gledalce in jih tako izmakne previdnejšim

poskusom prenavljanja umetniških nagovorov. Odločili smo se za zložno pot, za počasne in nežne spremembe, a vseeno za spoštljiv odnos do mladih gledalcev, ki ne dopušča podcenjevanja njihovih zmožnosti razumevanja kompleksnejših tematik. Te predstavljamo v presenetljivo in privlačno podobo ter skušamo na ta način ohranjati njihovo 'odprtost' in sprejemljivost. V letu 2012 smo vnesli kar nekaj 'kočljivih' tem: minljivost in smrt (*Ribič Taro*), medvrstniško nasilje / zmerjanje (*Zmrđica in Zmrdek*), neusmiljeno zlo (*Rdeča kapica*), porednost (*Janček ježek*).

Širitev programa gre na eni stran na račun predstav, namenjenih mladini in odraslim. To je, tako zgleđa, uspešna odločitev. Dokaz je velik in še rastoč interes srednješolskih obiskovalcev ter povpraševanje odraslih po še večjem številu predstav, namenjenih njim. Odrasli so začeli v precejšnjem številu obiskovati tudi otroške predstave in večinoma ugotavljajo privlačnost tega programa. Najbrž je to posledica kompleksnejših zasnov tudi otroških predstav. Slednje se trudimo koncipirati kot družinske predstavo s spodnjo starostno mejo otrok, ki še razumejo njim namenjena sporočila.

Pri predstavah za mladino in odrasle ugotavljamo, da se najbolje obnesejo tiste, ki imajo eksperimentalno zasnovo (npr. *Proces*, *Mož, ki je sadil drevesa*, *Gagarin!*), saj nagovarjajo 'drzne' obiskovalce gledališča. Predstave, ki nagovarjajo zrelo gledališko publiko, so slabše obiskane, saj je to sorta gledalcev, ki po navadi zahaja v dramsko gledališče. Pri teh se je potrebno vedno znova potruditi za zadosten obisk.

Med uspešnicami leta je bila tudi prva predstava LGM, namenjena najmlajšim (small size). Ta je pritegnila veliko število gledalcev s širšega geografskega območja, ki so se tudi ponovno vračali. Podobno je živela tudi nežna predstava *Janček ježek*, ki so jo gledalci sprejeli za stalnico na programu.

Po drugi stran pa gre širitev tudi na račun bogatega pedagoškega programa, ki dejansko postaja nuja in potreba. Dopolnjuje redni gledališki program, vzpostavlja in razvija razumevanje lutkovne umetnosti (s tem kultivira in vzgaja občinstvo) ter spodbuja lastno (pretežno otroško) ustvarjalnost. S temi nalogami senzibilizira mlade obiskovalce in v njih prebujajo potrebo po umetniških doživetjih. Posreduje estetske vsebine in jih skuša oblikovati v kritične, misleče, predvsem pa čuteče ljudi z razvitimi duhovnimi potrebami in željo po preseganju zgolj osnovnih vsakdanjih navad. S pragmatičnega vidika pa tak smiselno zastavljen pedagoški program ohranja čvrsto vez z našimi najštevilnejšimi obiskovalci – organiziranimi skupinami iz vrtcev in šol.

Veseli smo, da se je med pedagoškimi vsebinami močno povečalo povpraševanje po ogledu stalne razstave in predstavitve lutk, saj je bila postavitve stalne razstave velik zalogaj (že v letu 2011).

Učinkovitost vodstva

Vodstvo gledališča deluje usklajeno in povezano. Svet gledališča je aktiven v želji po čim boljšem delovanju zavoda. Člani so pri delu tvorni, radovedni in konstruktivni. To je za zavod vitalnega pomena in dragoceno, sploh v sedanjih negotovih (predvsem finančnih) okoliščinah.

Programski svet išče svoje (aktivne) koordinate, a bi se lahko še aktivneje vključeval predvsem v premisleke o umetniški naravnosti gledališča. To bi bilo umetniški vosji v veliko pomoč.

Direktorica in umetniška vodja namreč neprestano ugotavlja krepko povečan obseg lastnega dela, povečano kompleksnost in razpršenost nalog, vedno večje birokratske zahteve, nepovezanost med kakovostjo in količino dela ter uradnim prepoznavanjem uspešnosti opravljenega (neprimeren obseg dela za premalo število zaposlenih). Hkrati je dvojna funkcija direktorja in umetniškega vodje v zavodu s tolikšno količino izvajanega programa vedno večji napor, ki lahko celo ogroža izvajanje posameznih nalog, saj terja več kot osemurno prisotnost in neprestano iskanje novih organizacijskih in izvedbenih rešitev.

LGM se namreč po letu dni novih okoliščin delovanja še ni popolnoma ustalilo, še zmeraj je na poti iskanja optimalnih okvirov, in tako je že samo koordiniranje tekočih procesov velik zalogaj (saj terja nenehno iskanje učinkovitih rešitev), po drugi stran pa je prav sedaj najprimernejša situacija za iskanje novih razvojnih možnosti, oblikovanje ambiciozne vizije, vzpostavljanje pogojev za sistemsko profesionalizacijo področja (študij), stabilizacijo pomembnih nacionalnih vsebin (bienale), letos sploh spodbujena s programi v okviru EPK. Poleg tega so še vedno prisotne dodatne obremenitve v smislu druge in tretje faze prenove minoritskega kompleksa.

Ekonomičnost in funkcionalnost infrastrukture

Prenovljena stavba je razkošna in potratna. Ustanoviteljica zavoda je prevzela sofinanciranje povečanega obsega stroškov delovanja in v ta namen smo skozi vse leto izdelovali natančen vzdrževalni načrt, ki po posameznih področjih opredeljuje obveznosti v smislu časovnih in finančnih opredelitev. Tekoče skrbno vzdrževanje objekta je osnovni pogoj za njegovo 'vzdržljivost', odpravljanje napak pa nuja za vzpostavljanje normalnih delovnih pogojev.

Novembra 2012 so pretekli tudi garancijski roki za večino del na objektu (razen strehe in fasade), zato znajo stroški še zrasti, če se bodo začele pojavljati 'zapoznele' napake, ki jih bo potrebno odpravljati.

Navadili smo se na določene nefunkcionalne arhitekturne rešitve in jih rešujemo na različne načine, recimo dostopnost celotne stavbe med izvajanjem programa za javnost nadziramo z okrepljeno hostesno službo, kar deluje manj agresivno kot prisotnost varnostnikov, razlike v (v obeh primerih povečanih) stroških pa v resnici ni. Številne rešitve krepko vplivajo na povečevanje stroškov programa, recimo nefunkcionalna velika dvorana narekuje tehnološke lutkovne rešitve (čemur se skušamo izmikati). Z omejitvami se srečujemo tudi v obeh delavnicah, ki ju postopoma in neopazno prilagajamo dejanskim potrebam dela (npr. premeščanje strojev, dodelava prenosne komore, prilagoditev pohištva, izdelava naprav za odsesavanje).

Vse zaznane disfunkcije skušamo odpravljati tako, da je to čim manj opazno za naše obiskovalce. Sproti upoštevamo morebitne pripombe, iščemo rešitve in inovativne pristope.

V zvezi z objektom nas je maja 2012 najbolj pretresla nezgoda, ko je popustilo polnilo ograje in sta dva dečka padla s tribune. Na srečo se nista poškodovala, a zaupanje v kakovostno izvedbo del in izbiro materialov je z naše strani pošlo.

Klima

Visoka stopnja motiviranosti za delo, za ustvarjanje, za izboljševanje obstoječega, za medsebojno pomoč in timsko delo je precej nenavaden pojav v javnem sektorju. Najbrž je to po eni strani posledica majhnosti kolektiva, po drugi stran pa se vodstvo še kako krepko zaveda, da takšna situacija ne more biti trajna, saj se ljudje slej ko prej utrudijo in omagajo. Zato ves čas iščemo ustvarjalne izzive, ki ohranjajo živost in privlačnost dela v gledališču ter ponujajo ustrezno zadoščenje po dobro opravljenem delu.

Stališče

Po pregledu v letu 2012 izvedenega (razširjenega) programa ob postopnem urejanju objekta v garancijskem roku smo pravzaprav izjemno zadovoljni z izvedenim tako v umetniškem kot v poslovnem smislu.

Nepričakovane, nedopustne posledice

Leto 2012 se je v vseh pogledih izteklo optimalno, predvsem na račun vztrajanja, truda in jasnega oblikovanja zahtev zavoda. Lokalni prostor je naklonjeno podprl prepoznane potrebe in vstopil v sofinanciranje delovanja tako, da se je poslovno leto tudi finančno izšlo. K temu je pripomoglo sicer skromno, a dobrodošla dodatno sofinanciranje epekajevskih vsebin.

Program smo izpeljali vzorno. Kar je bilo v naših močeh, smo izvedli, oblikovali pa smo tudi natančen in enako ambiciozen načrt za naprej. Pokazali smo zgledno razumevanje novih okoliščin delovanja in se pogojem hitro prilagodili. Sprejeli smo obveznosti z naslova EPK in podprli nacionalni program. Povezovali smo se mednarodno, širili ime slovenske kulture in prijazno sprejemali številne goste.

Vendar brez uresničitve stabilne finančne sheme in ustrezne kadrovske zasedenosti LGM svoje poti ne bo moglo nadaljevati. Najbolj problematična je prepoved dodatnega zaposlovanja, ki je nujno, saj po vseh izračunih LGM mora doseči kvoto 33 zaposlitev, sicer novega prostora ne more optimalno izkoristiti.

V letu 2013 nas tako čaka še precej 'neizvedenega' dela, kot npr.:

- oblikovanje druge in tretje faze stalne razstave lutk v novem razstavišču
- nadaljnje izvajanje ambicioznega programa premier in dodatnih vsebin
- nujno tesnejše povezovanje, stalna izmenjava in koprodukcijsko povezovanje z drugimi gledališči
- razširitev tedenskega programa in oblikovanje nove dopolnjene strategije abonmajev, oboje v povezavi s celovitim tržniškim načrtom
- vzpostavitev kavarne z ustvarjalnim programom

Grožnjo delovanja LGM predstavlja tudi nezaključena izgradnja druge in tretje faze minoritskega kompleksa – cerkev s podstrešjem in zunanji avditorij. Stavba zaradi tega nima dokončno urejene okolice (težji dostop), oteženo je načrtovanje programa zaradi nedorečenosti rokov zaključka del, potrebno je usklajevanje z gradbiščem (avditorij), prihaja do energetskih izgub zaradi neurejenosti (in odprtosti) podstrešja, v resnici tretjega nadstropja, gledališča. Problematična pa je tudi neodločnost naročnika (MOM) pri dokončni definiciji programov v teh še nedograjenih prostorih (predvsem podstrešja, ki je dostopno samo skozi celoten objekt gledališča).

Možne težave vidimo tudi v dejstvu, da je LGM edino gledališče v pristojnosti ustanovitelja, ki zato težko razume specifično potreb in okoliščin delovanja gledališča. Potrebne so resne strokovne strategije, popolnoma nedopustne pa so politične odločitve v zvezi s tem.

Hkrati pa MOM prepoznava uspešnost delovanja LGM v tem kratkem času bivanja v samostanu, kar dokazuje v 2012 podeljeni Mestni pečat za kakovostno delo in prejete nagrade v zadnjih dveh letih.

Ocena uspeha v primerjavi s prejšnjimi leti

V primerjavi s prejšnjimi leti je bilo poslovno leto 2012 uspešno, tako v umetniškem smislu kot po obsegu izvedenega programa. S skromno kadrovsko zasedbo (24 zaposlenih in 2 delavca iz programa javnih del od marca 2012) je to seveda finančno tvegano – pomeni namreč povečano število zunanjih sodelavcev, večje število delovnih ur, razširjen obseg dela, predvsem pa permanentno preseganje lastnih moči. Na tak način se ne da varčevati. Tega ne dopuščajo že sami razkošni novi prostori, kjer so funkcionalni stroški šestkrat višji kot pred selitvijo.

Vendar je LGM leto 2012 izvedlo izjemno uspešno:

- 9 dobro ocenjenih in navdušeno sprejetih premier,
- 17 ponovitev,
- odmevna festivalska gostovanja v tujini,
- devet mednarodnih nagrad,
- kakovosten festival PLP,
- bogat mednarodnih program gostujočih predstav 12za12,
- dobro pripravljen in ustrezno sprejet sklop pedagoških vsebin,
- privlačna podoba in inovativni nagovori,
- opazna prisotnost gledališča v javnem prostoru,

vse to dokazuje trditev o uspešnosti.

Postopno opažamo, da se večja problem plačevanja zunanjih, pogodbeno vezanih ustvarjalcev, saj težko sledimo uveljavljenim kriterijem s področja gledaliških dejavnosti, ki so stalnica v ostalih gledališčih po Sloveniji. Tu bi splošno sprejeti in uveljavljeni standardi za gledališča lažje določili vrednotenje posameznega kreativnega ali tehničnega dela.

Ponavljajoč problem: Slovenski kulturni prostor nima izdelanih standardov za gledališča in lutkovna gledališča tako za umetniški kot tehnični kader. Z vsem tem je povezana kakovost izvedenega umetniškega programa, ki temelji na sodelovanju z zunanjimi sodelavci. Za zdaj smo kot 'novo' gledališče še mikavni (tudi za tuje sodelavce) in se lahko pogajamo, vendar tudi ta situacija ne bo dolgo trajala.

K uspešnosti preteklega leta je krepko pripomogla tudi vključenost v projekt EPK, saj je prebudila radovednost povečanega števila (tudi tujih) obiskovalcev. Naša naloga pa je to ohranjati in ustvarjati stabilne pogoje za ustrezen razvoj LGM v prihodnosti. Smernice pa so jasne.

Prepričani smo, da prepoznavnost LGM v novih okoliščinah delovanja raste (povečan obisk, medijska pozornost, interes za gostovanja, vabila na festivale), kar pripisujemo uspešnemu delu gledališča. Hkrati pa to dejstvo seveda narekuje odgovornost za nadaljnji razvoj, sploh v trenutnih negotovih razmerah varčevalnih ukrepov, ki se nič kaj ne ozirajo na pomen javne službe gledališča ali ne kakovost le-te.

Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja

Ocena gospodarnosti je najbrž razvidna tudi iz priloženega finančnega poročila in poglavja Ocena uspeha pri doseganju ciljev. Leto 2011 je bilo za LGM zgledno gospodarno.

Enotnih meril in standardov za ocenjevanje dela gledališča ni, zato LGM načrtuje in izvaja program po lastnem preudarku in v najboljši veri ter seveda ustrezno strokovno podprto, a v okviru sredstev financerjev (MZK in MOM), sponzorjev in lastne dejavnosti (prodaja predstav, vstopnic in abonmajev). Pri teh premislekih se odločamo za večja tveganja na področjih, ki jih razumemo kot odgovoren del naše javne službe – npr. popularizacija lutkovnega medija in nagovarjanje širšega občinstva (mladine in odraslih), dostopnost programov (in nizke cene vstopnic, posebno za otroke).

Sredstva za izvajanje javne službe so znašala 1.298.298 evrov (1.244,518 v letu 2011, kar kaže na rast z indeksom 104), od tega iz državnih virov 662.624 (indeks realizacije 95), iz občinskih virov pa 395.226 (indeks 99 po rebalansu občinskega proračuna, povečano glede na leto 2011 – 327.008, indeks 121).

Sponzorski in donatorski delež je nizek (7.850 evrov), vendar se nekaj dodatnega 'skriva' tudi v partnerskih akcijah, npr. odkupu predstav (Mariborske lekarne), oglaševanju (I love Slovenia), partnerskih izmenjav (predvsem medijska sodelovanja). Tukaj se odpira velik prostor, ki smo ga v letu 2012 že začeli uspešno izkoriščati. Prav tako kaže usmeriti veliko več pozornosti v izdelavo celovite marketinške strategije, ki bo urejala osmišljeno nagovarjanje točno določenih družbenih skupin, oblikovanju akcij, iskanju novih oblik sodelovanja, vse z namenom povečanega obiska.

Ocenjujemo, da smo s pridobljenimi sredstvi in z zglednim lastnim zaslužkom 198.348 (za indeks 121 več, kot je bilo načrtovano, oz. za 116 več kot v letu poprej; kar znaša 15,3 % prihodkov za izvajanje javne službe) izvedli optimalni program, da se je vložek splačal, na prvem mestu v kakovosti opravljene javne službe v letu 2012 pa tudi v povečanem obsegu le-te. LGM je močno prisotno v javnem prostoru, kar dokazuje tudi osupljivih 1.339 medijskih objav (ne upoštevajoč spletne objave in dnevne napovednike programa).

Cena vstopnic za predstave LGM je nizka (morda prenizka, povprečno znaša 3,54 evrov; redna cena otroške predstave je 5 evrov, odrasle pa 10), vendar v socialno nestabilnem lokalnem okolju ne kaže povečevati zaslužka na račun že tako povprečno slabe socialne slike prebivalstva. Abonmajske vstopnice so še cenejše (4 in 8 evrov), vsekakor pa se obnašamo tudi socialno angažirano in otrokom iz slabše situiranih okolij, invalidom ter otrokom z motnjami v razvoju omogočamo brezplačen ogled predstav. To je dejstvo, ki z indeksi uspešnosti nima in ne sme imeti nič skupnega. Zato smo ubrali drugačno politiko – nikakor nismo zvišali cen vstopnic za otroke, temveč smo to storili s predstavami za odrasle, ki zaradi želje po popularizaciji te vsebine še vedno ne dosegajo povprečnih cen gledaliških predstav drugih gledališč. LGM se skuša vzpostaviti kot strokoven lutkovni center, in to kot široko odprto umetniški center, ki ljudi sprejema dobrodošlo in budi njihovo domišljijo.

Učinkovitosti poslovanja v letu 2012 ne gre meriti samo skozi finance, učinki so vidni predvsem na ravni umetniške in količinske rasti programa, prepoznavnosti ter sprejetosti v okolju in med strokovno javnostjo pa tudi v uspešnem vzpostavljanju organizacijske in programske stabilnosti.

Ocena učinkov poslovanja

Poslovanje LGM v novih okoliščinah (po selitvi) ocenjujemo kot učinkovito, saj je gledališču v kratkem času uspelo vzpostaviti prepoznavno podobo, zbuditi pozornost okolja (in jo ohranjati!), hkrati pa dosledno slediti načrtanim dolgoročnim ciljem:

1. LGM izvaja velik obseg sodobnih predstav v skladu z zastavljenimi smernicami.
2. LGM povečuje število obiskovalcev predstav in drugih vsebin (pedagoškega programa, razstave).
3. LGM natančno definira svoj program glede na ciljne starostne skupine in ohranja preglednost programa.
4. LGM je povečalo dostopnost programa:
 - z razširitvijo delovnega časa blagajne,
 - s sodobnim programom za prodajo vstopnic,
 - z možnostjo spletnega nakupa vstopnic,
 - s sprotim obveščanjem javnosti preko elektronskih medijev (spletna stran, facebook, newsletters),
 - z okrepljeno prisotnostjo v medijih,
 - z ugodnostmi pri nakupu vstopnic za posameznike in skupine, za otroke in odrasle,
 - z brezplačnimi vstopnicami za socialno ogrožene, invalide, otroke z motnjami v duševnem razvoju,
 - z občasnimi privlačnimi akcijami (češki teden, lutkovna okupacija, ustvarjalne delavnice),
 - z izdajanjem zanimivih predstavitvenih publikacij (gledališke knjižice, sezonska knjižica, festivalska knjižica, zloženci o gledališkem bontonu in predstavitvi lutkovnega gledališča, vodič po razstavi),
 - drugo.
5. LGM povečuje privlačnost programa z vpeljevanjem zanimivih spremljevalnih vsebin, tudi z oblikovanjem stalne muzejske razstave lutk.
6. LGM utrjuje svojo strokovno pozicijo z organizacijo seminarjev, posvetov, pogovorov, okroglih miz na temo lutkovne umetnosti.
7. LGM za svoje delo prejema številne nagrade.
8. LGM se kot strokovni partner dobro povezuje s stanovskimi organizacijami.
9. LGM vzpostavlja smiselno strategijo festivalskih gostovanj.
10. LGM zgledno sodeluje z ustanoviteljem (MOM) in financerjem (Ministrstvo).
11. LGM se je aktivno in kompleksno vključilo v projekt EPK.
12. LGM se aktivno vključuje v pripravo študijskega programa za smer lutkovno gledališče v sklopu akademije za umetnosti, ki jo ustanavlja Univerza v Mariboru.
13. LGM kot dober gospodar vzdržuje čudovit prenovljeni objekt, ki ga je prejelo v upravljanje, skrbi za odpravo napak in pomanjkljivosti v garancijski dobi ter skrbi za redno servisiranje.
14. LGM je po izvedbi revizije odpravilo številne elemente tveganja, ki bi utegnili ogroziti učinkovitost poslovanja.
15. LGM vztrajno išče načine ekonomične porabe javnih sredstev in možnost sponzorskih sodelovanj.
16. LGM se trudi dopolniti kadrovsko strukturo za boljše in bolj optimalno poslovanje.
17. Zaposleni v LGM ohranjajo visoko motiviranost za delo v zavedanju skupnih ciljev delovanja.

Pomembno / Vse dejavnosti gledališča so transparentne in v okolju delovanja opazne. Zato LGM konstantno postaja vedno bolj privlačen in zaupanja vreden kulturni zavod s ponudbo prepričljivih umetniških vsebin.

Kadrovanje

To je ena izmed najobčutljivejših nalog vodstva. Le-to si namreč želi vrhunski kader, visoko motiviran in strokovno usposobljen. Vendar ne more ponuditi optimalnih pogojev dela. Zakaj ne?

LGM je kadrovsko podhranjeno že leta. Redno zaposlenih je bilo so selitve 15 delavcev, v letu 2010 je bilo v skladu z investicijsko pogodbo dodatno zaposlenih 7 delavcev. V soglasju z MOM smo dodatno zaposlili še čistilko in scenografko. Veljavna sistemizacija je osnova smotrnega kadrovskega načrtovanja, izkušnje pa pomagajo pri izbiri konkretnih kandidatov. A sistemizacija predvideva 33 zaposlitev (9 manjkajočih delavcev), do koder je še dolga pot, sploh v trenutnih razmerah varčevalnih ukrepov.

Vsi novi kadri so se izkazali za izjemno dobro usposobljene in predane delavce z odličnimi izkušnjami, zato so lahko začeli z delom (v katerega so se vsi predčasno postopoma uvajali) takoj ob nastopu službe, igralski ansambel pa je nenadoma kar vzcvetel. V letu 2012 smo izvedli dve zaposlitvi – eno podaljšanje pogodbe za določen čas in eno nadomestno zaposlitev na delovnem mestu oblikovalca lutk – lutkovnega tehnologa.

Še vedno pa sedanje število 24 ne zadošča za izvedbo zastavljenega programa v dveh dvoranah, na gostovanjih in v studiu (pedagoški program). Trenutno vključujemo vrsto pogodbenih zunanjih sodelavcev, kar bomo v bodoče tudi nadaljevali (predvsem izdelava lutk in scene, seveda tudi hostesna služba, vključno z garderobo).

Nujno bi morali slediti zaposlitvenemu načrtu in v letu 2013 dodatno zaposliti še vsaj 2 delavca:

- 1 odrsko-scenski mojster
- 1 mojster za izdelavo lutk in scene

Upamo, da bo program novega gledališča s 33 zaposlenimi uresničen, tako da bomo lahko zastavljeni program v celoti realizirali, kot je zapisano v investicijskem načrtu novogradnje. Dva odra in vsi dodatni prostori bodo nujno potrebovali kvalificirano tehnično osebje, da bo lahko gledališče delovalo brez povečanih obremenitev zaposlenih.

Sedaj so še možne rešitve z dodatno motivacijo zaposlenih v smislu lastnih avtorskih projektov, skozi katere se lahko realizirajo kot avtonomni umetniki (kar je dobro tudi za njihov poklini razvoj), a dolgoročno to ne more (pa tudi ne sme) biti rešitev, saj prinaša dodatne obremenitve in dodatno tveganje za izvajanje programa ne glede na dejstvo, da dviga stopnjo pripadnosti in motiviranost za delo.

Investicije

LGM je (ob koncu leta 2010) prevzelo v upravljanje premoženje MOM v obliki nepremičnine z ustrežno opremo za izvajanje gledališke dejavnosti. Vrednost premoženja je 31. 12 2012 ocenjena v višini 13.163,143 evrov.

S tem je investicijski projekt prenove minoritskega kompleksa v prvi fazi – lutkovnega gledališča - zaključen.

Upravljanje tako razkošnega premoženja je odgovorna in obsežna naloga, ki se je LGM loteva sistematično in natančno:

- S pomočjo zunanega sodelavca smo izvedli odpravo večjih napak v garancijskem roku in uveljavljanje reklamacij na osnovi bančnih garancij izvajalca.
- Izdelali smo natančen vzdrževalni načrt objekta.
- Uveljavili smo nujne dopolnilne investicije, ki ovirajo funkcionalno rabo objekta (npr. vgradnja dodatnega hranilnika za toplo vodo pri toplovodni črpalki, stalna zatemnitev prve linije steklenih polj na strehi velike dvorane, toplotna izolacija odra v veliki dvorani).
- LGM je sklenilo vse nujne vzdrževalne pogodbe z zunanjimi izvajalci (v skladu z vzdrževalnim načrtom).
- LGM je skozi leto 2012 izdelalo natančno preglednico vseh stroškov delovanja objekta (vključno z rednim vzdrževanjem)
- LGM je izvedlo dopolnitve, izboljšave in spremembe, ki jih zahteva varnostni načrt z oceno tveganja (osvetlitev delovnih mest, varnostne ograje, stopniščno razsvetljavo in oprijemala, izolacijo odra ipd.).

Večjih investicij v letu 2012 nismo načrtovali, zastavili smo samo najnujnejše:

- komora za barvanje in lepljenje s sistemom odsesavanja zraka
- računalnik z računovodskim programom
- finančni najem (za leta 2010 kupljeno vozilo)

v skupni vrednosti 7.014 €.

Izvedli smo sledeče:

- nabava dveh računalnikov v skupni vrednosti 2.287 €
- računalnik in tiskalnik v skupni vrednosti 2.711 (investitor: MOM)
- oprema za opravljanje dejavnosti (kamera s stojalom za izvedbo delovnih posnetkov vaj) 619 €
- drobni inventar 39 €
- dolgoročne premoženjske pravice 441 €
- finančni najem po amortizacijskem načrtu 4.303

v skupni vrednosti 10.557 €.

Že v investicijskem načrtu nismo posebno ovrednotili komore, ki smo jo nato sami izvedli (iz obstoječega materiala), zato smo nabavo le-te nadomestili z nakupom dveh računalnikov za izvajanje programa.

Predvidevamo, da v prihodnjih letih večje investiranje v gledališko opremo ne bo potrebno (ta je sodobna), potrebno pa bo objekt redno vzdrževati in servisirati, da ga bomo lahko optimalno uporabljali (tekoče izvajali svoj program) in povečali njegovo funkcionalnost.

Zaključek

Poslovno in finančno poročilo o delovanju javnega zavoda Lutkovno gledališče Maribor v letu 2012 je bilo soglasno sprejeto na seji sveta gledališča v petek, 22. 2. 2013, v prostorih Lutkovnega gledališča Maribor na Vojašniškem trgu 2 A.

Maribor, 22. februar 2013

Mojca Redjko,
direktorica

Lidija Divjak Mirnik,
predsednica sveta gledališča